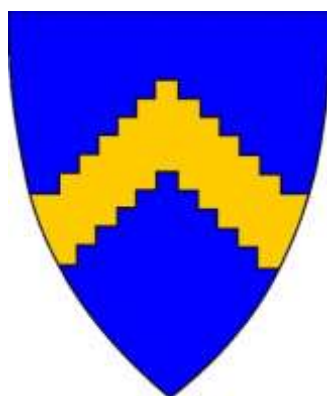

SILLAMÄE LINNA ARENGUKAVA

2018-2022

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA	6
3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE	11
3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2014.....	11
3.1.1. Sillamäe elanikud.....	11
3.1.2. Majandusareng.....	21
3.1.3. Sotsiaalelu.....	32
3.1.4. Keskkond	48
3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS.....	49
3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE.....	51
4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2020.....	52
5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID.....	52
6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEGEVUSE VALDKONNAD.....	53
6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS.....	53
6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE	55
6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS.....	56
6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS	58
6.5. HARIDUS.....	59
6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÕO.....	61
6.7. KULTUUR	62
6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS.....	63
6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID	64
6.10. TURVALISUS.....	65
6.11. JUHTIMINE, KOOSTÕO JA VÄLISSIDEMED	66
7. TERVISEPROFIIL	68
8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA.....	70
8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos.....	70
8.2. Eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud	71
8.3. Investeermistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud	82
8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus	90
8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast.....	93
8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast.....	94
8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja sõltuva arvestusüksuse põhitegevuse tulemi prognoos.....	95
8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.....	96
8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid	96
8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused.....	105

1. SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 2 lõike 1 järgi on kohalik omavalitsus põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse - valla või linna - demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. Erinevate seadustega on kohalikele omavalitsusüksustele antud otsustada väga erinevaid kohaliku elu küsimusi, kuid õigusaktidega pole määratud kohaliku elu küsimuste ring, millega linn peab tegelema. Lisaks kohaliku elu küsimustele peab kohaliku omavalitsuse üksus teatud juhtudel täitma riiklikke kohustusi. Käesolev arengukava on eelkõige dokument määratlemaks linnaelanike huvidest ja vajadustest ning Sillamäe linna arengu iseärasustest linna arengu eesmärgi ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi, planeerides ühtlasi nende tegevuste elluviimiseks vajalikke vahendeid.

KOKSi § 37 lõike 1 järgi peab igal linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Seaduse kohaselt esitatakse arengukavas vähemalt majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalised suundumused ja vajadused, mis tulenevad tegevusvaldkondade probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüsist. Arengukavas kajastatakse kuni arengukava perioodi lõpuni strateegilised eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks.

KOKSi § 37¹ lõike 1 järgi on arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Seaduse kohaselt on arengukava ja eelarvestrateegia aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on eelarvestrateegia kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 20 lõike 3 järgi esitatakse eelarvestrateegias:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;
- 2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
- 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulemi;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus;
- 6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

KOKS § 37² lõike 3 järgi peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui kohaliku omavalitsuse üksusel on pikemaajalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, tuleb arengukavas esitada andmed arengukava kehtivusaega ületavate kohustuste kohta.

Nõuded arengukavadele ja linna kohustus teatud valdkondade osas arengukava koostada tulenevad ka teistest seadustest. Säästva arengu seaduse § 4 lõike 2 järgi peab kohalik omavalitsus omavalitsusüksuse arengukava kinnitamisel ja ettevõtluse korraldamisel arvestama välislepingutest tulenevaid kohustusi ja nende täitmiseks kinnitatud riiklikke programme. Eelkõige on seda nõuet arvestatud käesoleva arengukava kolmandas osas. Ühistranspordiseaduse § 5 lõike 1 punkti 1 järgi omavalitsusorgan oma haldusterritooriumil suunab ja koordineerib ühistranspordi arengut ning töötab välja ja viib ellu asjaomaseid arengukavasid, mida rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest, riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest. Seda nõuet on arvestatud eelkõige peatükis 6.3. Noorsootöö seaduse § 8 punkti 1 järgi linnavolikogu määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded linna arengukavas. Noorsootöö prioriteedid ja ülesanded on toodud peatükis 6.6. Jäätmeseaduse § 42 lõike 1 järgi on kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Sillamäe linna jäätmekava on eraldi dokumendina vastu võetud Sillamäe Linnavolikogu 31. mai 2005. a määrusega nr 34/83-m. Sotsiaalhoolekande seaduse § 8 punkti 1 järgi on kohaliku omavalitsusüksuse ülesandeks sotsiaalhoolekande korraldamisel kohaliku sotsiaalhoolekande arengukava väljatöötamine linna arengukava osana. Sotsiaalhoolekande tegevused on toodud peamiselt arengukava peatükis 6.9. Lähtudes ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse §st 4, on Sillamäe Linnavolikogu 26. novembri 2015. a määrusega nr 43 kehtestatud Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava.

KOKS § 37 lõike 4 järgi peavad täiendavad arengukavad olema kooskõlas linna arengukavaga, mis omakorda peab arvestama linna üldplaneeringut. Arengukava koostamisel on arvestatud Sillamäe Linnavolikogu 26. septembri 2002. a määrusega nr 43/102-m kehtestatud Sillamäe linna üldplaneeringut, Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava ning Sillamäe linna jäätmekava.

Arengukava koostamine on kokkuleppemenetlus, mille tulemusel valmiv dokument peab arvestama terviklikult erinevate eluvaldkondade vajadusi, üha laienevaid võimalusi koostööks ja tegevuste rahastamiseks. Vastavalt kehtivale õigusele, riiklikele arengukavadele ja regionaalprogrammidele on käesolev arengukava linnaeelarve koostamise lähtekohaks ja linna arengule kaasaaitavate projektide esitamise aluseks ning aluseks linna arengu vahendite kaasamiseks Euroopa Liidu struktuurifondidest, riiklikest fondidest ning erasektorilt.

Sillamäe arengu strateegiliseks ja erinevate eluvaldkondade terviklikuks kavandamiseks kinnitas Sillamäe Linnavolikogu esimese linna arengukava 2001. aastal. Seda arengukava on igal aastal üle vaadatud ja täiendatud.

Eelnevast lähtuvalt on arengukava koostatud järgmise struktuuriga:

Esimene peatükk "Sissejuhatus" kirjeldab arengukava ülesannet, samuti metodoloogilisi põhiprintsiipe, annab ülevaate arengukava koostamise protsessist.

Teine peatükk loob seoseid teiste strateegiliste dokumentidega.

Kolmandas peatükis "Sillamäe linna seisundi ja arengusuundumuste ülevaade" on toodud hetkeolukorra analüüs ning analüüsitud majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Linnaelu analüüs koostati olemasolevate statistiliste andmete, registriteabe, uuringute, rahandusministeeriumi prognooside jms põhjal. Analüüsis esitatud andmed loovad faktilise aluse püstitatud strateegilistele eesmärkidele mõõdikute ja täitmist näitavate kriteeriumite seadmisel. Analüüsi valdkonnad põhinevad Statistikaameti põhistatistika valdkondadel, mis võimaldab peatüki süstematiseerimist ja analüüsi paremat integreeritust, võrreldes eelarve klassifikaatoris toodud valdkondlikele klassifikaatoritele (eelarveklassifikaatorite järgi on üles ehitatud kuues peatükk, et võimaldada tegevuste paremat sidumist eelarve ja majandusaasta aruandega). *Samas peatükis* on koostatud "Sillamäe SWOT-analüüs", kus selgitatakse välja linna arenguvõimalused ja –riskid.

Neljas peatükk "Sillamäe linna visioon" esitab linna arengu visiooni.

Viiendas peatükis "Sillamäe linna arengueesmärgid" on sõnastatud linna pika- ja lühiajalised strateegilised eesmärgid, lähtudes linna arengu visioonist, linnaelu analüüsist ja SWOT-analüüsist.

Kuuendas peatükis "Sillamäe linna arendustegevuse valdkonnad" on tegevusvaldkondade kaupa määratud tegevused strateegiliste eesmärkide saavutamiseks. Tegevusvaldkondade määramisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse poolt kohaliku omavalitsuse üksustele eelarve liigendamiseks kehtestatud kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi, mis võimaldab arengukavaga kavandatava parimal viisil siduda eelarve kavandamise, täitmise ja aruandlusega.

Seitsmendas peatükis on toodud linna terviseprofiil. Terviseprofiil on elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kvantitatiivne ja kvalitatiivne kirjeldus, mis määratleb probleemid, sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused. Peatükis on toodud sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused.

Kaheksandas peatükis "Eelarvestrateegia" on toodud finantsplaan kavandatavate tegevuste finantseerimiseks investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht, näidatud likviidsete varade muutus ja prognoositav põhitegevuse tulem.

Linna arengukava ülevaatamise algatab igal aastal linnavolikogu, arengukava ja selle muutmise eelnõu koostab linnavalitsus.

Linna arengukava eelnõu ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse pärast nende heakskiitmist linnakantseleis ja Sillamäe linna veebilehel. Avalikustamise, arutelu toimumise ja ettepanekute esitamise aja kehtestab volikogu. Sellekohase informatsiooni avaldab linnavalitsus ajalehes ja linna veebilehel.

Ettepanekud kehtiva linna arengukava muutmise kohta esitab linnavalitsus volikogule hiljemalt iga aasta 1. juuniks. Hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukavade muutmise kohta.

Arengukava ja eelarvestrateegia ning volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid arengukava ja eelarvestrateegia menetlemise kohta avaldatakse linna veebilehel seitsme tööpäeva jooksul arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmisest arvates.

Arengukava viivad ellu Sillamäe Linnavalitsus koos Sillamäe Linnavolikoguga. Linnavalitsus esitab igal aastal volikogule läbivaatamiseks aruande linna arengukava ja valdkondade arengukavade täitmise kohta. Arengukava ning valdkondade arengukavade täitmise aruanne esitatakse ülevaadena majandusaruande koosseisus tegevusaruandes. Arengukava täitmise aruandes antakse hinnang arengukavas püstitatud eesmärkide täitmisele, analüüsitakse eesmärkide saavutamises tõhusust ja selleks kasutatud abinõude otstarbekohasust, samuti tuuakse välja arengukava mõju linna arengule tervikuna. Ülevaates tuleb esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed.

2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA

Et linn ei toimi suletud süsteemina, on arengukava koostamisel arvestatud riiklikke strateegiadokumente. Seepärast on käesolevas peatükis refereeritud olulisemaid riiklikke strateegiadokumente, milles toodud eesmärkide ja tegevustega peab linna arengukava kooskõlas olema.

KONKURENTSIVÕIME KAVA 'EESTI 2020' (kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt, 26.04.2012)

HARITUD RAHVAS JA SIDUS ÜHISKOND

1. Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega.
2. Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.

KONKURENTSIVÕIMELINE ETTEVÕTLUSKESKKOND

11. Transpordi, IKT ja teiste riigi poolt pakutavate ettevõtlust toetava taristu ja institutsioonide viimine rahvusvahelisele tasemele.

KESKKONNASÕBRALIK MAJANDUS JA ENERGEETIKA

13. Majanduse üldise ressursi- ja energiamahukuse vähendamine.

JÄTKUSUUTLIK JA KOHANDUV RIIK

15. Avaliku sektori sotsiaalkulutuste jätkusuutlikkuse parandamine tööelise elanikkonna vähenemise ja vanemaalaste osakaalu suurenemise tingimustes, kindlustades seejuures tulemuslik tervishoid ning hästi sihitud ja tulemuslik sotsiaalpoliitika (sh vajalikud tugiteenused).

RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2009–2020

Kohalik omavalitsus korraldab tegevuste rakendamist oma pädevuse piires (sh luues vajalikud õiguslikud alused). Tagab inimestele piisava teabe, mis võimaldab teha teadlikke valikuid terviseriskide vähendamiseks. Soovituslikud tegevused kohaliku omavalitsuse tasandil rakendamiseks:

- Käivitada omavalitsuste juures partnerlusel põhinevate tervisenõukogude ja tervise töörühmade töö, kaasata sotsiaalselt tundlikke grappe.
- Integreerida rahvastiku tervise arengukava eesmärgid kohalike omavalitsuste arengukavadesse või koostada omavalitsuse tervise arengukava.
- Arendada kohaliku tasandi sotsiaalset infrastruktuuri, toetada koostöö- ja toetusvõrgustike ja huvialaühenduste tegevust ning luua inimeste omaalgatust ja sotsiaalset aktiivsust soosiv keskkond.
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid.
- Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.

LASTE JA PEREDE ARENGUKAVA 2012–2020

Meede 3.2: varase sekkumise ja lastekaitstesüsteemi tõhustamine

Praeguse lastekaitstesüsteemi korralduse kitsaskohad

Kohalikule omavalitsusele langeb põhiline vastutus laste kaitsmisel ja abistamisel. Praegu ei ole aga kohalikel omavalitsustel, eriti väikese tulubaasiga omavalitsustel, piisavat ressursi lastekaitse teenuste arendamiseks ja elluviimiseks. Paljudes kohalikes omavalitsustes puudub professionaalne lastekaitsetöötaja. Selline olukord ei võimalda efektiivsete abimeetme rakendamist ning õigeaegset sekkumist laste heaolu tagamiseks.

Tegevussuund 3.2.4: lastekaitsetöö korraldamise ja järelevalve tõhustamine

Lastekaitsetöötajatega kaetuse tagamine kohalikes omavalitsuses, määratledes muuhulgas minimaalsed haridus- ja kvalifikatsiooninõuded

EESTI MERENDUSPOLIITIKA 2012-2020

Eesmärk 2 – Kaubavood läbi Eesti sadamate on suurenenud.

Samas omab sadamate areng tähtsust ka regionaalpoliitilisest seisukohast ja sealjuures on positiivne mõju vastastikune. Ida-Virumaal on üheks oluliseks arengumootoriks ja tööandjaks kujunenud Sillamäe sadam koos oma territooriumil tegutsevate terminalidega, kelle kaubavoogude suurenemist toetab samas piirkonnas arenev ettevõtlus.

Lahendamist vajavad probleemid

Oluliselt on vaja parandada sadamate koostööd kohalike omavalitsustega. Seda ei saa teha kohalikke omavalitsusi survestades, vaid kõigil osapooltel peab olema huvi sadamate arengu vastu.

Meede 2.3. Sadamate infrastruktuuri väljaarendamise soodustamine

Kuna sadamate areng sõltub muuhulgas kohalikust omavalitsusest, mille territooriumil sadam paikneb, siis on oluline koostöö sadama omaniku, kohaliku omavalitsuse ja riigi vahel. Lisaks kaubavahetust puudutavatele arengutele on vaja tagada ka sadamate infrastruktuuri vastavus riigikaitsele vajadustele.

Meede 8.4. Täiendõppe ja huvihariduse edendamine

Varane kokkupuude merega ja merendusega seotud tegevustega on üks olulisemaid mõjutajaid noorte huvi tekkimisel merenduse vastu. Seetõttu on oluline merelise huvihariduse kättesaadavus kõikides regioonides. Samas peaks ressurside kokkuhoiu mõttes nii huvikui täiendharidus koonduma kutseõpet andvatesse piirkondadesse.

Peamised tegevusvajadused:

- Koostöö riigi, kohalike omavalitsuste ja ettevõtjate vahel huvihariduse võimaldamiseks.
- Väikesadamate võrgustikku kuuluvate sadamate juures merendusega seotud noortele suunatud klubide toetamine.
- Noortekeskustesse (eriti merega piirnevates omavalitsustes) merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).

NOORTE HUVITEGEVUSE TOETUSSÜSTEEMI KONTSEPTSIOON

1. Huvitegevuse taust

(...) Kuna kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse järgi on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada vallas või linnas ka noorsootööd ja enamus huvitegevustest toimuvad kohalikul tasandil, siis paneb see KOV-ile vastutuse omada erinevatest huvitegevustest ja nende pakkujatest ülevaadet ning korraldada noorte vajadustest lähtuvalt erinevate huvialade ja huvitegevuste pakkumist või vahendamist koostöös erinevate organisatsioonidega.

3.1. KOV huvitegevuse toetusfond

Fondi kaudu toetatakse KOV-e, et parandada nende elanikest lastele ja noortele huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust, vähendamaks mitteosalejate osakaalu. Kättesaadavuse tagamiseks on vajalik vähendada erisusi, mis on tingitud näiteks perede toimetulekust, laste ja noorte erivajadustest, KOV-ide erinevast finantsvõimekusest, regionaalsest paiknevusest ja asustuse jaotusest ja transpordikorraldusest. Mitmekesisuse tagamiseks tuleb huvitegevust pakkuda vähemalt järgmistes huvialavaldkondades: kultuur (kaunid kunstid, kultuuriväärtused), sport ning loodus-täppisteadused ja tehnoloogia lõikes (LTT).

(...) Olulise punktina kontseptsiooni rakendamisel nähakse, et KOVid säilitavad oma senise huvitegevuse toetamise taseme ja riigipoolt täiendava toetuse raames viiakse ellu eesmärgi saavutamiseks vajalikke asjakohaseid tegevusi ja uusi algatusi. Primaarne on edendada huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust lähtudes lapse ja noorte huvidest, rakendades rahalisi vahendeid KOVide üleselt, tagades ressurside kasutamise tõhususe.

3.2. Huvialavaldkondade arendamise fond

Fondi vahenditest saab mh:

- arendada metoodikaid, vahendada või pakkuda koolitusi;
- omada ülevaadet valdkonna huvitegevuste pakkujate olukorrast;
- analüüsida valdkonna näitajaid ja edasisi vajadusi;
- esindada valdkondlikke seisukohti;
- arendada võrgustikutööd Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;
- tagada infovahetus osapoolte vahel.

Huvitegevuse planeerimine KOVides

KOVid peavad eelnevalt kaardistama huvitegevuse olukorra ning kirjeldama oma planeeritavad tegevused laste ja noorte huvitegevuses (KOV-i arengukavas või tegevuskavas) ning lähtuvalt kontseptsiooni raames püstitatud eesmärkidest – 7-19 aastaste laste ja noorte osaluse suurendamine huvitegevuses, selle mitmekesisuse ja kvaliteedi tagamine, planeerima asjakohased lisategevused riigi poolse täiendava toetuse rakendamiseks. Kuna noorte igapäevased liikumistrajektorid on tulenevalt erisustest noorte elukoha, õppimiskoha ja huvitegevuste osutamise kohtade vahel sageli omavalitsuste ülesed, siis ei ole ka huvitegevuste mitmekesisuse ja kättesaadavusega seotud probleemid ja väljakutsed vaid ühe KOV-i sees lahendatavad. Rakendamise toe eesmärk on nõustada KOV-e noorte huvitegevuse planeerimisel ja elluviimisel ning edendada KOVide omavahelist koostööd.

Huvitegevuse seire

Huvitegevusest ülevaate saamiseks kogutakse iga-aastaselt infot KOV-lt huvitegevuses osalemise ja pakkumise kohta. Põhjalikuma ülevaate saamiseks viiakse läbi mahukam seire iga kolme aasta tagant. Planeeritud tegevuste elluviimist ja nende mõju huvitegevuses osalemisele jälgitakse ning vajadusel pakutakse tekkinud kitsaskohtadele uusi lahendusi. Noorte huvitegevuse koostööpiirkondade ja tegevuskavade rakendamise toe ja seirega tegeleb Haridus- ja Teadusministeerium (HTM). Samuti koostab

HTM enne rakendamist KOVide jaoks vastava juhendi, milles on selgitatud raha kasutamise eesmärgid, tingimused ja võimalikud suunised huvitegevuse korraldamiseks.

KULTUURIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA ARENGUKAVA 2015-2018

Meede 4: Tingimuste loomine spordiga tegelemiseks nii harrastuslikul kui professionaalsel tasemel.

Nr	Muudatusvajadus	Tegevused lahendusteni jõudmiseks	Tegevuse vahetu tulemus
4.5	Spordiobjektide jätkuv arendamine Euroopa Liidu vahenditest	Võimaluste piires aidatakse kaasa kohalikel omavalitsustel ellu viia prioriteetsete spordiobjektide rajamist Euroopa Liidu 2014-2020 vahenditest (VVTP).	Kohalike omavalitsustega on tehtud koostööd ning neid on nõustatud, maakondlikes ja linnade arengukavades on spordi prioriteetidid (sh objektid) indikeeritud.

1.3 Alavaldkond: kultuuriväärtused

Raamatukogud. Uuendamisel on Rahvaraamatukogu seadus, mis täpsustab kohaliku omavalitsuse raamatukogu riiklike ja omavalitsuslike ülesandeid ning maakonnaraamatukogude rahastamise põhimõtteid.

ÜLERIIGILINE PLANEERING EESTI 2030+

3.2.3. Elukeskkonna kvaliteet

(21) Kohalikud omavalitsused peavad senisest rohkem võtma vastutuse kohaliku ruumilise arengu kujundamise eest üldplaneeringute kaudu ja tunnistama vajaduse korral kehtetuks detailplaneeringud, mille elluviimine ei taga kestlikku arengut ega elukeskkonna kvaliteeti. Eesmärgiks tuleb seada ühtsem asustuse kujundamine, mida on võimalik ellu viia ajakohaste üldplaneeringute abil.

Planeeringu elluviimine

(3) Ruumi planeerimisel tuleb kõikjal lähtuda sarnastest põhimõtetest. Seetõttu töötatakse välja riigi suunised, mille eesmärk on väljendada avalikku huvi ja parandada ruumi kvaliteeti, pidades silmas energiatõhususe ja kestliku arengu põhimõtteid, mida maavalitsused ja kohalikud omavalitsused peavad planeeringute koostamisel arvestama.

2014–2020 PERIOODI EUROOPA LIIDU EELARVE VAHENDITE RAHASTAMISVALIKU ETTEPANEK

EL VAHENDITEST KAASRAHASTATAVAD EESMÄRGID

1. Haridus on kvaliteetne, kättesaadav ning õppija ja ühiskonna vajadusi arvestav

Lahendusteel:

1.1. Haridusasutuste võrgu paindlik arendamine.

Koostöös kohalike omavalitsustega on võimalik suunata vahendeid koolivõrgu korrastamise tulemusel vabaneva infrastruktuuri kasutamiseks huvihariduse, noorsootöö teenuste ja teiste avalike teenuste osutamise eesmärgil. Haridusasutuste võrgu arendamisel tehtavate investeeringute puhul tuleb tagada hoonete energiatõhusus (ülalpidamiskulude kokkuhoid) ja multifunktsionaalsus. Koolivõrgu korrastamisel tuleb arvestada piirkonna prioriteetidega ning lähtuda põhimõttest kasutada võimalusel piirkonnas

olemasolevaid ühiskasutuses olevaid hooneid (nt spordirajatised) ka kooli õppetöö (sh huvihariduse) läbiviimiseks. Kvaliteetse hariduse kättesaadavus on oluline eeldus inimeste tööhõive tõstmiseks ning suhtelise vaesuse riski ja sotsiaalsüsteemi koormuse vähendamiseks.

1.2. Õppe vastavusse viimine muutuva tööturu ja ühiskonna vajadustega.

1.3. Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine.

2. Kõrge tööhõive ja kvaliteetne tööelu

Lahendusteel:

2.1. Tööturuteenuste arendamine ja tulemuslik rakendamine.

2.2. Tööjõu mobiilsuse toetamine ning selle kasutamine Eesti heaks.

2.3. Hoolekandeteenuste arendamine ja kättesaadavuse parandamine.

2.4. Kvaliteetsete tervise-teenuste arendamine ja nende kättesaadavuse parandamine.

2.5. Ühiskondliku kihistumise ja tõrjutuse vähendamine ning kõikidele Eesti elanikele võrdsete võimaluste tagamine ühiskonnas osalemiseks ja eneseteostuseks

3. Teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline majandus

Lahendusteel:

3.1. Majanduse kasvualade arendamine ning TA&I süsteemi kohaliku mõju suurendamine läbi nutika spetsialiseerumise.

3.2. TjaA tegevuse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine.

3.3. Kasvuvõimelise ettevõtluse arendamine ja rahvusvahelistumise toetamine.

4. Puhas ja mitmekesine looduskeskkond ning loodusressursside tõhus kasutus

Lahendusteel:

4.1. Loodusressursside kasutamise tõhususe suurendamine.

4.2. Elurikkuse säilitamine ja taastamine.

4.3. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine.

4.4. Säästev energia tootmine, ülekanne ja tarbimine.

5. Elanike vajadusi rahuldavad ja ettevõtlust toetavad kestlikud ühendused ja liikumisvõimalused

Lahendusteel:

5.1. Piirkondlikke eripärasid arvestava, erinevaid liikumisviise integreeriva ning efektiivse liikuvuskeskkonna terviklik arendamine.

5.2. Ühendusvõimaluste parendamine välispartneritega.

5.3. IKT taristu ja seotud teenuste viimine rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisele tasemele.

IDA-VIRU MAAKONNA ARENGUKAVA 2014-2020

1.3 Majandus

1.3.3.2. Veetransport

Sadamate arengus on maakonna seisukohalt suurima mõjuga Sillamäe sadama perspektiivid. Sillamäe sadamas käivitus konteinerivedude terminal. Ülioluline on taaskäivitada Kotka – Sillamäe regulaarne laevaühendus.

1.3.3.4. Maanteetransport

Sillamäe sadama laienemist arvesse võttes on oluline parandada maanteetranspordivõimalusi konteinerite veoks. Olulisteks maanteevõrgu edasiarendusteks Ida-Virumaal on Sillamäe ümbersõit ning Jõhvi idapoolne ümbersõit. Maanteevõrgustik peab tagama ligipääsu ka arenevatele tööstusaladele Ida-Virumaal.

1.3.3.5. Rongiliiklus

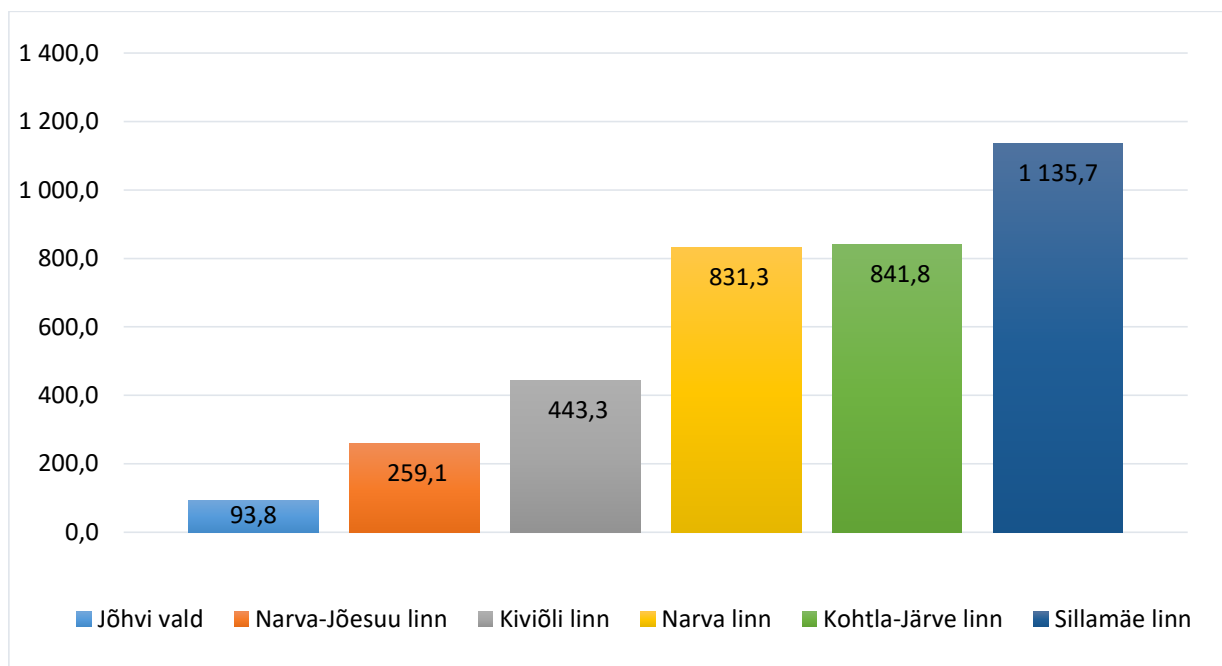
Oluline kitsaskoht on vähene reisijatevedu ida-lääne suunal raudteel. Narva ja Tallinna vahel sõidab reisirong 4 korda päevas. Arvestades praegust arengut – uute tööstusobjektide käivitumist Narvas ja Sillamäel, Sillamäe sadama laienemist, uute tööstusalade väljaarendamist Jõhvis, Kiviõli-Aidu-Kohtla-Nõmme turismipiirkonna väljaarendamist – saab nii tööjõu, kui turistide mobiilsuse tagamine Tallinn – Narva suunal lähiaastatel maakonna arengu seisukohalt oluliseks küsimuseks.

3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE

Tulevikku suunatud arendustegevuse kujundamisel on tähtis teada seda, kus ollakse ja kuidas on sinna jõutud – teiste sõnadega, millised on olnud valitsevad arengutrendid ja millises punktis oma arengutes ollakse ning millised võivad olla tulevikuarengud. Järgnev käsitus haarab olulisemaid arenguid, mis iseloomustavad Sillamäel toimunud muutusi 21. sajandi algul. Arengusuundumuste analüüsil on lähtutud põhimõttest, et linnaelu valdkonnad on omavahel tihedalt seotud ja mõjutavad üksteist, seepärast ei saa neid vaadelda eraldi, kuid parema ülevaate andmiseks on arengusuundumused jagatud nelja valdkonda. Iga valdkonna lõpus on toodud kokkuvõtlikud järeldused valdkonna arengusuundumustest.

3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2017

3.1.1. Sillamäe elanikud

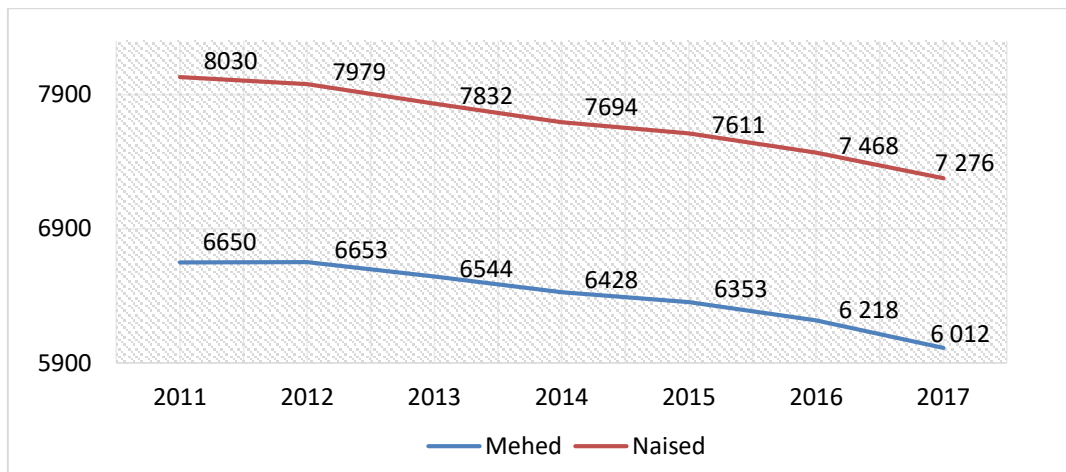
Joonis 3.1. Asustustihedus Ida-Virumaal 2017 aastal, elanikku km² kohta. Allikas: Statistikaamet

Sillamäe on Ida-Virumaa linnadest suurima asustustihedusega (1135,7 inimest km² kohta). Sillamäe kuulub suurima rahvaarvuga linnade hulka: rahvastikuregistri andmetel elas 2018. aasta 1. jaanuari seisuga linnas 13 401 inimest, nendest 6086 meest ja 7315 naist. Võrreldes varasemate aastatega on elanike arv vähenenud. Nii oli alles 2003. a alguses Sillamäel elanikke 17 593, mis on ligi kolm tuhat inimest rohkem kui täna, 1990. aastate alguses oli elanikke aga üle 20 tuhande.

Tabel 3.1

Sillamäe elanike arv							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mehed	6 650	6 653	6 544	6 428	6 353	6 218	6 012
Naised	8 030	7 979	7 832	7 694	7 611	7 468	7 276
Mehed ja naised	14 680	14 632	14 376	14 122	13 964	13 686	13 288

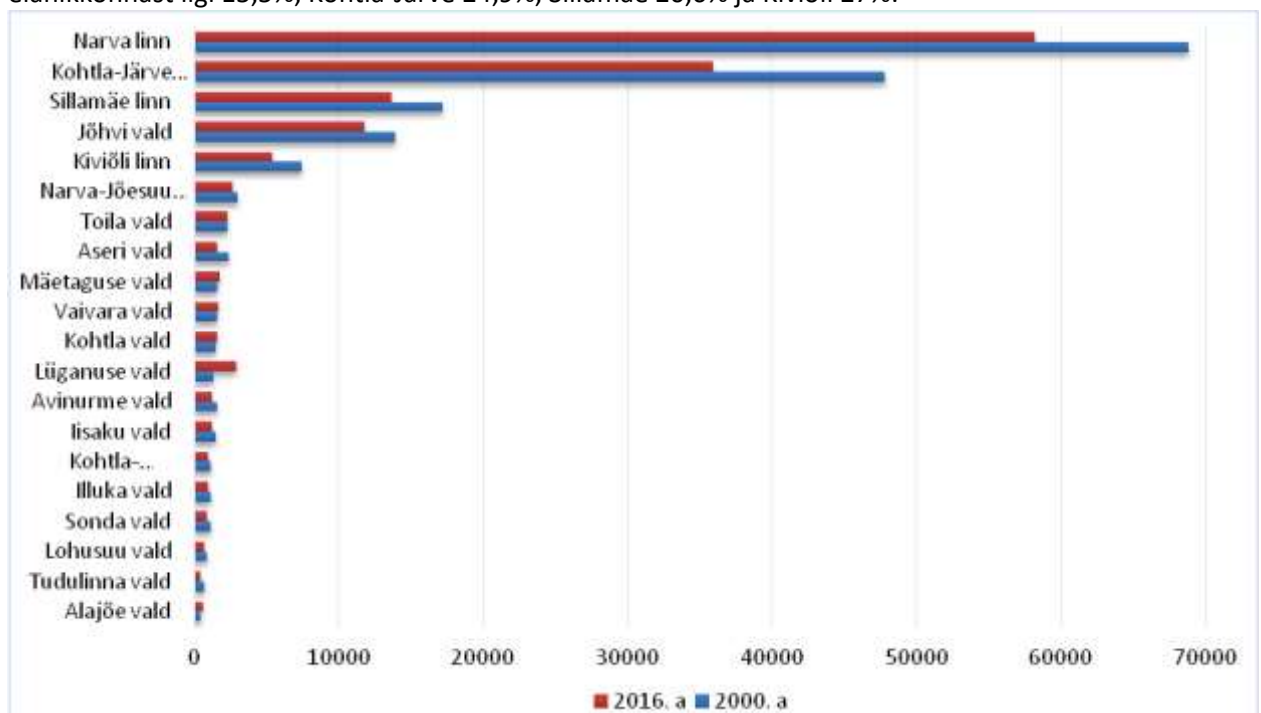
Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.2. Sillamäe elanike arvu muutus soo järgi. Allikas: Statistikaamet

Rahvaarv Sillamäel näitab langustendentsi. Aastast 2005 kuni 2017 lõpuni on linna elanike arv vähenenud 3012 inimese võrra. Samal ajal oli Eesti rahvaarv tervikuna 2005. aastal 1 358 850 inimest, 2017. aastal aga 1 315 635 inimest, seega sama perioodi jooksul vähenenud 43 215 elaniku võrra.

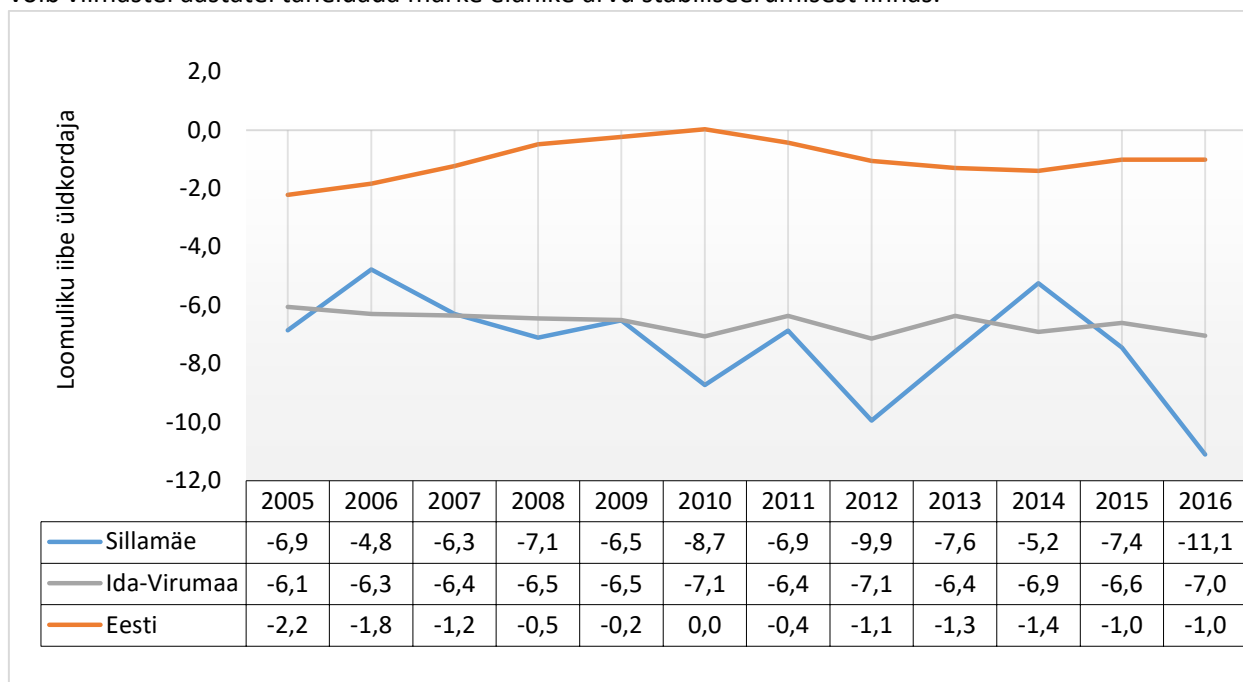
Statistikaameti andmetel näitab Ida-Viru maakonna rahvaarv samuti langustendentsi. Aastast 2005 (170 090 inimest) kuni 2017 lõpuni (143 880 inimest) on maakonna elanike arv vähenenud 26 210 inimese võrra. Kui vaadata veelgi pikemat perioodi, siis on Ida-Virumaa viimase 17 aasta jooksul kaotanud 17,5% elanikkonnast, seejuures on elanikke kaotanud kõik Ida-Virumaa linnad. Maakonna suurim ja iidseim linn Narva on kaotanud elanikkonnast ligi 15,5%, Kohtla-Järve 24,9%, Sillamäe 20,6% ja Kiviõli 27%:

Joonis 3.3. Ida-Viru maakonna rahvastik 2000-2016. Allikas: Statistikaamet

Statistikaameti prognoosi järgi on 2025. aastal Sillamäe elanike arv 12 961 (st järgmise 9 aastaga väheneks elanike arv ca 4,7%). See tähendab, et avalike teenuste kasutajate hulk on vähenenud ja väheneb ka järgnevatel aastatel. Kui võrrelda Sillamäe rahvastiku prognoosi Ida-Viru maakonna keskmisega ning Kohtla-Järve, Narva ja Jõhviga, siis on protsessid prognoositud põhimõtteliselt samadel tasemetel. Aastaks 2025 on Sillamäe rahvaarv prognoosi järgi 95,3% 2016. aasta rahvaarvust, samas kui maakonna keskmine on 90% (Kohtla-Järvel – 93,3%, Narvas – 91,9% ja Jõhvis – 95,5%). Seejuures väärib märkimist, et vaatamata elanike vähenemisele on Sillamäel juba praegu elanikke rohkem kui Jõhvi vallas (sh vallasisene linn).

Linnas on negatiivne iive, 2016. aastal oli loomulik iive -152 inimest ja mehhaaniline iive -116 inimest. Siiski võib viimastel aastatel täheldada märke elanike arvu stabiliseerumisest linnas.

Joonis 3.4. Loomuliku iibe kordaja. Allikas: Statistikaamet

Antud diagrammilt näeme, et Sillamäe linna iseloomustab 2016. aastal negatiivne iibe kordaja -11,1, samal ajal kui Ida-Virumaal on see -7,0 ja Eestis keskmisena -1,0. Eesti iibe kordaja liigub negatiivse arvu suunas, Sillamäe linna näitaja on viimase paari aastaga natuke halvenenud, olukord Ida-Virumaal tervikuna on aga suhteliselt stabiilne.

Sündide arv on mõnevõrra vähenenud: kui 2006. aastal sündis 135 last, siis 2016. aastal ainult 82 last. Rahvastiku vähenemine on Eesti omavalitsusüksustele iseloomulik ning erandiks on vaid Tallinn ja selle lähikümbruse vallad ning maakonnakeskused. Eesti rahvastiku arengud lähenevad Lääne-Euroopa arengutele, kus tendentsideks on rahvastiku vähenemine, vananemine, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja üksikute inimeste osakaalu suurenemine. Erinevuseks on Eesti suhteliselt madalam immigratsioon. Eeldatavalt jääb Sillamäe iive lähiaastatel negatiivseks, kuid elanike arvu kahanemine pidurdub. Siinjuures võib ette näha ka valglinnastumisest tuleneva väljarände suurenemist (eelkõige Narva-Jõesuu linna ning eeldatavalt jõukama ja nooremapoolse elanikkonna osas). Ka arenenumates Euroopa riikides on tendentsiks jõukamate elanike väljaränne linna lähialadele. Sillamäe elanikkonna suurenemine ei ole reaalne sissetrände arvult ja ka sündivuse osas on piiravaks noorte vähesus.

Tabel 3.2

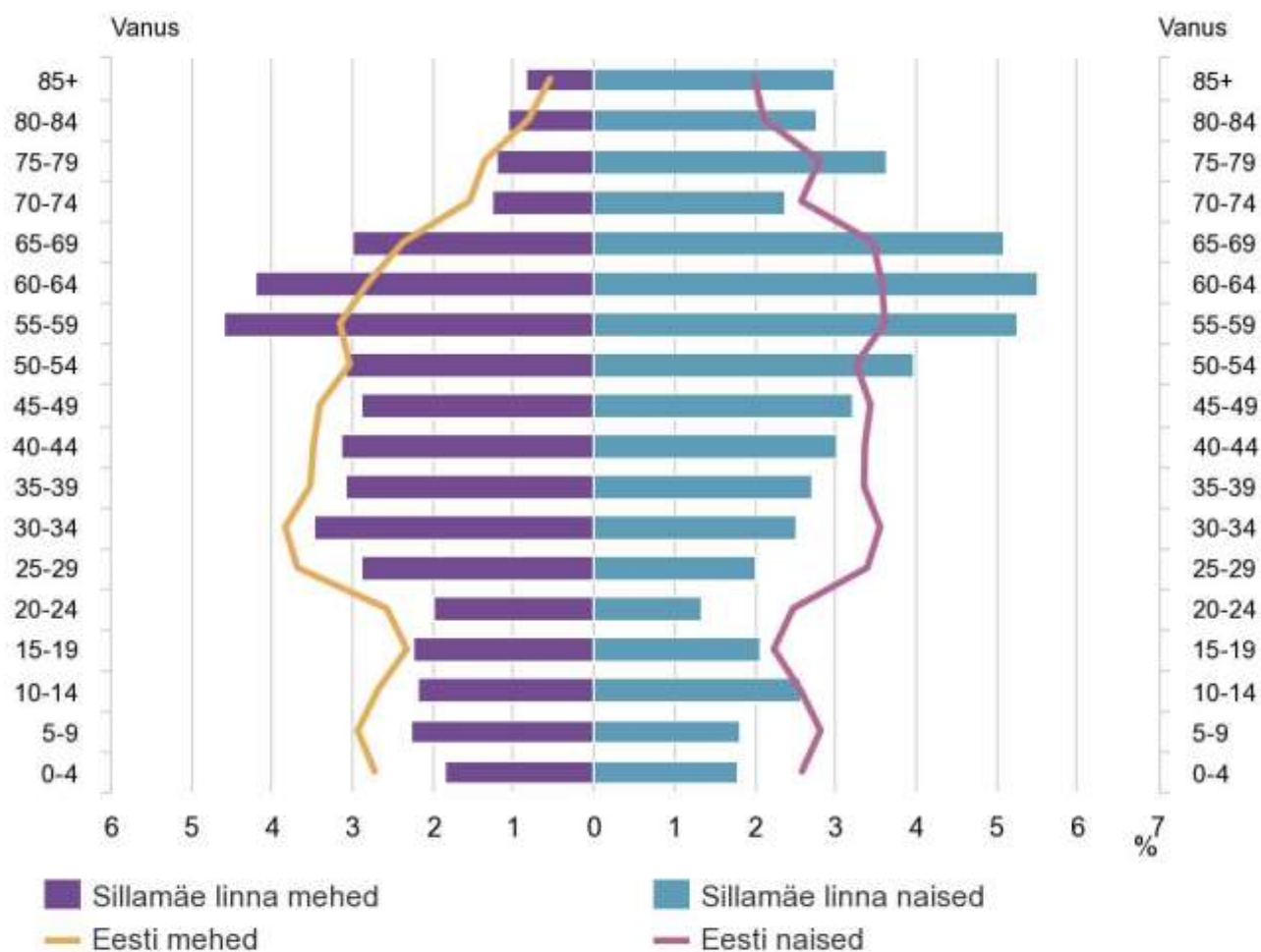
Sissetrände, väljarände ja rändesaldo kordajad

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sissetrände (sise- ja välisrände)	Arv	138	155	128	168	126	155	241	192
	1000 elaniku kohta	9,1	10,3	8,7	11,6	8,7	10,9	17,3	14,0
Väljarände (sise- ja välisrände)	Arv	243	322	243	334	271	241	357	439
	1000 elaniku kohta	16,0	21,5	16,5	23,1	18,7	16,9	25,6	32,1
Rändesaldo	Arv	-105	-167	-115	-166	-167	-86	-116	-247
	1000 elaniku kohta	-6,9	-11,1	-7,8	-11,5	-11,4	-6,1	-8,3	-18,0

Allikas: Statistikaamet

Aastal 2016 on rändesaldo 1 000 elaniku kohta –18 ehk linnast on lahkunud 247 inimest rohkem kui siia sisse rännanud.

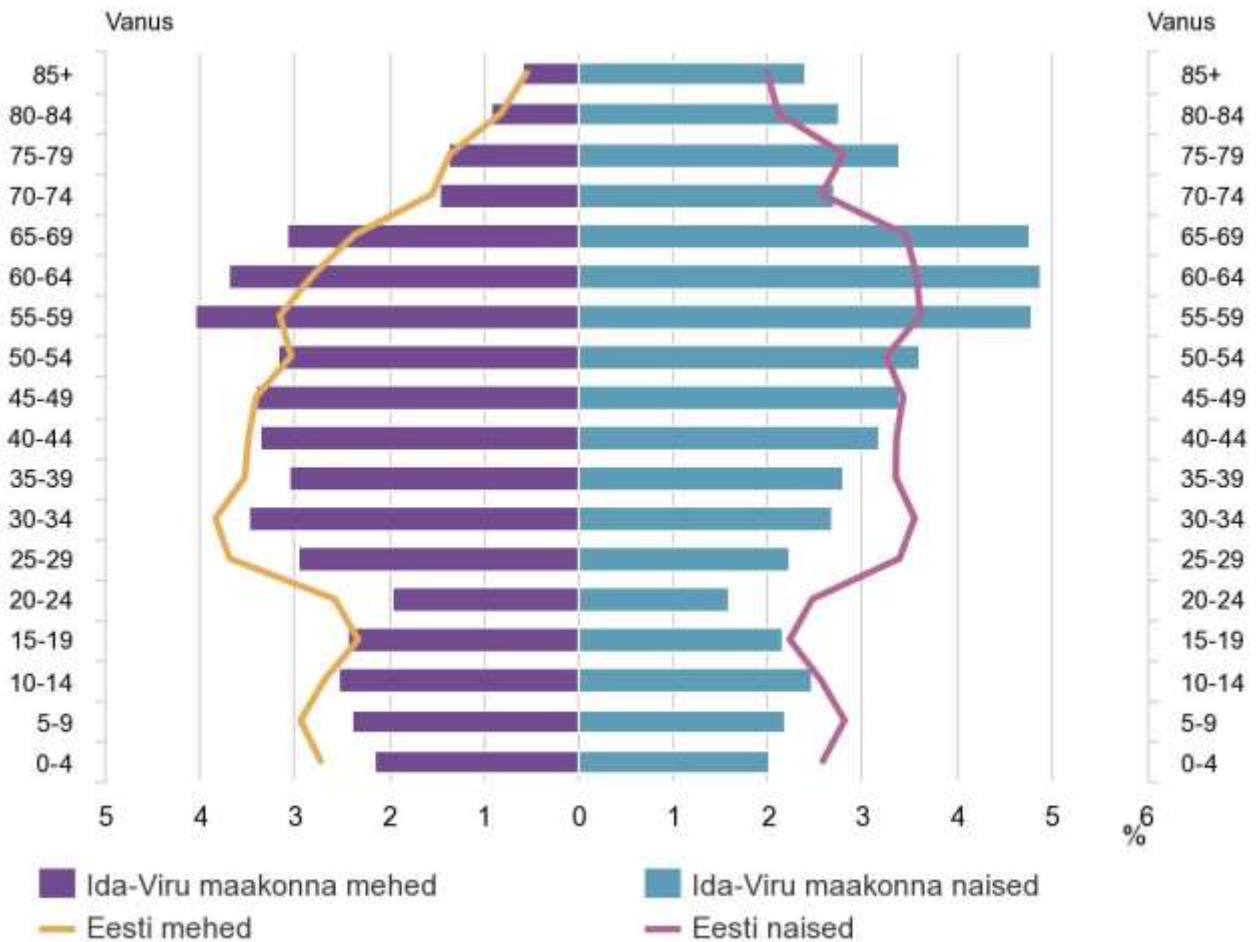
Sillamäe linna rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2018

Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.5. Sillamäe linna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2018

Ida-Viru maakonna rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2018

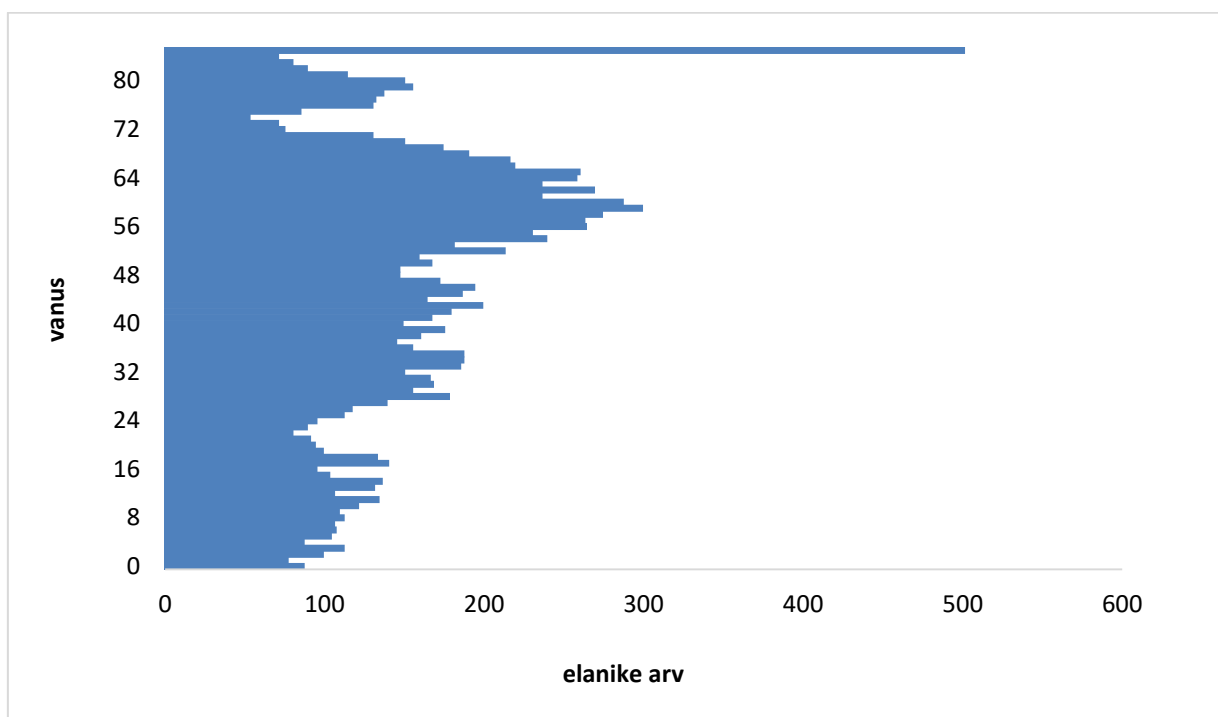
Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.6. Ida-Viru maakonna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2018

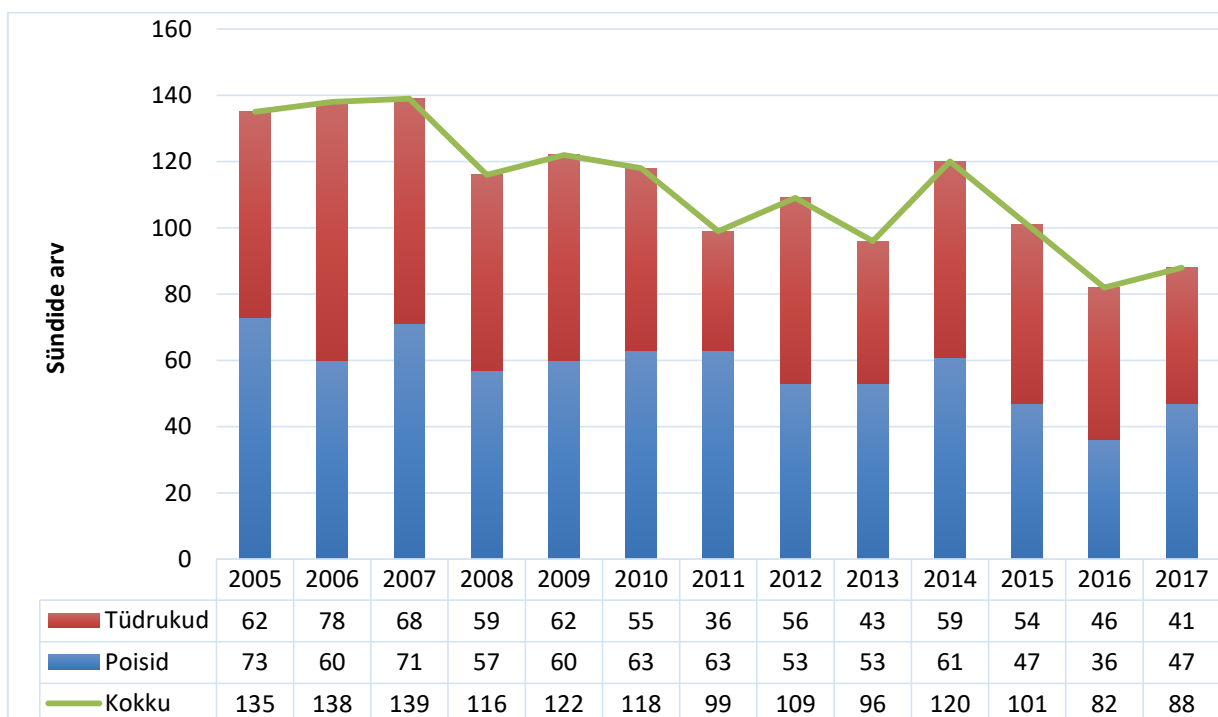
Nii Sillamäe linna kui Ida-Viru maakonna elanike soolis-vanuselise struktuuri iseloomustab väga ebaühtlane vanuskoostis. Kõige arvukamad on 25-29 ja 50-64 aastaste vanuserühmad. Ühelt poolt võib olukorda hinnata soodsaks, sest parimas tööeas elanikerühm ning noorte vanuserühm, mille liikmed on just tööjõuturule sisenemas, on teistest suhteliselt arvukamad. Linna tuleviku seisukohalt on oluline, et need noored ei lahkaks linnast jäädavalt, vaid isegi kui õpingud viivad neid teistes regioonides asuvatesse kõrgkoolidesse, nad sooviksid linna naasta. Ettevõtluse arengu ja tööhõivepoliitika kõrval saab oma panuse anda sellesse ka noortele peredele suunatud sotsiaalteenuste ja -toetuste areng. Teisalt jääb Sillamäe linnas sarnaselt kogu Eestiga praegu kõige nooremates vanuserühmades paiknevate vanuskohortide (0-4, 5-9, 10-14) arvukus väga oluliselt alla eelnenud rahvastikukohordi arvukusele, millest tingitult toimub koolivõrgu korrastamine.

Üldisem tendents on suunatud rahvastiku vananemisele. 2017. aasta 1 märtsi seisuga moodustasid 65-aastased ja vanemad 24,3% elanikkonnast, kusjuures nendest mehi on vaid 30,6%. Selline asjaolu viitab meeste suurele tervisekaole võrreldes naistega ning vajadusele panustada elanikkonna tervise väärtustamisele. Praegu arvukaima 50-59 aastaste rahvastikurühma jõudmine 5-10 aasta pärast pensioniikka tähendab, et valmistuda tuleb vanuritele suunatud sotsiaalteenuste nõudluse oluliseks kasvuks. Rahvastiku vananemine ei tähenda ainult ja peamiselt pensionikulu, hoopis suurem on tervishoiu-, hoolekande-, nii elukohtade kui ka avaliku ruumi, infrastruktuuri jms ümberkorraldamise kulu. Lisaks vananemisele iseloomustab elanikkonda tööealiste inimeste vähenemine, sest arvukamad elanike vanusegrupid jõuavad pensioniikka ja tööikka jõuavad vanusegrupid, mille arvukus on väga madal. Pensioniseaduse kohaselt kõik

1961. aastal sündinud või nooremad saavad pensioniõiguse 65. eluaastast, mis omakorda toob kaasa töötaja keskmise vanuse tõusu.

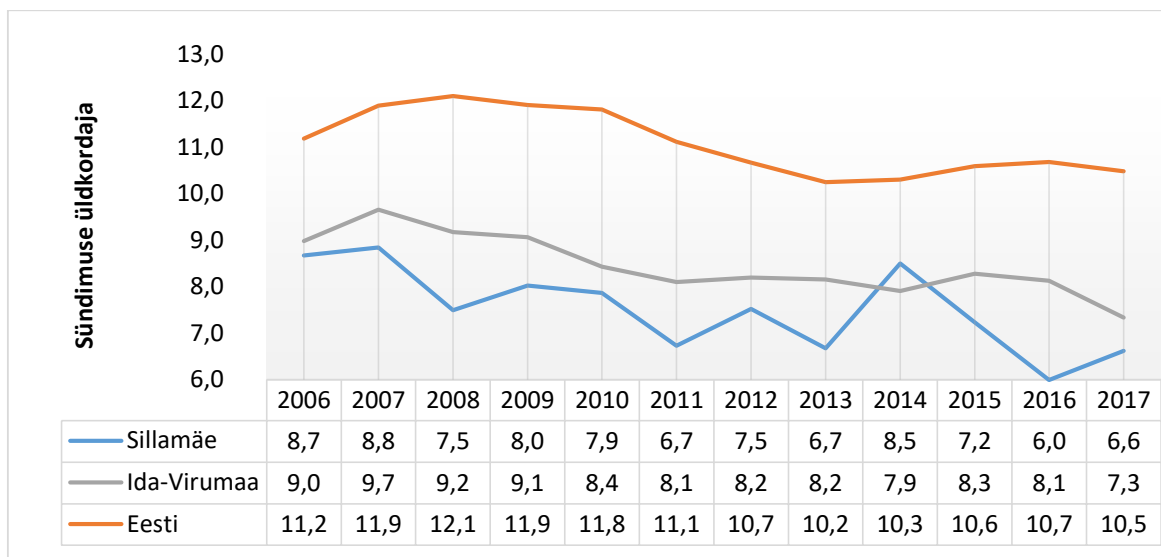

Joonis 3.7. Sillamäe elanike arv vanuse järgi seisuga 01.01.2018. Allikas: Rahvastikuregister

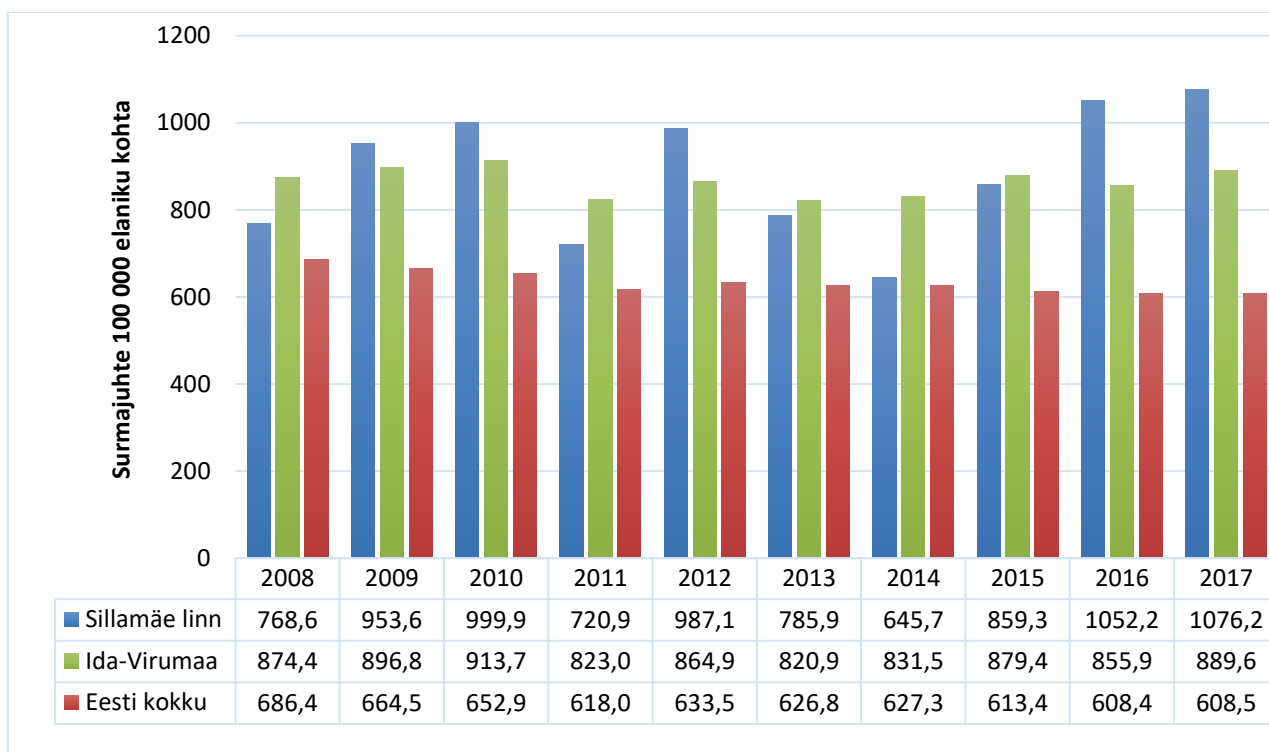
Joonis 3.8. Elussünnid. Allikas: Statistikaamet

Analüüsidel elussünnide soo järgi, võib öelda, et tüdrukuid sünnib keskmiselt natuke rohkem kui poisse. 2011. aastal sündis aga ainult 36 tüdrukut, mis on madalaim näitaja läbi aegade. Viimasel kahel aastal sündis natuke rohkem poisse kui tüdrukuid.

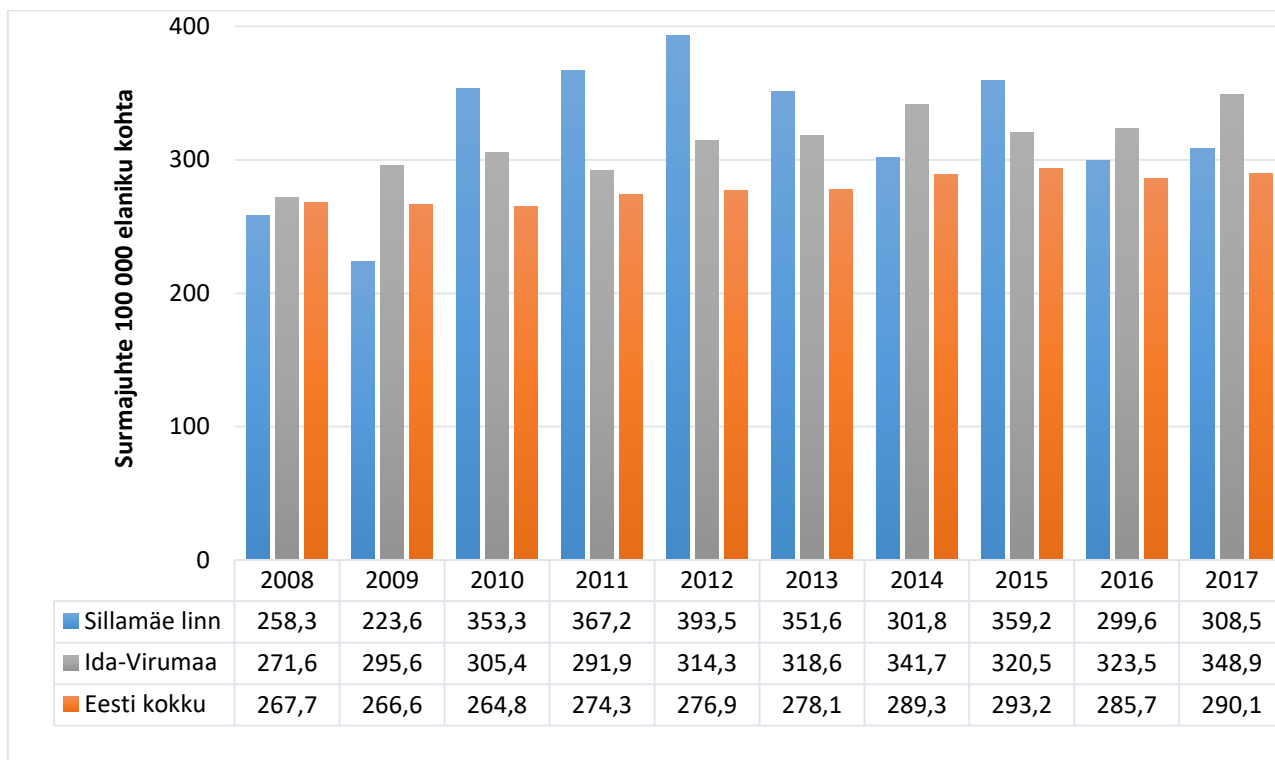

Joonis 3.9. Sündimuse kordajate võrdlus (1000 elaniku kohta). Allikas: Statistikaamet

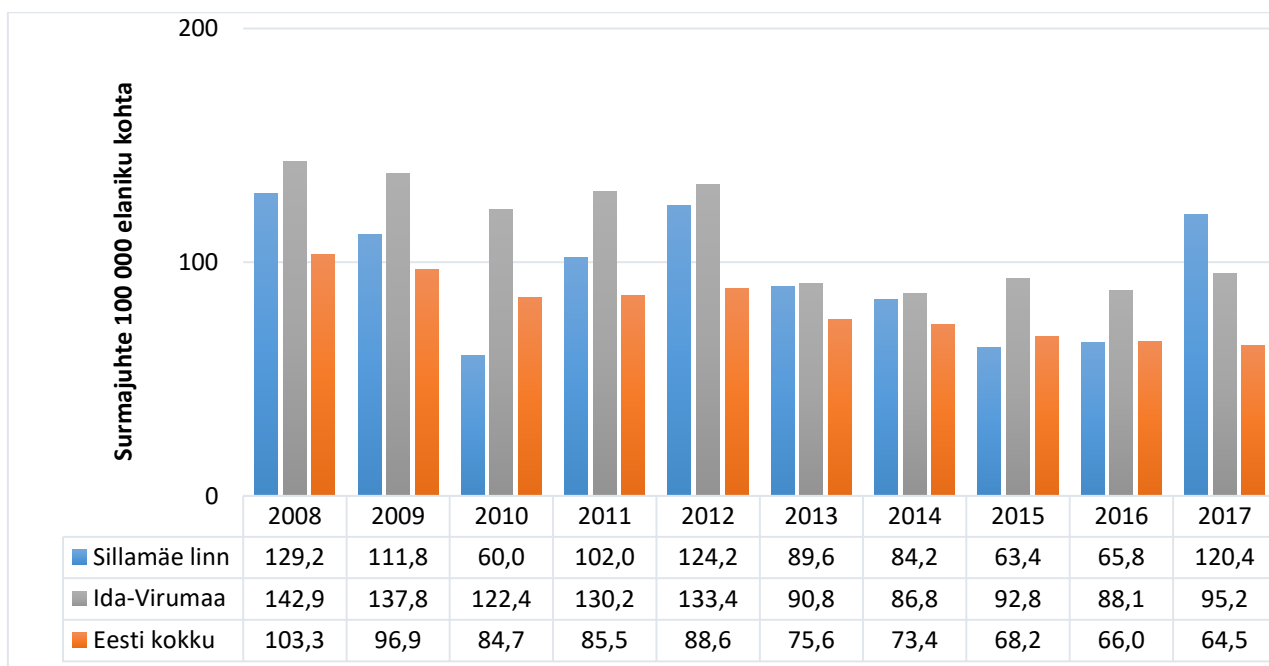
Sündimuskordaja on olnud kõrgeim 2003. ja 2007. aastatel, kuid siiski madalam kui Eestis tervikuna. Sotsiaalministeeriumi kogumiku "Tervis, töö- ja sotsiaalelu 2000-2008" andmetel on nii meeste kui naiste surmade põhjusena esikohal vereringkonnahaigused, seejärel pahaloomulised kasvaja ning kolmandal kohal on õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad. Sama kehtib Sillamäe linna kohta. Südame-veresoonkonna haigustesse suurem osakaal on Sillamäel natuke kõrgem kui Eestis tervikuna.

Joonis 3.10. Suremuskordaja vereringeelundite haigustesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Joonis 3.11. Suremuskordaja pahaloomulistes kasvajatesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

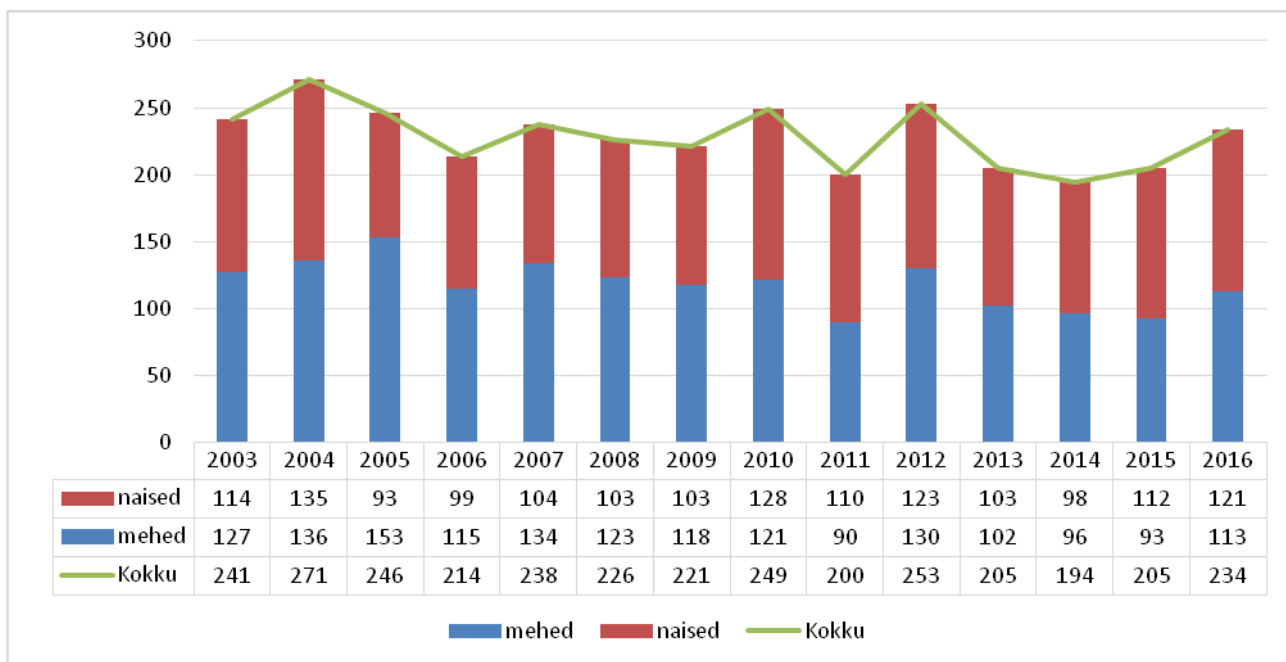
Joonis 3.12. Suremuskordaja välispõhjustes. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Tabel 3.3

Suremajuhtude arv Sillamäel							
	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016
Mehed	136	115	123	121	130	96	113
Naised	135	99	103	128	123	98	121
Kokku	271	214	226	249	253	194	234
Surmad 1000 elaniku kohta	16,4	13,4	14,5	16,6	17,3	13,7	17,1

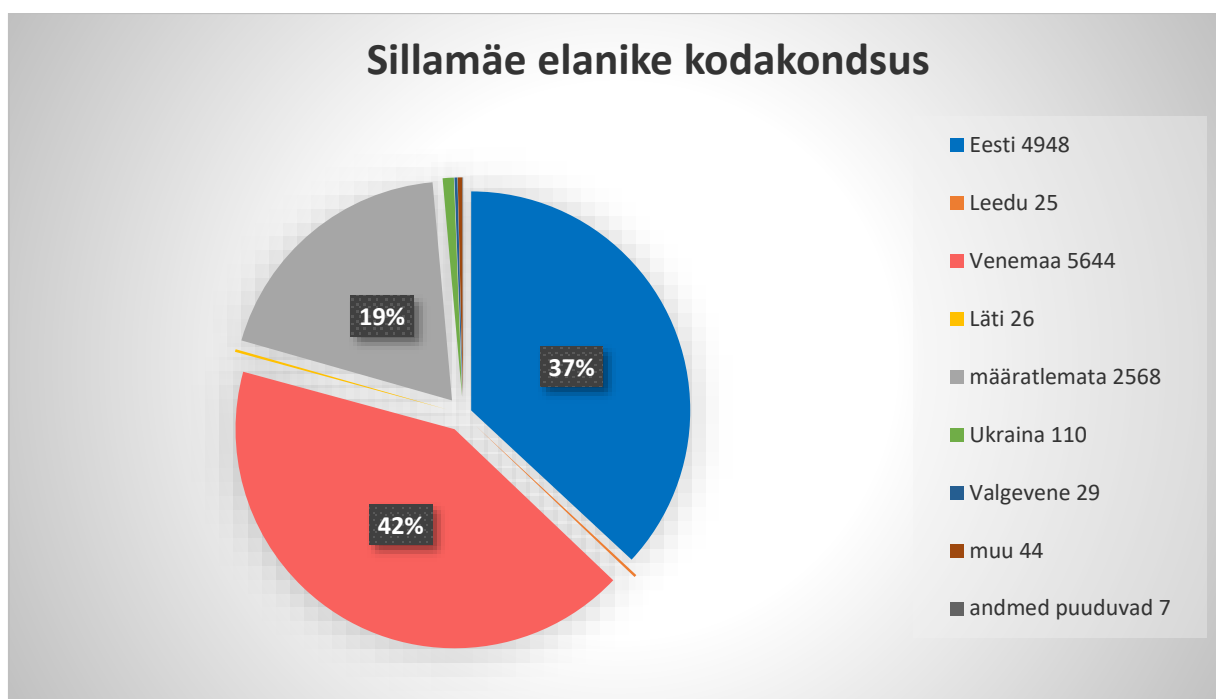
Allikas: Statistikaamet

Võrreldes 2015. aastaga on 2016. aasta surmajuhtude arv kasvanud 29 juhtumi võrra:

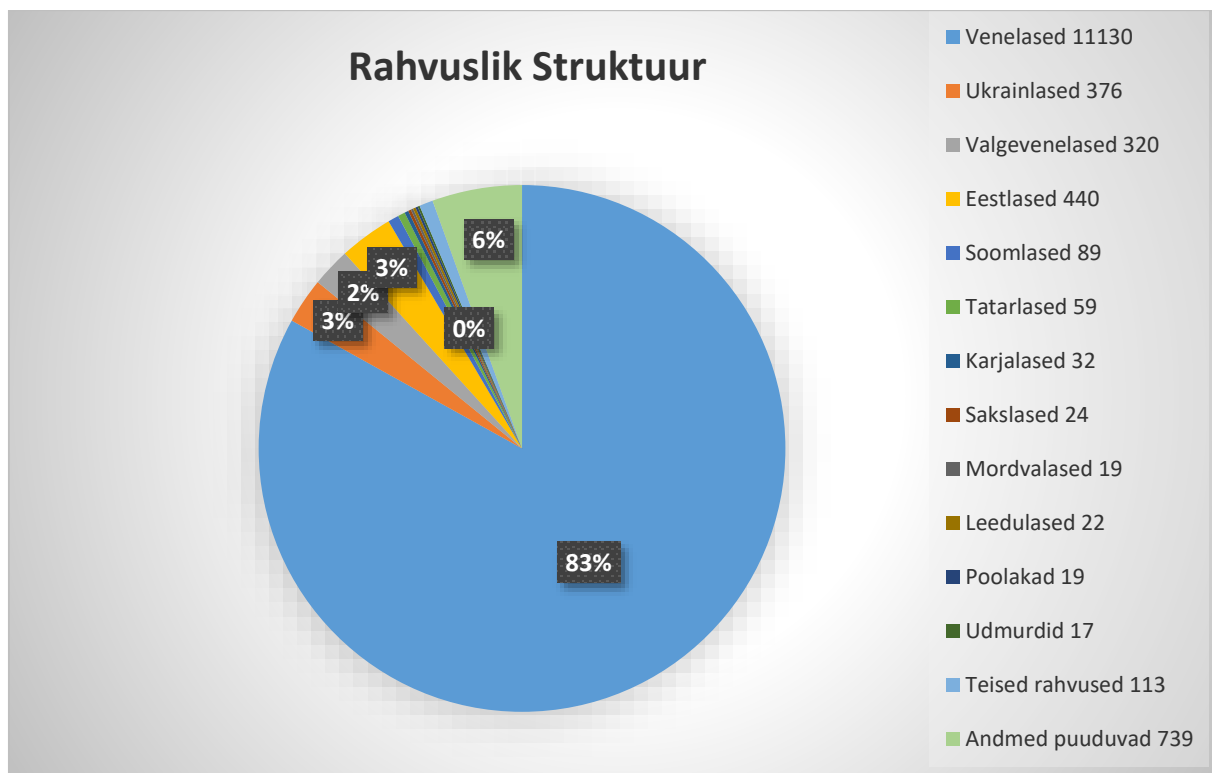

Joonis 3.13. Surmajuhtude arv. Allikas: Statistikaamet

Linna elanikkonnast omab Eesti kodakondsust 5046 (36,1%), Vene Föderatsiooni kodakondsust 5928 (42,4%), esineb ka teiste riikide kodanikke (Ukraina, Valgevene, Usbekistan, Läti, Leedu, Kasahstan ja muu kodakondsusega) ja määratlemata kodakondsusega on 2769 inimest (19,8%). Seega on Sillamäe elanikkond riikliku identiteedi alusel jaotunud kolme suuremasse rühma. Positiivne on, et määratlemata kodakondsusega inimeste arv pidevalt väheneb. Alla 18-aastaste seas on valdavaks Eesti kodakondsus (1581 inimest). Enese kodakondsust mittemääranute väga suur osakaal elanikkonnas tähendab, et selles suunas on oluline jätkata tööd, soovitavalt Eesti kodanikkonna laiendamise suunas.

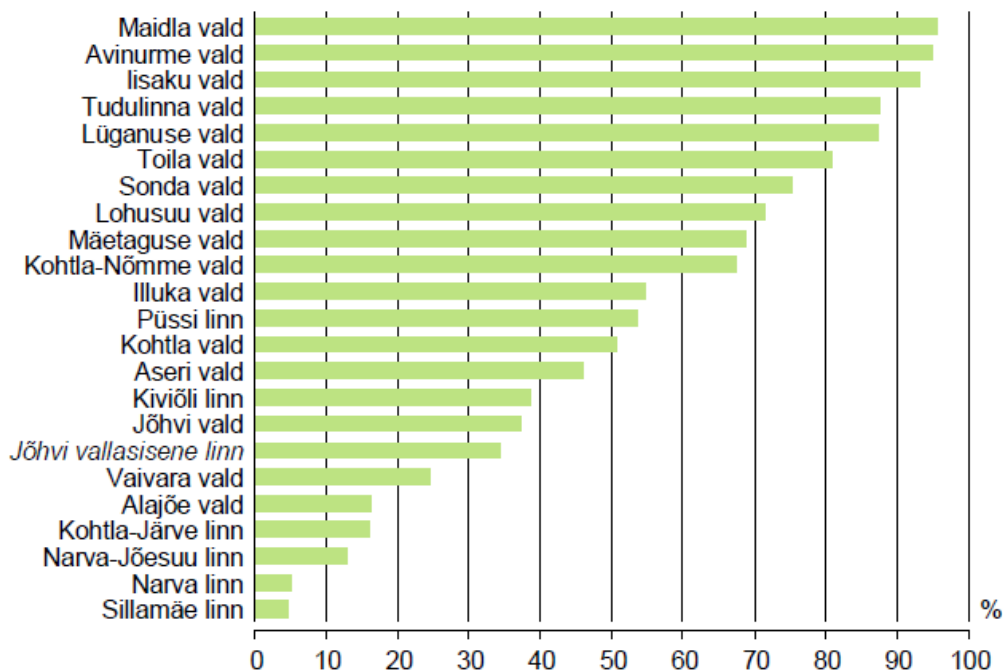

Joonis 3.14. Sillamäe elanike kodakondsus seisuga 01.01.2018. Allikas: Rahvastikuregister

Joonis 3.15. Sillamäe elanike rahvuslik struktuur seisuga 01.02.2018. Allikas: Rahvastikuregister

Rahvuselise koosseisu iseloomustamiseks võib öelda, et Sillamäe on küll paljurahvuseline, kuid 83% elanikest on vene rahvusest. Eestlasi on 3,2%, ukrainlasi 2,6% ja valgevenelasi 2,5%, teistest rahvustest inimesi vähem. Rahvuselise koosseisu iseärasusi tuleb arvestada nii kultuurielu korraldamisel, elanike informeerimisel kui ühiskonnaellu kaasamisel.

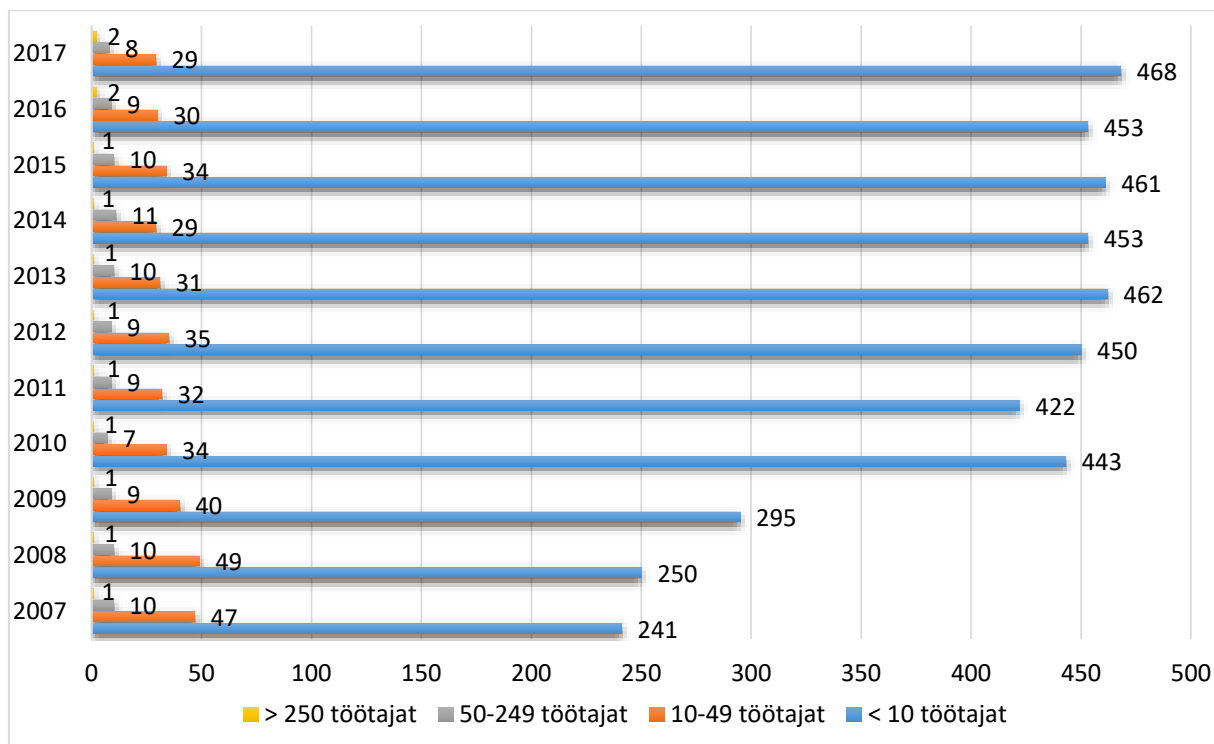
Joonis 3.16. Eestlaste osatähtsus Ida-Viru maakonnas. Allikas: Statistikaamet.

Järeldused. Linnaelu korraldatakse linnaelanike huvidest lähtuvalt ja linna eesmärgiks ei saa olla ainult elanike arvukuse kasv, vaid elukvaliteedi tõus. Linna arengu kavandamisel tuleb arvestada elanike arvu langemisega ja stabiliseerumisega (arvestades iibe negatiivsusega, kuid negatiivse iibe mõningase vähenemisega, võib 2040. aasta alguseks prognoosida Sillamäe elanike arvuks 11 000 elanikku). Sündide arv

on viimase viie aasta jooksul mõnevõrra vähenenud. Suureneb pensioniealise elanikkonna osakaal ja väheneb tööealise elanikkonna osakaal. Seega suureneb ka ülalpeetavate määr ja väheneb tulu teenivate inimeste osakaal. Seeläbi võib muutuda linnaeelarve tulude ja kulude struktuur – väheneb üksikisiku tulumaksu osakaal ja suureneb sotsiaalhoolekande kulude osatähtsus. Elanike arvu stabiilsuseks on oluline toetada noori peresid, et luua eeldusi sündivuse tõusuks, ja luua noortele linnas sobilik elukeskkond ning eneseteostusvõimalused. Eelnev tähendab ka sotsiaalteenuste ja –toetuste struktuuri muutust: noortele peredele paremate võimaluste loomine ja vanemaealistele suunatud teenuste osakaalu tõus. Noorte arvu vähenemine tingib vajaduse täpsustada haridus- ja kultuuriasutuste kasutust. Samuti tuleb korrastada ka linna kultuuritegevust. Seda nii elanike vanuselise struktuuri muutuse tõttu (vanemaealistele kultuuritegevuse võimaluste loomine, noorte huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine) kui elanikkonna rahvuselisest struktuurist tingituna (erinevate rahvuste kultuuritegevuse toetamine). Rahvuselist eripära on vaja arvestada ka elanike kaasamisel ja informeerimisel, samuti turismi korraldamisel (rahvuslike ürituste läbiviimine, suveniirid jmt). Mehaanilise iibe parandamiseks tuleb panustada elu- ja ettevõtluskeskkonna parandamisele (võimalused individuaalelamuehituseks, miljöõala elamute renoveerimise toetus, avalikud spordi- ja mänguväljakud, koostöö ettevõtluskeskkonna arendamisel ja tööjõu ettevalmistamisel), vaba aja veetmise võimaluste loomine ja ettevõtjate kaasamine, uue infrastruktuuri ja võimaluste loomine linnas. Valglinnastumisega seonduvate probleemide ennetamiseks tuleb teha koostööd naabervaldadega maakasutustingimuste seadmisel. Oluline on tervise väärtustamine, spordiklubide tegevuse toetamine ning võimaluste loomine sportimiseks ja vaba aja aktiivseks veetmiseks omal käel.

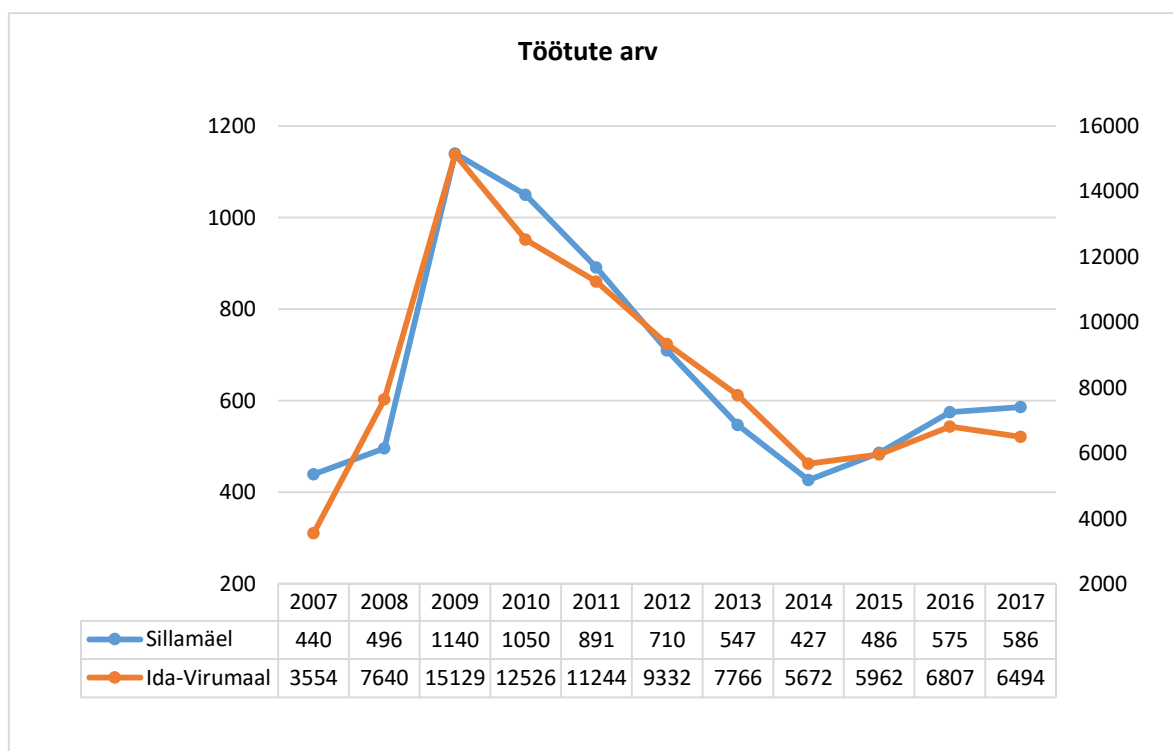
3.1.2. Majandusareng

Sillamäe kuulub Ida-Viru majandusregiooni, kus muutused viimastel aastakümnetel on olnud suurimad Eestis. Muudatused puudutavad eelkõige endiste suurettevõtete ümberstruktureerimist ja sellest tulenenud muutusi ning hilisemaid suuri investeeringuid. Ettevõtlusaktiivsus Sillamäe linnas on 64,7 ettevõtet 1000 elaniku kohta. Kuigi ettevõtlusaktiivsus on tõusnud, on see jätkuvalt madalam Eesti keskmisest, kuid see on iseloomulik kogu regioonile ning tuleneb osaliselt tõsiasiast, et Ida-Virumaale on koondunud rohkem suurettevõtteid. 2018. aasta 1. jaanuari seisuga oli Sillamäel äriregistri andmetel 806 ettevõtet, nendest 13 aktsiaseltsi, 492 osaühingut, 20 täisühingut, 16 usaldusühistut, 8 sihtasutust, 27 tulundusühistut ja 230 füüsilisest isikust ettevõtjat. Ettevõtjatest on linnaelanikele suurimad tööandjad Eesti Energia Kaevandused AS, OÜ NPM Silmet, AS Sillamäe Sadam ning sadama terminaalid, AS Sillamäe SEJ, AS MEKE-Sillamäe. Sillamäe elanikud saavad tulu rohkem kui 1500 ettevõttest üle Eesti. Kodanikuühiskonna arengus edasiliikumist iseloomustab vabatahtlike ühenduste loomine. Seisuga 1. jaanuar 2018 on Sillamäel registreeritud 94 mittetulundusühingut, mis teeb mittetulunduslikuks aktiivsuseks 7 ühendust 1000 elaniku kohta. Seoses Korteriomandi- ja korteriühistuseaduse jõustumisega kõik elumajad on registreeritud eraldi korteriühistuteks.

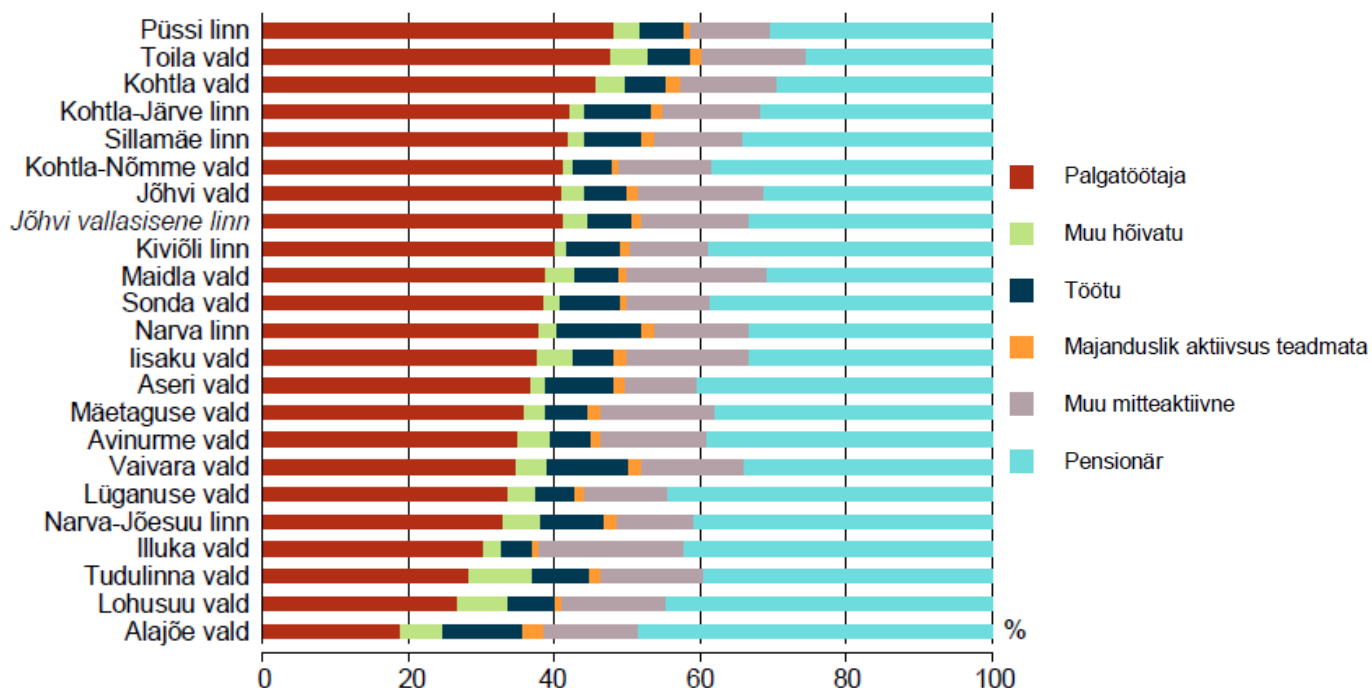
Joonis 3.17. Majanduslikult aktiivsed üksused/ettevõtted Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Hõive seisukohast on oluline käsitleda Ida-Virumaad ühe piirkonnana, kus vahemaad linnade vahel on suhteliselt väikesed. Pärast 2008. aasta III kvartali tööpuuduse suurenemise algust on 2010. aastast näha töötute inimeste vähenemist olulisel määral. Alates 2015. aastast on tööpuuduse arv stabiliseerunud. 2017. aastal on jõustunud töövõimereform, mille tõttu töötute arvu mõjutab ka vähenenud töövõimega inimeste arv.

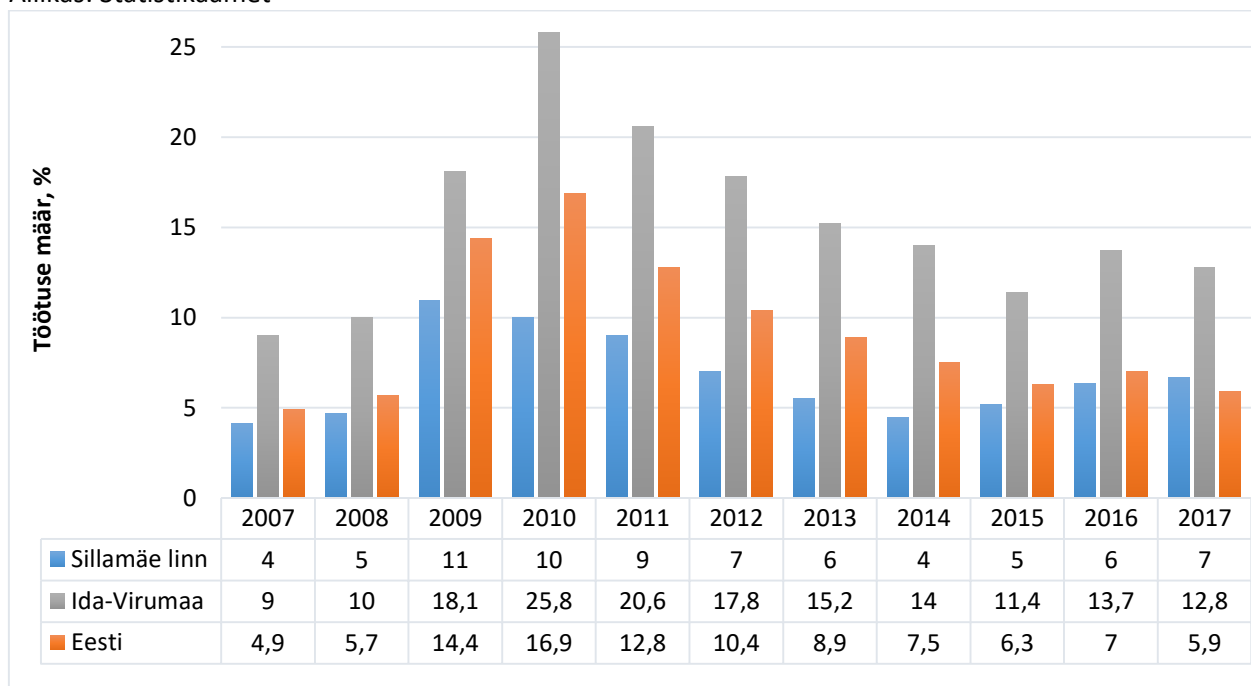

Joonis 3.18. Keskmise töötute arv Sillamäel ja Ida-Virumaal. Allikas: Töötukassa

Palgatöötajate ja pensionäride vahekord on Ida-Virumaa valdades ja linnades üsnagi erinev. Suhteliselt palju on palgatöötajaid Toila ja Kohtla vallas, samuti Püssi linnas. Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi ja Sillamäe linnas on küll palgatöötajaid rohkem kui enamikus valdades, kuid linnades on ka võrdlemisi palju töötuid – ligi kaks korda riigi keskmisest rohkem.

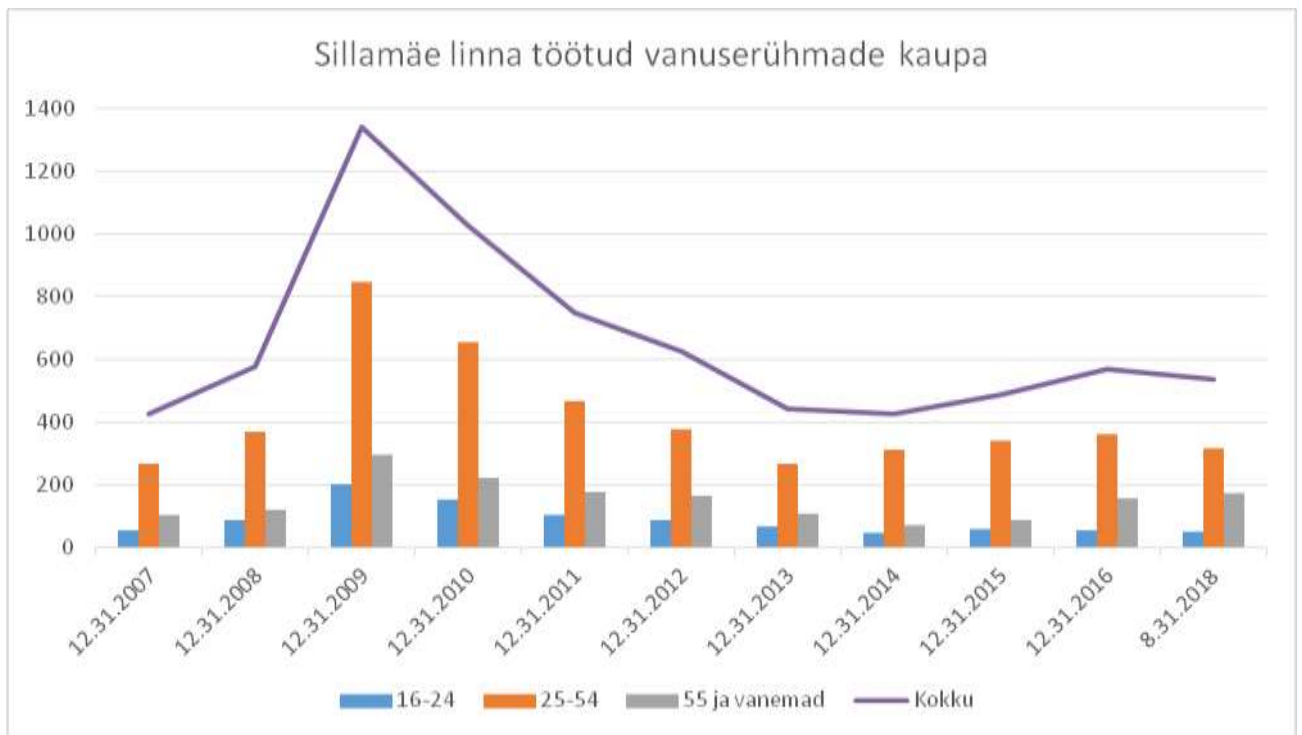

Joonis 3.19. Ida-Viru maakonna vähemalt 15-aastased sotsiaal-majandusliku seisundi järgi, 31.12.2011. Allikas: Statistikaamet

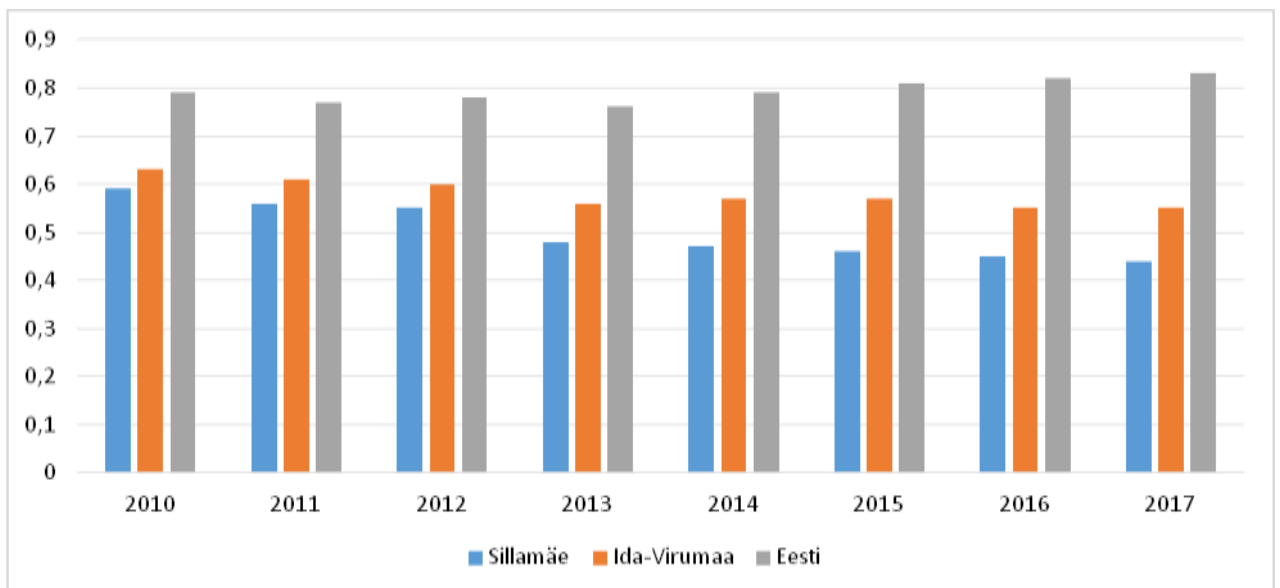
Joonis 3.20. Registreeritud töötuse määr. Allikas: Statistikaamet

Töötuse määr langes Sillamäel 2003. aastast alates ning jõudis 4 protsendini 2007. aastal, hakkas aga uuesti tõusma 2008. aastal nii Ida-Virumaal kui Eestis tervikuna. Alateist 2011. aastast näitab töötus langes ja hakkas suurenema 2015. aasta teises pooles.

Joonis 3.21. Registreeritud töötute arv vanuserühmade kaupa Sillamäe linnas. Allikas: Töötukassa

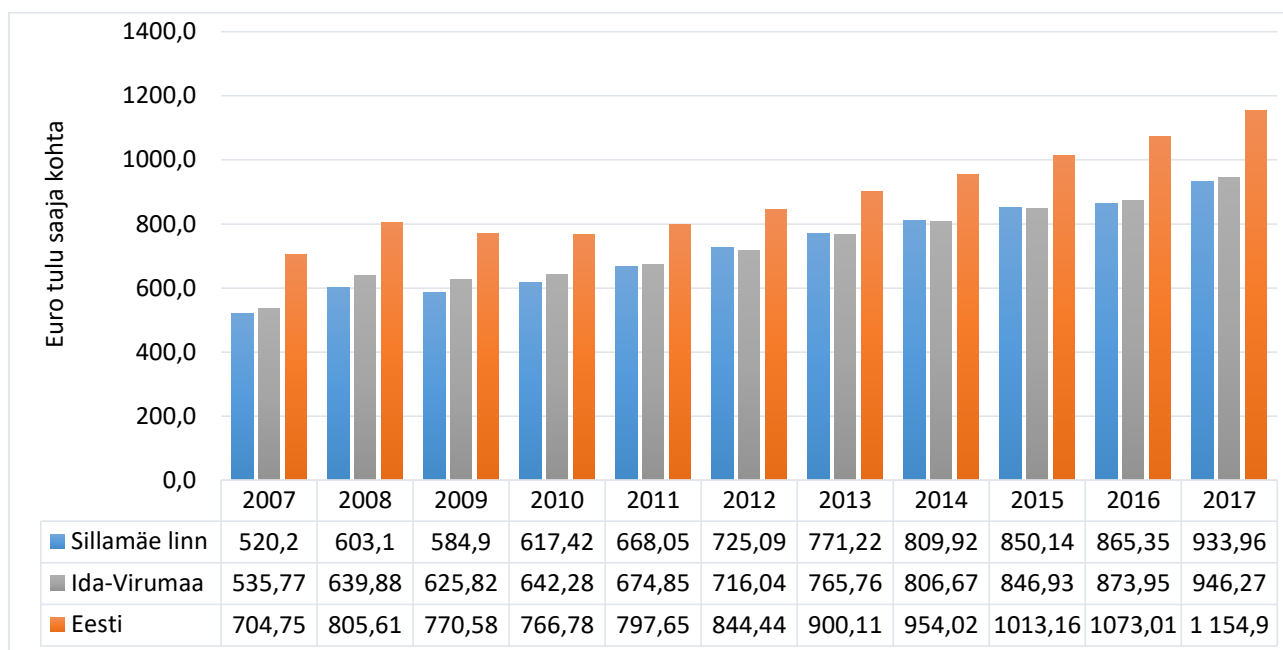
Töötutest ligikaudu pooled on pikaajalised töötud. Tööpuudus Sillamäel 16-24-aastaste seas on viimase kolme aasta jooksul oluliselt vähenenud ning peaaegu jõudnud kriisieelsele tasemele. Vanesegrupides 25-54 ning 55 ja vanemad on aga näha töötute arvu kasvutendentsi. Eesti keele mitteoskajate arv on ühe aastaga märgatavalt vähenenud: kui 2015. aastal oli neid 84%, siis 2016. aastal ainult 44%. Vanuse poolest ligikaudu 27% töötutest on üle 55-aastased ja ligikaudu 10% 16-24-aastaseid).

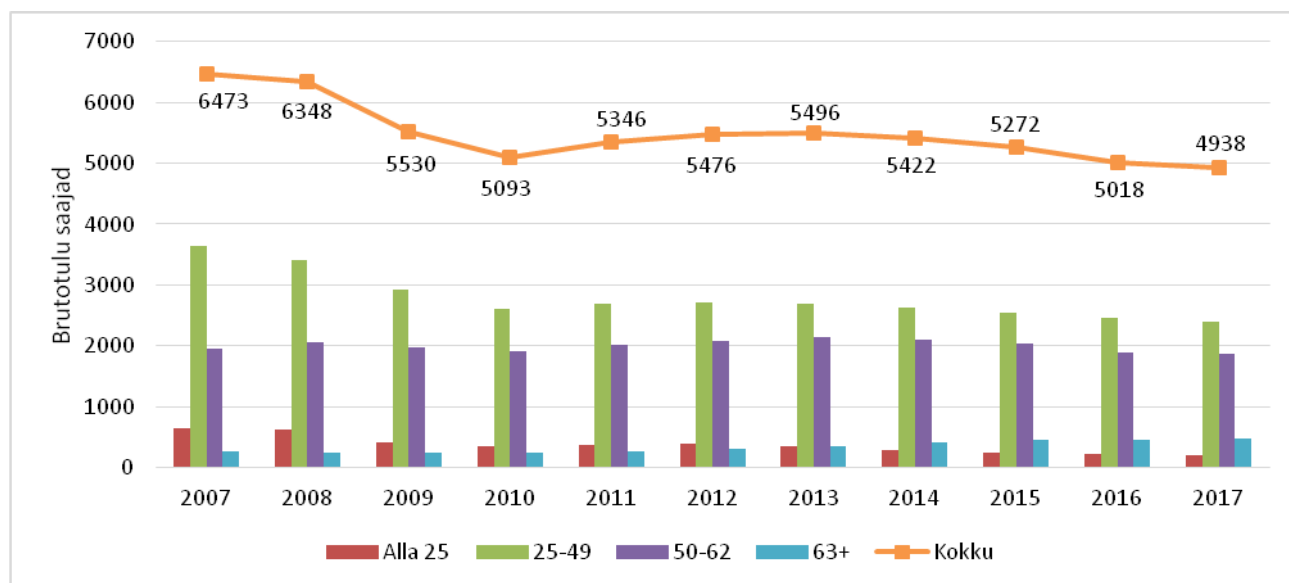
Joonis 3.22. Demograafiline töötururindeks. Allikas: Statistikaamet

Demograafiline töötururindeks on eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5-14-aastased) ja sealt vanuse tõttu potentsiaalselt lahkuvate inimeste (55-64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Olukord Sillamäe linnas on viimase kümne aasta jooksul oluliselt halvenenud: kui 2001. aasta prognooside järgi oleks kahe tööturule siseneva inimese kohta ainult üks lahkuv, siis praegu on vastupidi. Antud juhul

tasub mõelda vastavate strateegiliste suundade arendamise peale ning kavandada tegevusi olukorra tasakaalustamiseks.

Joonis 3.23. Keskmine brutotulu. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.24. Brutotulu saajate jaotus vanuserühma kaupa Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

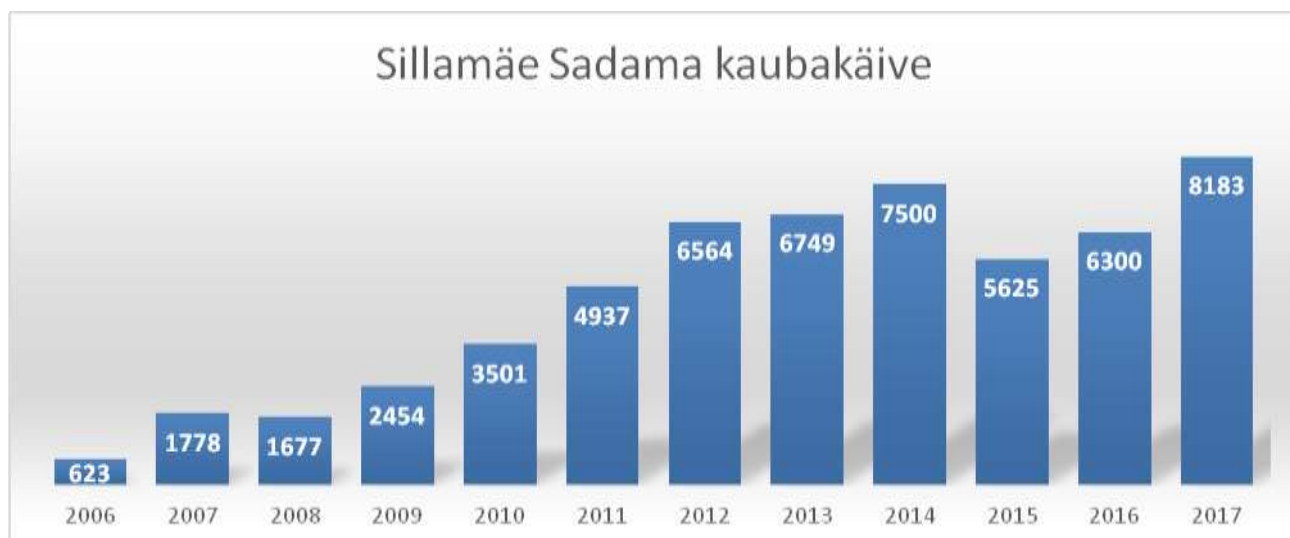
Üldiselt võib märgata et Sillamäe linna keskmine brutotulu (933,96 €) võrdub peaaegu Ida-Viru maakonna omaga (946,27 €), kuid jääb Eesti keskmisest (1154,9 €) maha. Brutotulu saajate ehk maksumaksjate arv on võrreldes 2007. aastaga vähenenud 1535 inimese võrra ja seda valdavalt vanuserühma 25-49 arvelt. Samas on töötavate pensionäride arv suurenenud 252-lt 476-ni.

On avastatud, et loomemajanduse kasvutempo on ülemaailmselt kiirem kui teistes majandussektorites, kuna loomemajandus põhineb teadmispõhisel majandusel ja rakendab maksimaalselt innovatsiooni. Selles mõttes võib loomemajanduse taset pidada kogu majanduse edukuse indikaatoriks. Samuti on tõdetud, et majanduse arenedes suudab kultuur end ise paremini majandada, suurenevad investeeringud kultuuri kui elukeskkonna kujundamise võtmetegurisse ning traditsioonilised tööstusharud panustavad senisest enam loominguliste valdkondade, nagu näiteks disain, muusika, kunst, arendamisele. Loomemajandus on otseselt

seotud uute tehnoloogiate kasutuselevõttuga loomeprotsessides, mis tagab kultuuripärandi säilimise ja vahendamise, avardades nii kultuurist osasaamise võimalusi. Sillamäe linnas on potentsiaal loomemajanduse valdkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamiseks. Linnas on palju loovaid inimesi, kes valmistavad oma tooteid ja pakuvad huvitavaid teenuseid, kuid ei ole ametlikult registreeritud. Selleks osaleb linn Ida-Virumaa Loomemajanduskeskuse arendustegevuses ja panustab loomemajanduse valdkonna arendamisse Sillamäe linnas.

Sillamäe linna jaoks on tähtis elukeskkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamine. Selleks töötati välja mereranna ala arendamise kontseptsioon, mille keskseks elemendiks on Mere puistee ja rannapromenaad. Sellega kasvab nõudlus uuemate teenindusettevõtete vastu kesklinnas ja mere ääres. Mereranna arendamise kontseptsioon eeldab ka jahisadama ehitamist, mis annab uue hoo merendusele, turismile ja kalandusega tegelevatele ettevõtetele.

Linna majanduselu arendamine toimub avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostöös. Sillamäe linn koos tööstusettevõtetega asutas ettevõtluse toetamiseks mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsiooni Arendus. Mittetulundusühingu eesmärkideks on vabamajandustsooni arendamine, alustavate ettevõtjate nõustamine ja rendipindadega toetamine, samuti muud linna majanduselu soodustavad tegevused. Äriinkubaatorisse mahub kuni 20 ettevõtet. Keskseks Sillamäe majanduselu on sadama arendamine ja strateegiliseks valikuks tööstusala arendamine sadamaga seotud ettevõtetele. Sillamäe Sadama eelisteks on tema lähedus Venemaale ja paiknemine Euroopa Liidu õigusruumis, samuti suur süvis, aastaringne navigatsioonivõimalus, hea raudtee- ja maanteeühendus ning vabatsiooni kasutamisest tulenevad tootmissisendi eelised. Viimastel aastatel on Sillamäe tööstusalale lisandunud mitmeid uusi suuri ettevõtteid - AS Sillamäe Sadam, Alexela Sillamäe (naftatooted), EuroChem Terminal Sillamäe AS (vedelkeemia), AS Silsteve (üldkaubad), AS DBT (vedelkeemia) jt. Sillamäe Sadama kaubakäive on kuni 2014. aastani pidevalt kasvanud vaatamata üldisele ekspordikasvu pidurdumisele. 2015. aastal kahanes Sillamäe sadama kaubakäive umbes 25 protsenti ligi 5,6 miljoni tonnini, 2017. aastal kaupade maht taastus. 2016-2017. aastatel käivitus sadamas konteinerterminal, kus nüüd toimuvad pidevad konteinerveod, mis omakorda tõstas kohalike tootjate osakaalu kuni 25% kogu eksporditavatest kaupadest. 2017. aastal sai valmis Tallinna maantee ja sadama raudtee kahetasandiline ristmik, mis soodustab sadama kiiremat arengut ja uute terminalide tulekut.

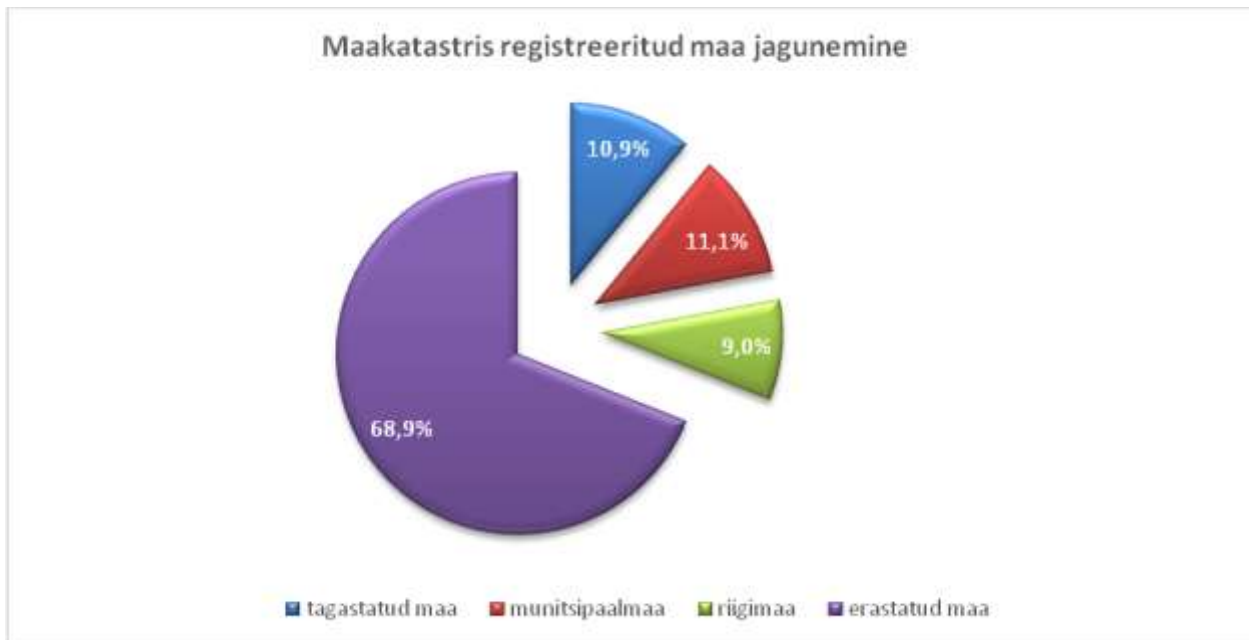

Joonis 3.25. Sillamäe Sadama kaubakäive 2006-2017, tuhat tonni. Allikas: Sillamäe Sadam

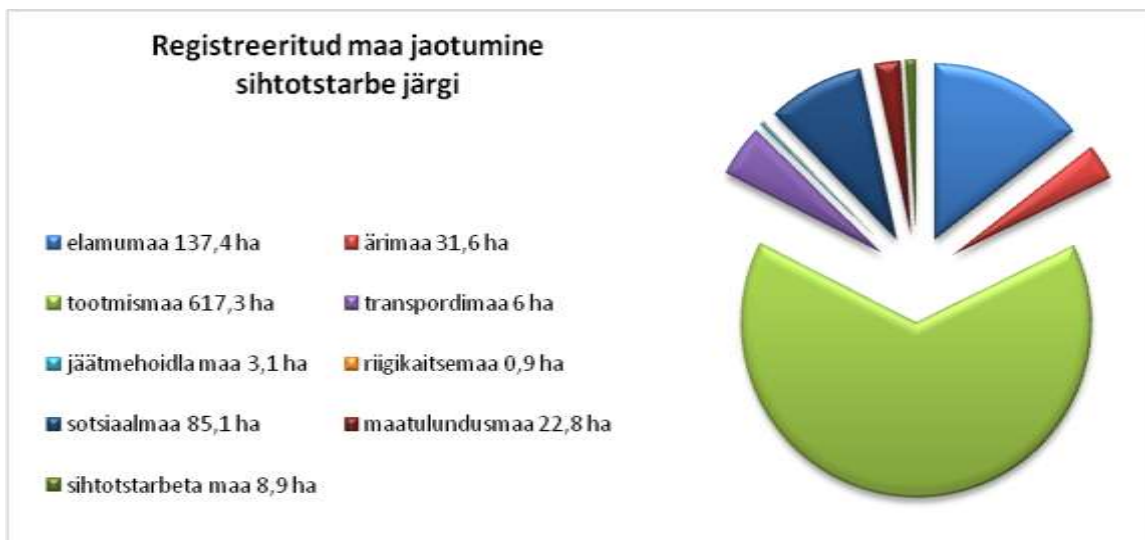
2006. ja 2007. aastal toimis regulaarne reisiliiklus Sillamäe-Kotka (Soome) liinil, reisijate arv liinil suurenes pidevalt. Sobiva operaatori leidmisel on võimalik reisiliikluse jätkamine ning sadamal on tingimused reisilaevaliikluse taastamiseks olemas. Sillamäe Sadama arenguplaanides on eraldi reisikali ehitamine ja kruisilaevade vastuvõtmine. Selleks on olemas juba tegutsev tolliterminal mere ääres. Seoses elanike elatustaseme üldise tõusuga, sadama arenguga ja tööstusettevõtete tegevuse laienemisega on elavnenud teenindussfäär, mille tähendus suureneb ka tulevikus kindlasti. Registre ja Infosüsteemide Keskuse

andmetel on seisuga 01. 01. 2018.a. registreeritud Sillamäel 806 ettevõtjat, Kaubanduspindade osas on linnas avatud uusi kaubanduskeskusi ja planeeritakse kaubanduspindade juurdeehitamist.

Linna ruumilise arengu põhimõtted on määratud Sillamäe linna üldplaneeringuga. Riigi maakatastris on Sillamäe linnas 31.12.2017.a seisuga registreeritud 1572 katastriüksust pindalaga 953 ha, mis moodustab 80,2% omavalitsuse pindalast.

Joonis 3.26. Maakatastris registreeritud maa jagunemine 31.12.2017. Allikas: Maa-amet

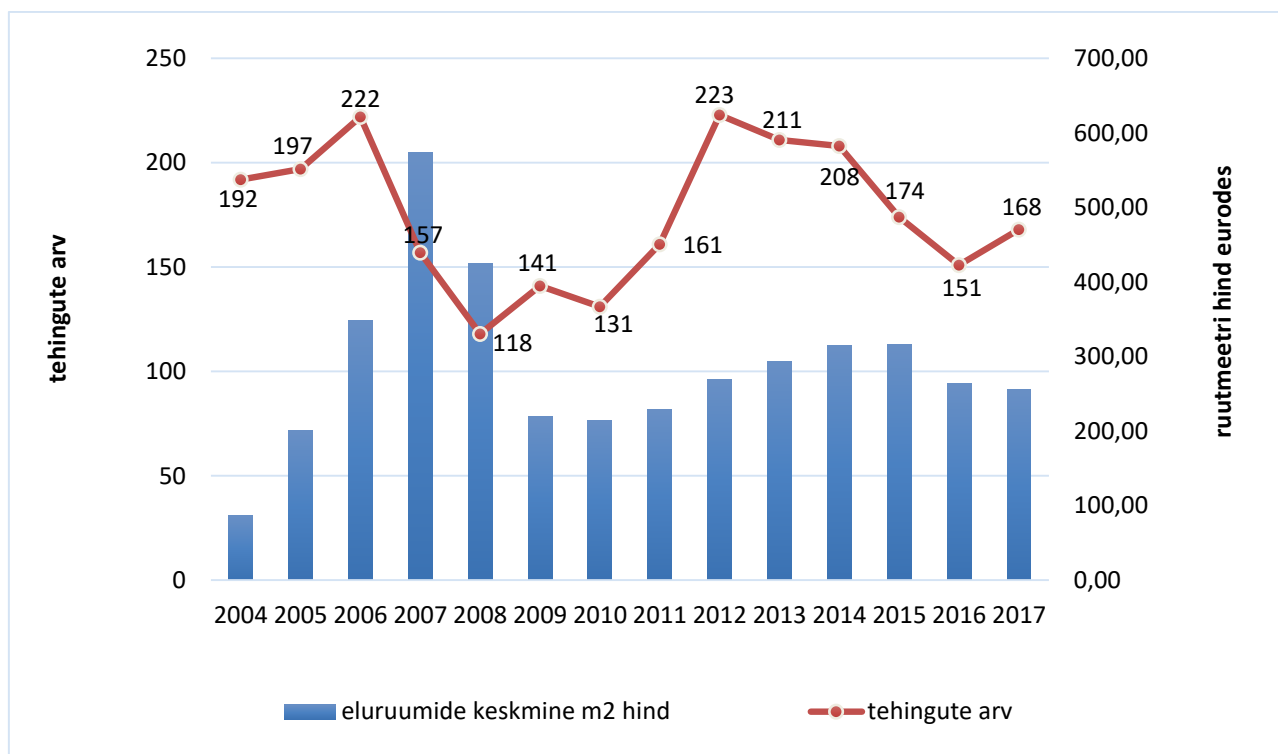
Joonis 3.27. Maakatastris registreeritud maa jagunemine sihtotstarvete järgi 31.12.2017. Allikas: Maa-amet

Seega võib järeldada, et ligikaudu 16,8% maa osas ei ole omandireform lõppenud. Katastrisse on kantud praktiliselt kogu tööstusala, samas aga toimuvad kruntide piiride ja ehitusõiguse täpsustamised seoses tööstusala arendamisega.

Suuremahulisemad ehitused on toimunud tööstusrajoonis seoses sadama ja selle hulka kuuluvate kaide, terminalide ja muu infrastruktuuri rajamisega. Linna tänavate kogupikkus teederegistri andmetel on 41,2 km, nendest 39 km kuuluvad Sillamäe linnale 1,9 km on erateed ning 0,3 km avalikuks kasutamiseks määratud erateed. Tänavate rahuldava seisundi säilitamiseks ei piisa olemasolevast investeeringutemahust.

Põhitänavad, sõiduteed ja kõnniteed vajavad remonti. Välja on vaja ehitada ühendused põhimaanteelega (L. Tolstoi tänav ning kogujatee I. Pavlovi ja Geoloogia tänava vahelisel lõigul). Kõrvaltänavad vajavad samuti remonti, arendamist vajab tööstusala teedevõrk ja kaasajastamist linna liiklusskeem, sh parkimislahendused. Ka tänavavalgustuse viimine kaasaja tasemele nõuab olulisi investeeringuid. Seoses sadama arenguga on ette näha uute tänavate ehitamise vajadust. Linnaruumis leidub jätkuvalt alakasutatud ja heakorrastamata maa-alasid.

Kuni 2007. a. alguseni kasvasid kinnisvara hinnad. 2008. a. alguses aga ületas korteriomandite pakkumine kinnisvaraturul oluliselt nõudlust ning eluruumide hinnad langesid järsult. Aastatel 2009-2015 on näha hindade stabiliseerumist ja isegi mõningat tõusu. Sama perioodi jooksul on tehingute arv korteriomanditega teinud hüppelise kasvu ning isegi ületas 2006. aasta rekordaset, mis näitab kinnisvaraturu märgatavat elavnemist.

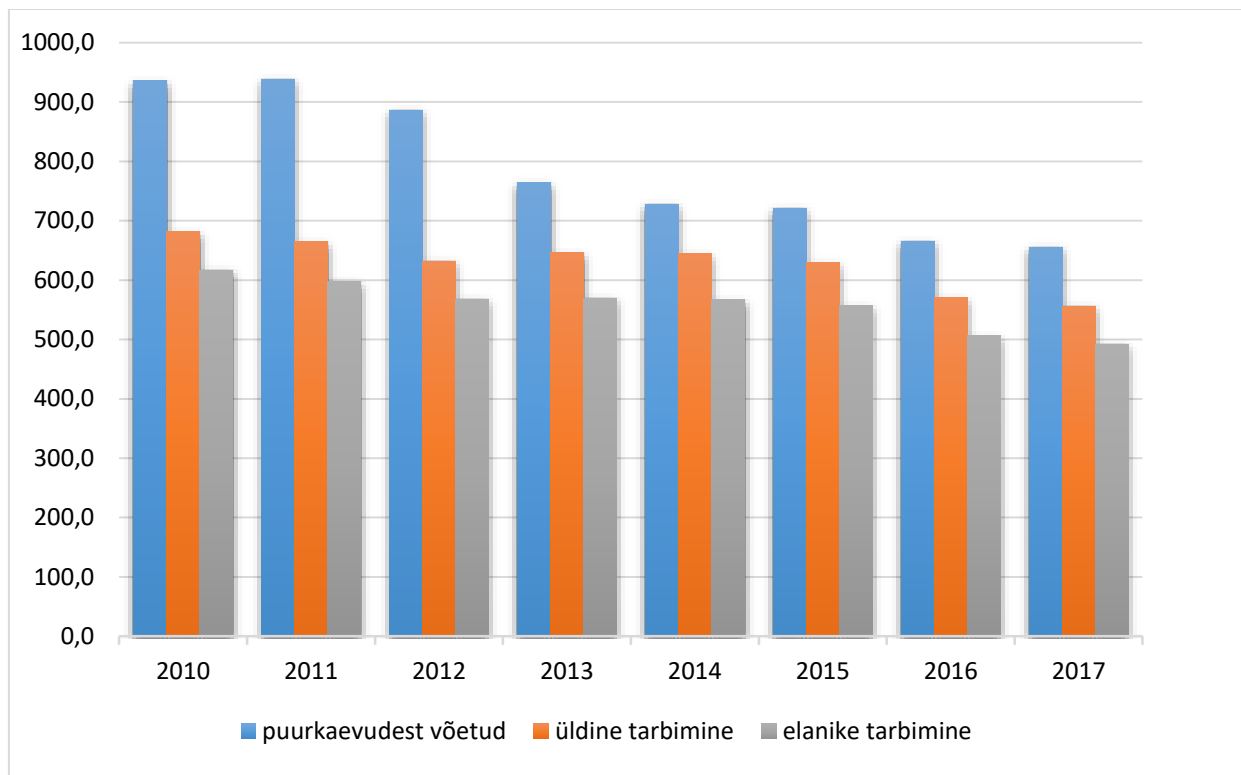
Joonis 3.28. Tehingud korteriomanditega Sillamäel. Allikas: Maa-amet

Sillamäe hoonete kasulik pind on ligikaudu 1 080 000 m², nendest eluruumide pind on 368 475 m². Sellele lisanduvad veel aiamajad 10 000 m². Eluruumide pind on ligikaudu 368 475 m². Munitsipaalalamufondi suurus on 9 518,2 m². Kõrgema elatusesemega riikides on suurem ka elamispind elaniku kohta. Rahvastiku tihedus Sillamäel on 1147,4 inimest/km², mis on Eesti mõistes suur. Arvutused näitavad, et linnas on võimalik ehitada ligi 100 individuaalelamut, samuti saab laiendada ehitustegevust aiandusühistu „Sillamäe Sputnik” alal. Üldiselt võib järeldada, et uute eluruumide järele on ette näha nõudlust, kuid see sõltub eelkõige elanike ostujõu ning laenuvõimaluste paranemisest.

Linna elamud on tagatud soojavarustusega ning linnas on moodustatud kaugkütte piirkond. Põhiliseks soojusenergia tootjaks on Silpower AS, umbes 14% elamufondist on käesoleval ajal üle viidud alternatiivküttele (gaas, elekter). Soojamajanduse ökonoomsemaks muutmiseks ning toimepidevuse tagamiseks on vajalik teha investeeringuid. Kõik elamud on ühendatud ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava näeb ette investeeringud selle infrastruktuuri arendamisel.

Kommunaalkulude kasv on olnud märkimisväärne peamiselt tänu sooja hinna kasvule. Seega tekib vajadus investeerida energiasäästu meetmetesse. Suuremaid investeeringuid on teinud soojuselektrijaam, mis

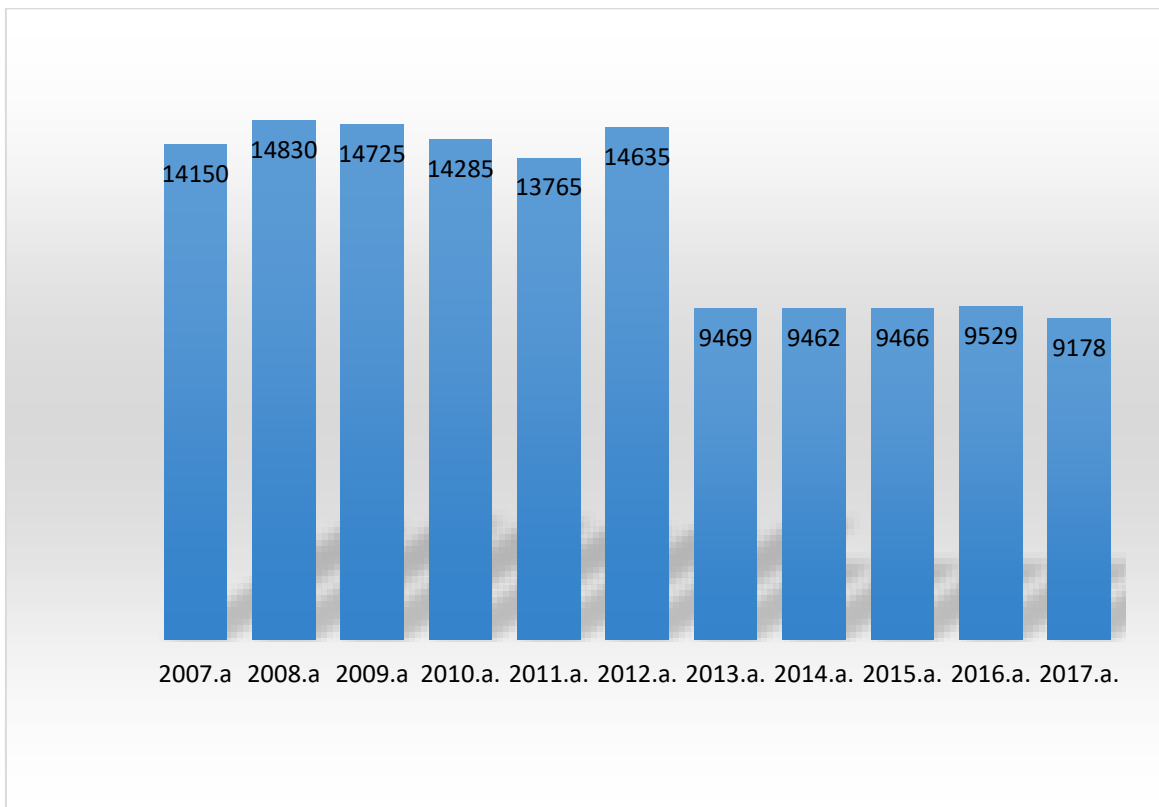
võimaldab soojuse ja elektri koostootmist ning kus on võimalik kasutada erinevaid kütteid (põlevkivi, gaas, puiduhake). Soojatorustiku rekonstrueerimine võimaldab vähendada soojakadusid trassides. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni võrgu ja seadmete renoveerimiseks on tehtud investeeringuid EL Ühtekuuluvusfondi vahendite toetusel, teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. AS Sillamäe Veevärk investeeringute tulemusel vähenesid veekaod ja paranes vee kvaliteet. Kommunaalteenuste tarbimine on üldkokkuvõttes vähenenud, mida võib osaliselt seletada teenuste täpsema mõõtmisega.

Joonis 3.29. Vee tarbimine (tuhat m³) Sillamäel läbi AS Sillamäe Veevärk (Sillamäe Veevärgi andmetel)

Sillamäe elanikud on vee tarbimise osas hinnatundlikud. Elaniku kohta tarbiti 2017. aastal 100,6 liitrit vett päevas (2016. aastal 101,4 liitrit), mis on 0,8 liitri võrra vähem kui aasta tagasi. Üldine elanike tarbimine samuti vähenes 14 700 m³ võrra. Seoses veevärgi renoveerimisega tõuseb vee hind ja see mõjutab ka tarbimist. Kuigi Lääne-Euroopa eeskujul prognoosivad spetsialistid vee tarbimise kasvu ligikaudu 150 liitrini inimese kohta päevas, võib seoses hinnatõusu ja mõtteviisi muutusega siiski eeldada stabiilset vee tarbimist ligikaudu 100 liitrit elaniku kohta päevas. Selge on ka vee hinna tariifi prognoos (hind hakkab mõõdukalt tõusma, kuid jääb ilmselt alla 2% keskmisest leibkonnaliikme netosissetulekust) ja linnapoolsete investeeringute hinnanguline maht ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni renoveerimise projektis (linna investeerimiskohustus langes aastatele 2010-2015).

Ka majapidamisgaasi tarbimine on vähenenud, kuid selles osas tuleb arvestada, et tarbimist mõjutab oluliselt ilm, so suur on kütteks kasutatava gaasi osakaal. Tarbimismahud on püsunud stabiilsena. VKG Elektrivõrgud OÜ andmetel näitab elanike elektritarbimine mõningast langust, mis võib olla seotud avatud energiaturuga. Elektri tarbimise tase iseloomustab üldiselt elatustaseme tõusu. Tööstusettevõtete elektritarbimine on kasvanud ja oodata on kasvu jätkumist.

Joonis 3.30. Elanike elektritarbimine (MWh) läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Joonis 3.31. Asutuste elektritarbimine (MWh) läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Elektritarbimise langus läbi VKG Elektrivõrgud OÜ võrreldes 2013. aastaga on tingitud elektrituru avamisest, sest tarbijatel on nüüd võimalik valida erinevate teenusepakkujate vahel. Seoses tööstuse arenguga on tööstusettevõtete energiatarve suurenenud. Elanike elektritarbimine on suurenenud, gaasi ja soojuse tarbimine oleneb ilmast ja on olnud stabiilne. Linnas on moodustatud üks kaugküttepiirkond ning kaugküttesüsteemi efektiivsemaks muutmiseks on Norra ja EMP toetusrahade abil tehtud olulisi investeeringuid.

Transport on linnas oluliselt intensiivistunud. Jätkuva autostumise tulemusena on teravnenud parkimise probleem linnas. Ajavahemikul 2002-2016 on eraomanduses olevate sõiduautode arv kasvanud peaaegu kolm korda, 1312-lt 4282-le (seisuga 31.12.2016). Suurenenud on ka mootorrataste, veoautode ja busside arv ning väikelaevade arv. Seoses liikluse intensiivistumisega tuleb lahendada parkimisprobleemid, linnatänavate ristumised Tallinn-Narva maanteega, samuti raudtee ja maantee ristumiskoht. AS Teede Tehnokeskuse 2016. aasta liiklusloenduse tulemuste järgi oli Tallinn-Narva maanteel Sillamäel keskmine aastane ööpäevane liiklussagedus 6541 sõidukit. Võrreldes 2006. aastaga (ööpäevane liiklussagedus oli 4570 sõidukit) kasvas keskmine liiklussagedus 2016. aastal ligikaudu 43%. Sinimäe püsiloenduspunktis suurenes liiklusintensiivsus 2016. aastal (ca 8453 sõidukit) 2015. aastaga võrreldes (8375 sõidukit) 0,9%. Seega liiklusintensiivsus Sillamäed läbival maanteel pidevalt tõuseb ning sellel teelõigul on liiklusintensiivsus oluliselt kõrgem kui riigi põhimaanteedel keskmiselt (kaalutud keskmine ööpäevane liiklussagedus oli 2016. aastal põhimaanteedel 5033 autot/ööpäevas).

Sillamäe linnas teenindab elanikke üks linnabussiliin. Linna läbivad mööda Tallinna maanteed ka maakondlikud ja rahvusvahelised bussiliinid. Linna ühistranspordi liini teedevõrgu pikkus Sillamäel on 6 kilomeetrit. Kohaliku transpordi tihedus 2017. aastal oli 51,2 tuhat liinikilomeetrit. Reisijate arv 2017. aastal oli 61900 inimest (2015. aastal 37100, 2016. aastal 48383). Reisijate arvu vähenemine on eeldatavasti seotud elanike arvu vähenemisega. Buss teeb liinil 746 reisi kuus. Linn doteerib linnaelanike teatud gruppide ühistranspordi kasutamist ja suvehooajal bussiliiklust linna ja aiandusühistu "Sillamäe Sputnik" vahel ning linna ja Sirgala ja Viivikonna vahel. Lisaks sellele doteeritakse ka Sillamäe-Jõhvi bussiliini nr 115 pikendust Ida-Viru Keskhaigla Purus. Ühistransport täidab hetkel elanike vajadused. Ühistranspordi kasutajate arvus suurt muutust ei prognoosita. Seoses võimaliku turistide arvu kasvuga võib ette näha vajadust korraldada ühistransport selliselt, et see arvestaks ka turistide huve.

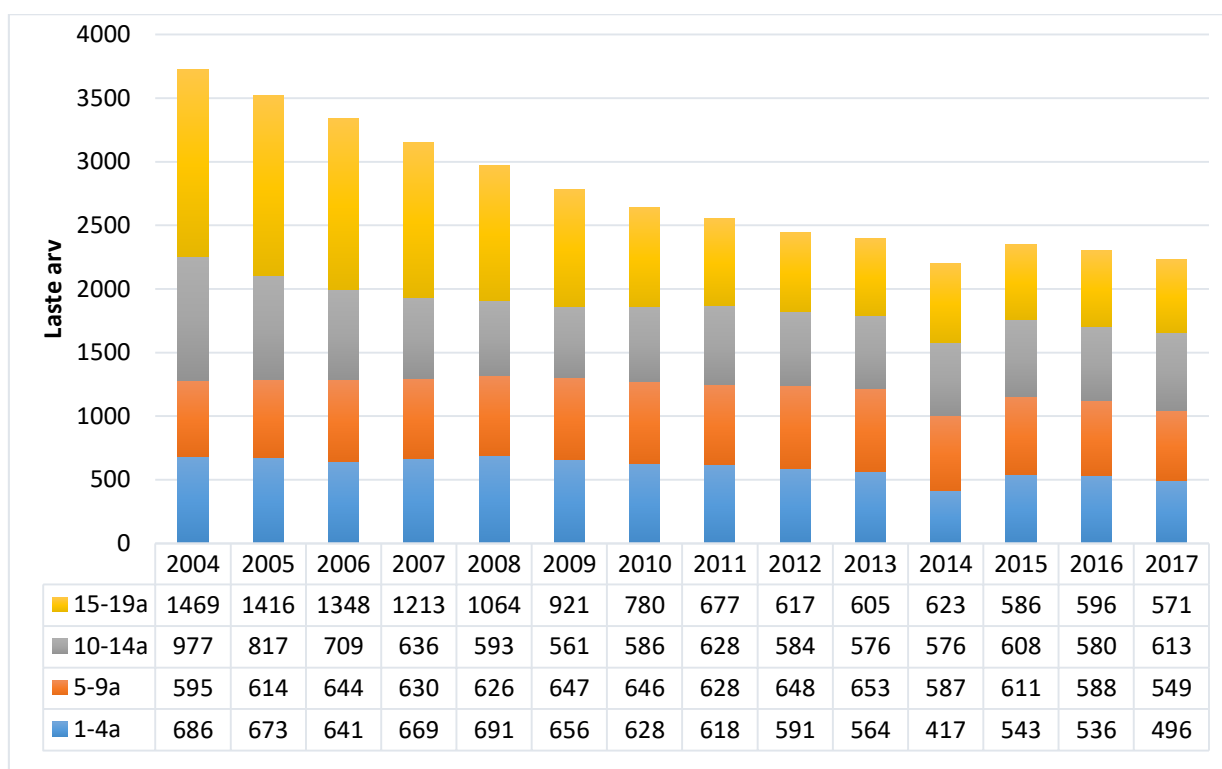
Järeldused. Ettevõtlusaktiivsus linnas on stabiilne ja ettevõtlus on mitmetahuline, linnas on suur tööstuse, logistika ja teeninduse osakaal. Selgelt on oodata muutusi majanduselus. Linnavõimude jaoks seab see eesmärgiks majandusliku kasvu ergutamise, ettevõtjate ümberorienteerumise, ettevõtlusõppe ja töötajate ümberõppe soodustamise ning inimkapitali arendamise. Rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomiseks tuleb jätkuvalt keskenduda sadama ja tööstusrajooni projektide toetamisele transiidiga seotud ettevõtetele soodsa ettevõtluskeskkonna loomiseks. Selleks tuleb jätkata koostööd sadamaga ja sadama ettevõtetega ning mittetulundusühinguga Sillamäe Vabatsiooni Arendus. Kohalik võim peab alkatama ka oma projekte ettevõtluse- ja tööhõivekeskkonna elavdamiseks. Prioriteetseks on koostöö haridus- ja koolitusasutustega ümber- ja täiendõppe tagamiseks. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel. Tähelepanu väärib teenindussfääri ja turismi arendamine. Teenindussfääri arenguks on vaja investeringud infrastruktuuri: ranna-ala kasutuselevõtt teenindus- ja puhkealana, kesklinna äri- ja teeninduskeskuse hoonestamine ning Tallinna maantee äärse teenindusala väljaehitamine. Tähelepanu tuleb pöörata ka teeninduse kvaliteedi tagamisele. Oluline on turismitoodete ja -teeninduse kvaliteedi tõstmine, uute toodete loomine ja tuurundamine. Jätkata tuleb maareformi, et tagada maa-aladele reaalsed omanikud ja maale efektiivne kasutus. Eriti on vaja intensiivistada linna kasutuses oleva reformimata maa munitsipaliseerimist. Maakasutuse tingimuste seadmisel tuleb eelkõige lähtuda üldplaneeringu tingimustest. Tähelepanu tuleb pöörata kesklinna miljööväärtuse säilitamisele ning rannaala ja parkide väljaarendamiseks puhke- ja kultuuritegevuseks. Üheks olulisemaks arengutsooniks peaks kujunema sadama-ala ja elamurajoonide vaheline ala, milleks on vaja sinna rajada aga kaasaegne infrastruktuur. Sadama ja elamualade arenguga paralleelselt tuleks tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Elamuehituseks on nii linnas kui lähiümbruses võimalusi ja vajadus, samas pole linna territooriumil sobivaid maid eramute ehitamiseks. Seoses kinnisvaraarenduse survega tuleb ka edaspidi pöörata suurt tähelepanu linna miljööväärtuse säilitamisele, seda nii uute hoonete püstitamisel kui olemasolevate renoveerimisel. Lähiaastatel ehitatavad suuremad objektid on seotud tööstusrajooni infrastruktuuriga, elamurajoonis on ette näha linna keskosa hoonestamine (äri- ja teeninduskeskuse ehitus), rannalale puhke- ja teenindusala ehitus ning Tallinna maantee äärde jäävate ärihoonete ehitus. Üldkasutatavate hoonete puhul on lähiaastate suuremaks projektiks põhikoolide hoonete rekonstrueerimine, Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone renoveerimine, Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei, Muusikakooli, muuseumi ning koolieelsete

lasteasutuste hoonete renoveerimine, samuti spordikompleksi renoveerimise jätkamine. Üldkasutatavate hoonete puhul on vaja läbi viia energiasäästualased tegevused. Jätkuvalt tuleb investeerida linna teedesse ja avaliku ruumi heakorda. Transpordi korraldamise probleeme tuleb käsitleda terviklikult. Sooja-, vee- ja kanalisatsiooni- ning gaasitrassid vajavad investeeringuid. Realiseerida tuleb linna jäätmekava, luua elanikele võimalusi jäätmete liigiti kogumiseks ja liigiti kogutud olmejäätmete tasuta äraandmiseks.

3.1.3. Sotsiaalelu

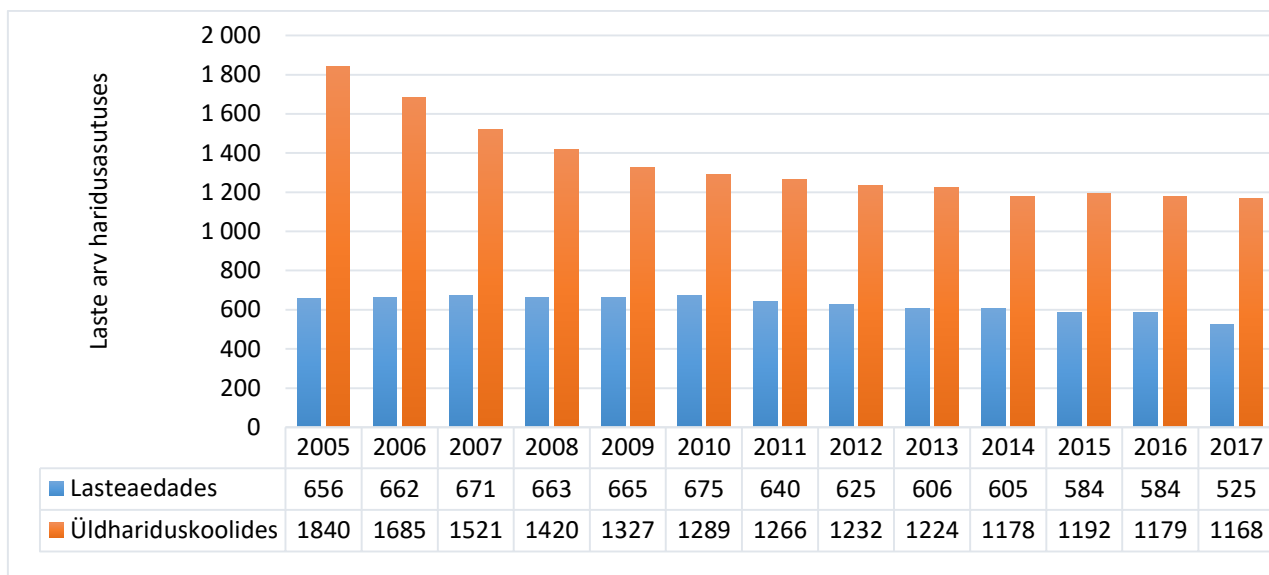
Ida-Virumaa on suurima rahvastikutihedusega regioon Eestis. Sillamäe rahvastikutihedus on Eesti mõistes suur. Viimastel aastatel on toimunud rahva arvu mõningane vähenemine. Tendentsideks on elanikkonna vananemine, sündivuse kerge tõus, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja negatiivne rändesaldo. Selle kõrval on toimunud suured muutused tööhõives, majanduslanguse tingimustes suurenenud tööpuuduse määr on tänaseks oluliselt vähenenud ja hõive struktuur on muutunud mitmekesisemaks. Majanduslanguse tingimustes vähenesid elanike sissetulekud ja vara väärtus, nüüd on sissetulekud hakanud kasvama.

Alates 1.09.2016 töötab Sillamäel 4 lasteaeda, 3 põhikooli (neist üks eesti õppekeelega) ja üks gümnaasium, Sillamäe Muusikakool, Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Avatud Noortekeskus ESN, Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse Sillamäe õppekoht. Linn on avatud ka kõrgkoolidele oma tegevuse arendamiseks. Haridusasutuste hoonete amortisatsioon on üldiselt suur, mistõttu vajavad remonti. Et õpilaste arv langeb jätkuvalt, tuleb pidevalt analüüsida kooliruumide kasutusefektiivsust.

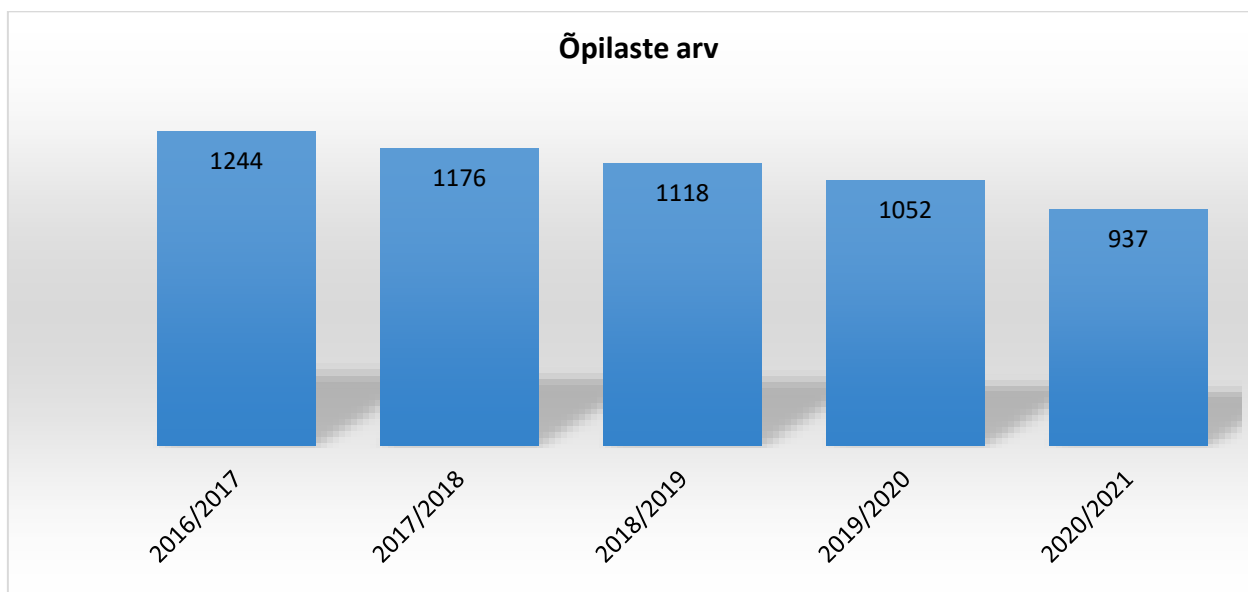
Joonis 3.32. Laste arv Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Laste arv on suhteliselt veelgi rohkem vähenenud, kuni 19-aastaste elanike arv on alates 2005. aastast vähenenud 1220 lapse võrra, mis on ca 35%. Kui 2016. aastal oli Sillamäel 2300 kuni 19-aastast, siis aastaks 2020 on neid 2 314 ja aastaks 2025 on neid 2 132. Seega väheneb laste arv kümne aastaga eeldatavasti ca 7,3%. Kuni 19-aastaseid lapsi on prognoosi järgi aastal 2025 Sillamäel 10,6% vähem kui 2015. aastal (Ida-Virumaal keskmiselt 12,25%, Kohtla-Järvel – 13,1%, Narvas – 11,5% ja Jõhvis – 11,8% vähem). Seega on rahvastikuprognoosi järgi nii maakonna keskmise kui võrreldud omavalitsuste prognoos sisuliselt samades proportsioonides ja Sillamäe linna osas isegi õige natuke positiivsem.

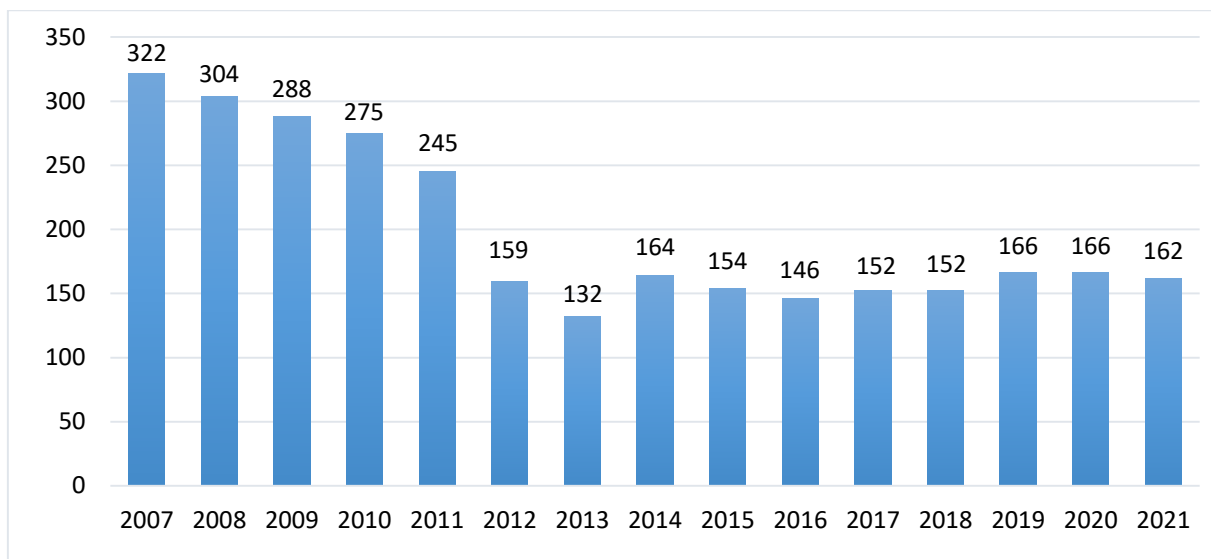
Joonis 3.33. Laste arv haridusasutustes. Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Sillamäe lasteaedades oli 2. oktoobri 2015 seisuga 750 kohta, töötavates rühmades oli maksimaalselt 663 kohta, täidetud 579. Pärast lasteaia Helepunased Purjed tegevuse lõpetamist on 1. septembril 2016 lasteaedades 624 kohta, seejuures komplekteeritud rühmad võimaldavad vastu võtta 732 last, aga tegelikult on täidetud ca 570 kohta. Arvestades Statistikaameti prognoosi, väheneb lasteaialaste arv 10 aasta jooksul (2025. aastaks) ca 21%. Seega võiks 2025. aastaks jääda 458 lasteaialast, jättes lisaks veel mõningase reservi. Seejuures väheneks lasteaialaste arv 5 aasta jooksul (2020. aastaks) 10%, st 2020. aastal oleks vaja ca 522 lasteaia kohta. Edasiste tegevuste elluviimisel on oluline jälgida laste arvu muutust.

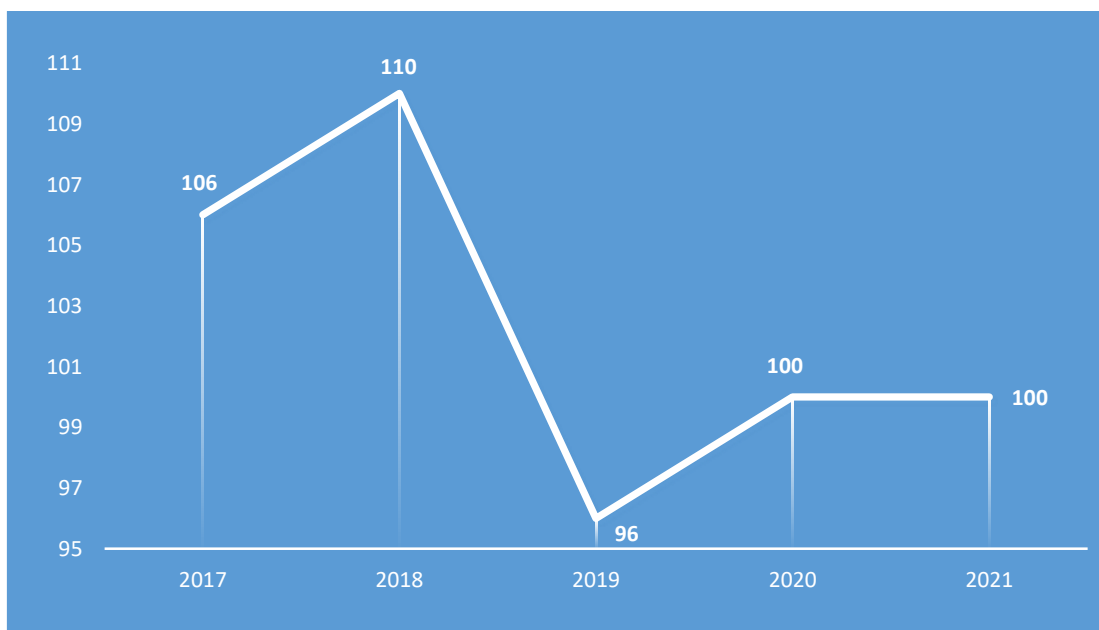
Joonis 3.34. Õpilaste arvu prognoos Sillamäe üldhariduskoolides 2017-2021 haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Kooliõpilaste arvu prognoos on keerulisem, sest 5 aasta jooksul (2016-2020) kooliõpilaste arv eriti ei muutu, seejuures gümnaasiumiõpilaste (selles eas laste) arv isegi suureneb, mõnevõrra suureneb ka põhikooli vanemate klasside õpilaste arv. 2020-2025 väheneb kooliõpilaste arv rohkem, kuid gümnaasiumiõpilaste arv suureneb veelgi. Seega väheneb lähiaastatel koolis eelkõige nooremate klasside õpilaste arv ning hiljem õpilaste arv ka vanemates põhikooli klassides.

Joonis 3.35. Gümnaasiumiõpilaste arvu analüüs ja prognoos. Allikas: Sillamäe Gümnaasium

Alates 2012. aasta septembrist alustas tegevust nn. puhta munitsipaalgümnaasiumina Sillamäe Gümnaasium ning kolm kooli jätkavad tegevust põhikoolidena. Alates 2011. aastast saab esimesse klassi minejatest moodustada igal aastal 5 klassi.

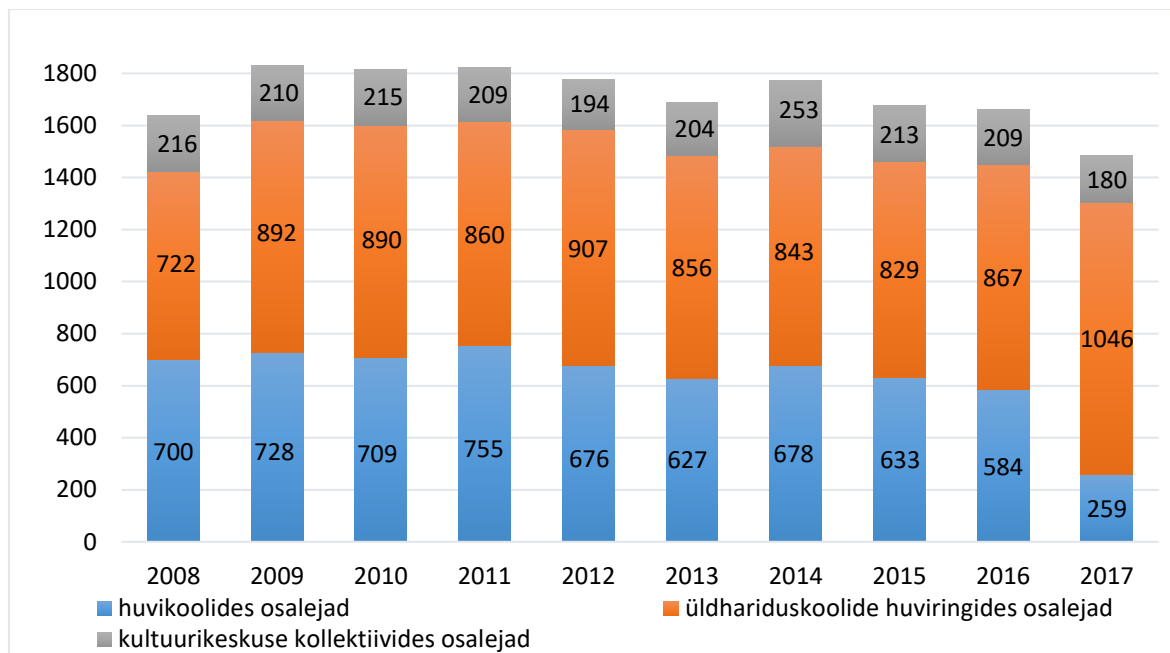

Joonis 3.36. Esimesse klassi minevate õpilaste arvu prognoos

Sillamäe linna iseloomustab kultuurielu mitmekesisus ja aktiivsus. Linna paljurahvuseline elanikkond, asukoht Euroopa Liidu ja Vene Föderatsioonil ning Põhja- ja Kesk-Euroopa piiril, tekitavad kokkupuutepunkti erinevate kultuuride vahel. Tingimustes, kus linna arengus tuleb lahendada küsimus Sillamäe linna integreerumisest Eesti ja Euroopa Liiduga ning laiendada turismi kandepinda regioonis, on oluline kultuurisidemete lõimimine ja loometegevuse toetamine. Toimivad linna kultuuriasutused loovad selleks head eeldused. Kultuuriseltsid on väga aktiivsed, välja on kujunenud iga-aastased traditsioonilised kultuurisündmused. Oluline on jätkata kultuuriseltside tegevuse toetamist.

Huvi- ja noorsootegevus toimub erinevates linnavalitsuse hallatavates asutustes (Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Kultuurikeskus, Sillamäe Avatud Noortekeskus ESN, üldhariduskoolid, erinevad MTÜ-d jne) selle korraldamine vajab korrastamist. 2003. aastast alates tegutseb Sillamäel Avatud Noortekeskus, mis on Sillamäe Linnavalitsuse ja MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsiooni ESN

ühisprojekt. Keskus on loodud linna noorte inimeste initsiatiivil ning tegutseb arvestades noorte huve. Põhitegevuseks on töö noortega, arengukeskkonna loomine ning huvitegevuse tagamine. Noortekeskuse spetsialiseerumiseks on noorsootöö, mille eesmärgiks on pakkuda noortele võimalust vabatahtlikult ning iseseisvalt osaleda erinevates projektides, tegevustes ja ühiskondlikus elus ning algatada oma initsiatiivi. Avatud Noortekeskus loob positiivset keskkonda, milles noor inimene tunneb end aktiivse ühiskonnaliikmena.

Joonis 3.37. Huvitegevuses osalejate arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Sillamäe kultuurielus on tähtsal kohal Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevus. Raamatukogust on saanud kogukonna- ja infokeskus, kus lisaks raamatute hoiule ja laenutusele toimuvad mitmesugused üritused, näitused, kohtumised jm. Planeeritud on Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevuse ümberkorraldamine seoses raamatukogu uute ruumide renoveerimisega Sillamäe Gümnaasiumi hoone I korrusel. Ümberkorralduse tulemusel paranevad keskraamatukogu töötingimused, Kalda tn 12 asuv filiaali hoone vajab rekonstrueerimist. Keskraamatukogu hakkab täitma ka Sillamäe Gümnaasiumi kooliraamatukogu ülesandeid põhikogu osas.

Tabel 3.4

Sillamäe Keskraamatukogu statistika						
	2008	2010	2012	2014	2016	2017
Kogude arv	166 539	169 592	186 263	199 871	177 475	161 134
Lugejate arv	5 535	5 463	5 047	5081	4998	4840
Laenutuste arv aastas	185 723	193 730	198 977	205488	195214	153047
Keskmine laenutuste arv päevas	714	587	652	675	640	680

Allikas Sillamäe Keskraamatukogu

2017. aastal oli raamatukogus lugejaid 4840 ning külastusi 63 731 korda (36,1 % kogu linna elanikkonnast). Näiteks 2016. aastal oli raamatukogus lugejaid 4998 ning külastusi 78 825 korda (35% kogu linna elanikkonnast). Külastuste arv ühe lugeja kohta oli 13 ja laenutuste arv 31, mis on võrreldes 2016. aastaga veidi vähenenud. Teavikute arv võrreldes 2016. aastaga on märgatavalt vähenenud, kuna seoses raamatukogu kolimise ettevalmsitusega teostati ülatuslik teavikute inventuur ning vanad teavikud kanti maha. Virtuaalkülastuste arv on 10 903 korda.

Tabel 3.5

Sillamäe Keskraamatukogu sündmused 2017.aastal

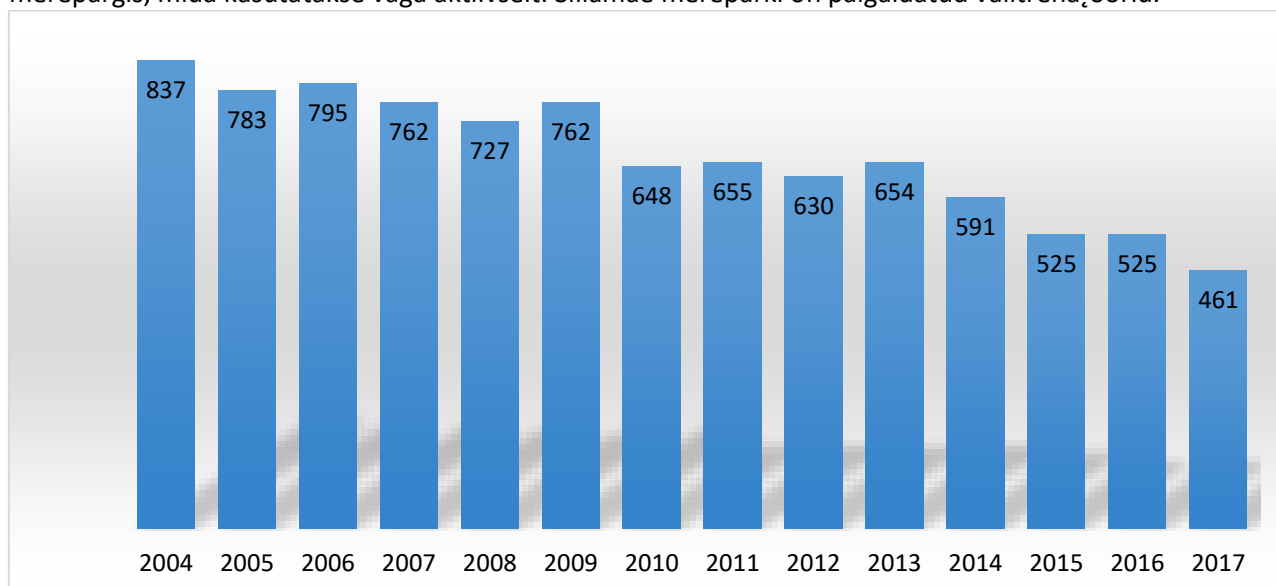
	Näitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	24	297	7231

Raamatukogus on igaühele tagatud juurdepääs avalikustatud teabele, info leidmisel on vajadusel abiks raamatukoguhoidja. Internet on kättesaadav linna elanikele seitsmel päeval nädalas, seitse tundi päevas.

Kultuurikeskuse renoveerimine on toimunud etappidena ja linna rahaliste vahenditega, millele on alates 2010. aastast lisandunud toetus läbi kohalike avalike teenuste arendamise programmi. Linna kultuuriasutuste (Sillamäe Muuseum, Sillamäe Kultuurikeskus ja huvikoolid) tegevuses on oluliseks väljakutseks omatulude tõstmine ja olemasolevate kultuuritoodete müügistraategia väljatöötamine, külastuste ja liikmelisuse kasv. Linna omanäolisuse säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vajalik Sillamäe muuseumi arendamine (niikogude periood ja tehase ajaloo eksponeerimine eraldi väljapanekuna). 2014. aastal avati muuseumi filiaal „Nõukogudeaegne Sillamäe“ kultuurikeskuse ruumis.

Sillamäe pöörab suurt tähelepanu spordi arendamisele. Tervise-, harrastus- ja tippspordi treeningute läbiviimise tagavad Sillamäe Spordikompleks Kalev ja teised sporti toetavad organisatsioonid. Linnas tegutsevad tervisegrupid igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele, sealhulgas terviseprobleemidega inimestele. Spordikompleksis korraldatakse maakondlikke, vabariiklikke ja rahvusvahelisi spordi-, kultuuri- ja muid üritusi. Spordikompleksi kasutavad treeningute ja ürituste läbiviimiseks enamus spordiklubisid. Lisaks kohalikule sporditegevusele on tänu baaside kompleksusele ja võõrastemaja olemasolule võimalik vastu võtta treeningrühmi ka mujalt.

2017. aastal eraldati linnaeelarvest spordile toetustena 178 201 eurot (s.o 1,39 % eelarve kuludest), kusjuures sporditegevuseks eraldati arvestuslikult 13,31 eurot elaniku kohta. Jätkunud on spordihoonete ja -raamatuste renoveerimine. Spordikompleksi kuuluv ujula on renoveeritud. Spordihoones, kus asuvad spordisaalid ja kergejõustikuhall, jätkub hoone etapiline kaasajastamine. 2014. aastal toimus skatepargi kaasajastamine. Eelnevalt on hoone soojustatud energiasäästu meetmete abil (aknad, ukse, laed). 2009. aastal rajati Spordikompleksi juurde kunstmurukattega jalgpalliväljak. 2015. aastal valmis terviserada merepargis, mida kasutatakse väga aktiivselt. Sillamäe mereparki on paigaldatud välitrenažöörid.

Joonis 3.38. Sillamäe spordiklubides tegutsevad alla 21-aastased. Allikas Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Rahalised vahendid kultuuri-, spordi- ja noorteürituste korraldamiseks eraldatakse linna eelarvest. Samuti toetavad nende ürituste läbiviimist erinevad fondid, ministeeriumid ja Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit.

Tabel 3.6

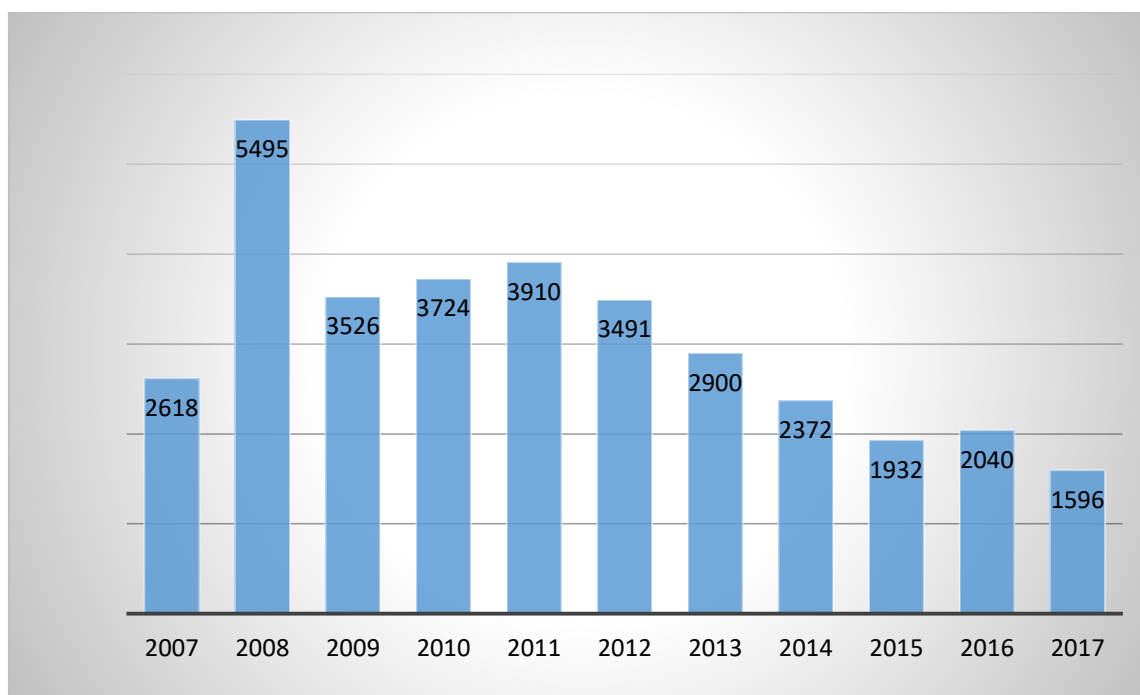
Laste ja noortega tegelevad asutused ja organisatsioonid

Asutuse või organisatsiooni nimetus	
Sillamäe koolieelsed lasteasutused (5)	Sillamäe Spordikompleks Kalev
Sillamäe üldhariduskoolid (4)	Spordiklubid
Sillamäe Muusikakool	Lastekaitseleidu esindus "Märka last"
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei	MTÜ Miloserdie
Sillamäe Kultuurikeskus	Rahvuskultuuriseltsid, kirikud
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	Sillamäe Muuseum
MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon ESN	MTÜ Sillamäe Avatud Lastekeskus Kodusoojus

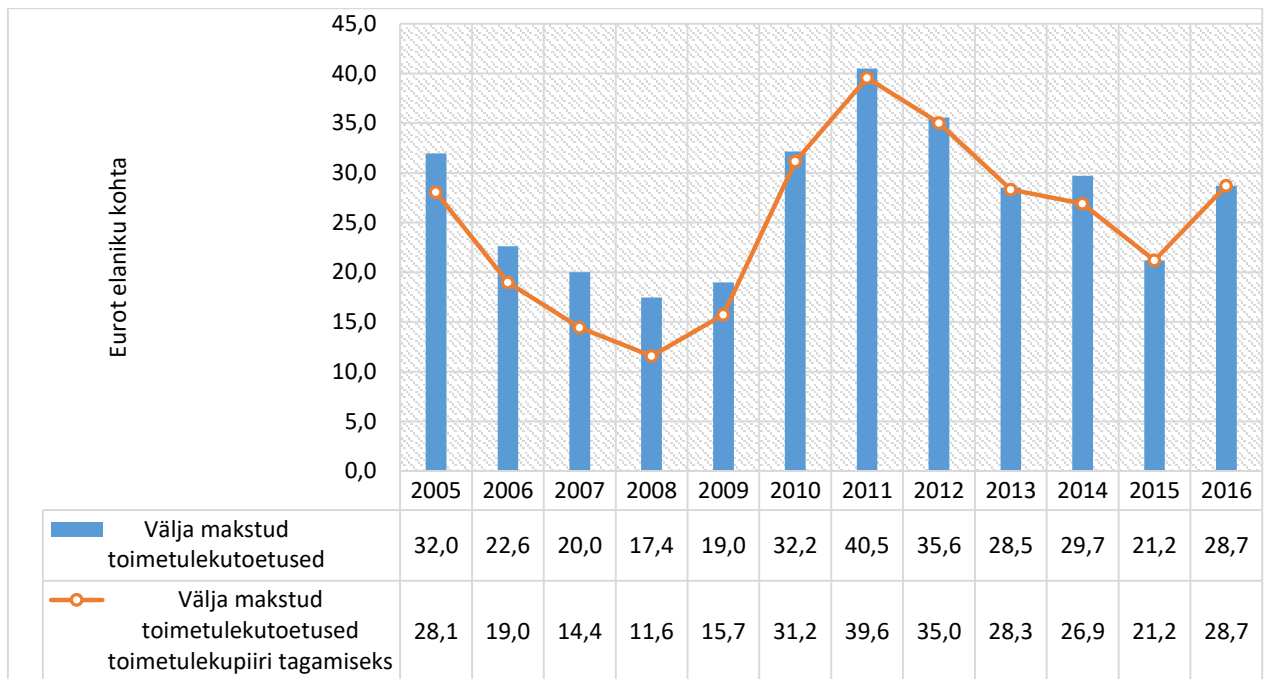
Allikas: Sillamäe Linnavalitsus

Sillamäe peamiseks sportimiskohaks on Spordikompleks Kalev koos ujulaga, kahe jalgpallistaadioniga, skatepargiga, võrk- ja korvpalliväljakuga. Sellele lisanduvad üldhariduskoolide spordisaalid, lastemänguväljakud ning merepargis asuvad trenaaöörid ja terviserada.

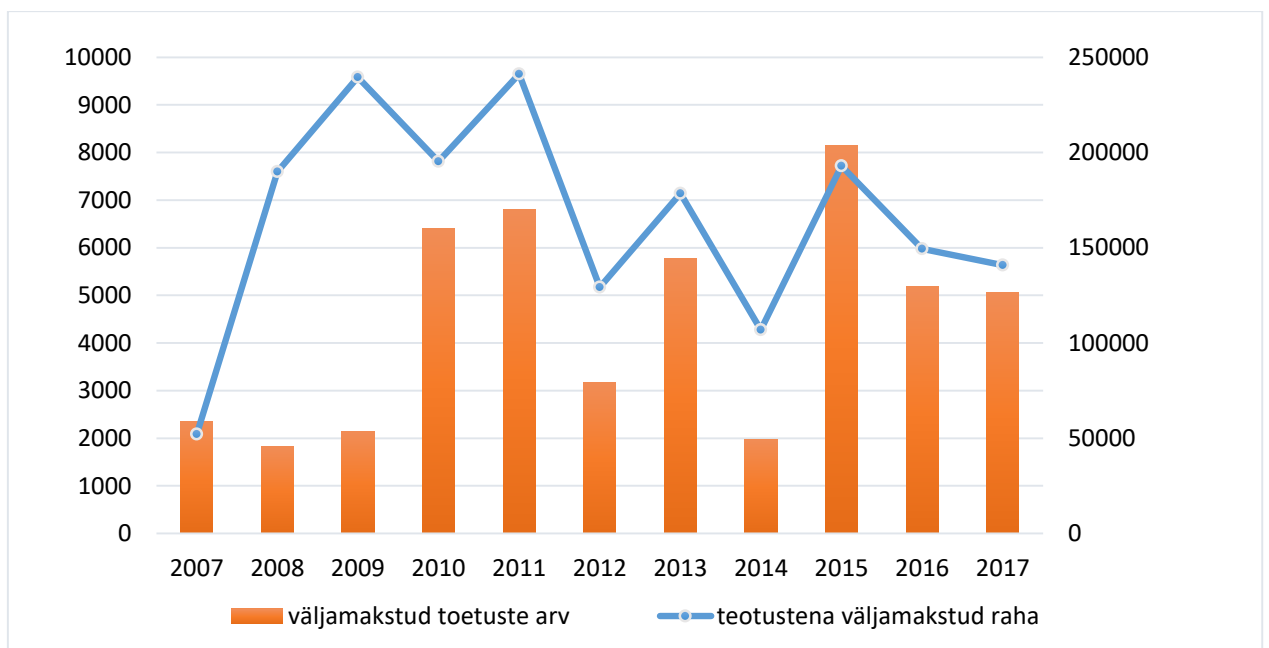
Sotsiaalhoolekannet iseloomustab teenuste mitmekesisus. Kuni 2008. aastani võib toetuste maksimisi hinnata stabiilseks ja üldine tendents oli toimetulekutoetuse vajajate hulga vähenemine. Alates 2009. aastast on vajadus toetuse järele veidi kasvanud. Igakuise saab Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakonna poolt toimetulekutoetust keskmiselt 133 peret. Ka linnaeelarvest toetuseks tehtud väljamaksete arv ja toetusena väljamakstud summad on suurenenud.

Joonis 3.39. Riiklike toimetulekutoetuste väljamaksete juhtude arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Joonis 3.40. Välja makstud toimetulekutoetused. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.41. Linnaeelarvest makstud toetuste arv ja toetusena väljamakstud raha (eurodes). Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) isikutele ja peredele on:

- 1) vältimatu sotsiaalabi;
- 2) kohamaksu toetus lasteaias
- 3) haigestumisega seotud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks;
- 4) lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamise kulude osaliseks hüvitamiseks;
- 5) raske majandusliku olukorra leevendamiseks;
- 6) soodustoitlustamiseks;
- 7) riskigrupi perede probleemide lahendamiseks;
- 8) elluastumistoetus laste hoolekandetasutuste kasvandikele

Toetus isikutele ja perele on:

- 1) lapse sünnitoetus;
- 2) koolimineku toetus;
- 3) kooli õppeaasta alguse toetus;
- 4) toetus gümnaasiumi medaliga lõpetanutele;
- 5) muud Sillamäe linna eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused.

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) puuetega isikutele, puudega lapse perele ja töövõime kaotusega isikutele: ravimite ostmiseks puudega kaasneva haiguse korral, kui erakorraline kulu on dokumentaalselt tõestatud ja summa ületab puudega täiskasvanu toetuse suuruse; puudega lapse perele, kui perekonna sissetulek on ühe perekonna liikme kohta alla kehtiva palga alammäära; elamiskulude osaliseks katmiseks. Samuti osutatakse linnas hooldusteenust ja makstakse välja hooldustoetusi.

Tabel 3.7

Lisatoetuste väljamaksed riigi ja Sillamäe linna eelarvest

Aasta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Summa, €	83 021	79 061	52 234	34 288,5	166 641	148 187	211 077	212 836	149 273

Tabel 3.8

Hooldustoetuste väljamaksmine

Aasta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Summa, €	73006	60477	57768	56905	64433	81005	71920	63360	34265
Hooldustoetuse saajate arv	220	219	217	332	419	456	411	359	219
hoodatav	229	228	226	323	411	449	405	355	215

Iga inimese jaoks on oluline tervisteenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Efektiivne meditsiini ja rahvatervisteenuste korraldus ning osutamine aitab palju kaasa tervisenäitajate paranemisele. Oluline on jõuda paikkondlike osapoolte vaheliste tervisevõrgustike tekkele, mille eesmärk on koordineerida tegevusi nende teostamiseks tervishoidlikul viisil. Selle valdkonna indikaatorid annavad infot osutatavate teenuste kvaliteedist ja kättesaadavusest kogukonnale.

Sillamäe linnas on SA Sillamäe Haigla, kus on 120 voodikohta ja osutatakse hooldusravi. Et haigekassa seda enam ei rahasta, tasub voodikohtade eest klient või osaliselt lepingu alusel Sillamäe Linnavalitsus või mõni muu omavalitsus. Lisaks on linnaelanikel võimalus saada hooldusravi lepingupartneritelt.

Tabel 3.9

Hooldusravi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Narva Haigla	SA Sillamäe Sadama Haigla	Tervisekeskus Ljumam OÜ
Tapa Haigla AS	SA Jõhvi Hooldekeskus	Kirde Kohalik Haigla SA
SA Kiviõli Tervisekeskus	Sõmeru Tervisekeskus OÜ	Sillamäe Haigla SA
Järvamaa Haigla AS	OÜ Koduõendus	Sihtasutus Sillamäe Hooldushaigla
Sihtasutus Jõhvi Hooldushaigla	Irina Issajeva	Riina Sinisoo
AS Rakvere Haigla	Corrigo OÜ	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva
SA Ida-Viru Keskhaigla	SA IVEA Keskus	OÜ Kadrina Hambaravi
Sihtasutus Koeru Hooldekeskus	Aasa Kliinik OÜ	Koduõde Aili Roots

Tabel 3.10

Eriarstiabi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Ida-Viru Keskhaigla	Tiina Rannala-Lille OÜ	SA IVEA Keskus
TÜ Kliinikum SA	OÜ VIP Kliinik	Corrigo OÜ
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	OÜ Silmaarst Marje Sepping	Jõgi Marika OÜ
SA Narva Haigla	Reetina OÜ	Almeda Kliinik OÜ
AS Rakvere Haigla	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva	Mari Viik OÜ
Järvamaa Haigla AS	OÜ Kanni Vahvik-Heinsoo	OÜ Narva Kliinik
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	LT Mitt OÜ	Tapa Haigla AS
SA Ahtme haigla	Otorinolarüngoloog Tiina Pruler-Ild	Tiina Mäeker OÜ
Tallinna Lastehaigla SA	Ruuta Tiimus	Ciconia OÜ
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	Tiina Kurg FIE	Tiiu Tandre OÜ
Tervisekeskus Ljumam OÜ	Kelli Tühis Eraarst	Kirde Kohalik Haigla SA
OÜ Sillamäe Tervisekeskus	Kõiva Maie eraarst	Aasa Kliinik OÜ
Promelauks OÜ	Hilja Köhler Eraarst	Tatjana Õlök
Maire Kuusk	Merike Enniko-Väljaots	OÜ Niina Neglason
Boriss Katšanovski	FIE Tatjana Volkova	EMK Gratsija OÜ
Sillamäe Haigla SA	SA Sillamäe Sadama Haigla	

Teenused psüühilise erivajadustega inimestele

• Ööpäevaringne hooldamine

Selliseid hooldekodusid on Ida-Virumaal üks – AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu 61 kohaga. Inimest juhendatakse ja abistatakse igapäevaelus vajalike toimingute sooritamisel, kaasatakse aktiveerivatesse tegevustesse, kindlustatakse inimesele enesele ja teistele turvalisus ööpäev läbi, tagatakse eriarsti määratud toetav ravi. Ei sisalda arstiabi diagnoosimist, ravi määramist ja aktiivravi.

Linnas tegutseb ka narkomaanide ja alkohoolikute rehabilitatsioonikeskus - SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus. Metadooni asendusravi korraldab Sillamäel OÜ Aasa Kliinik.

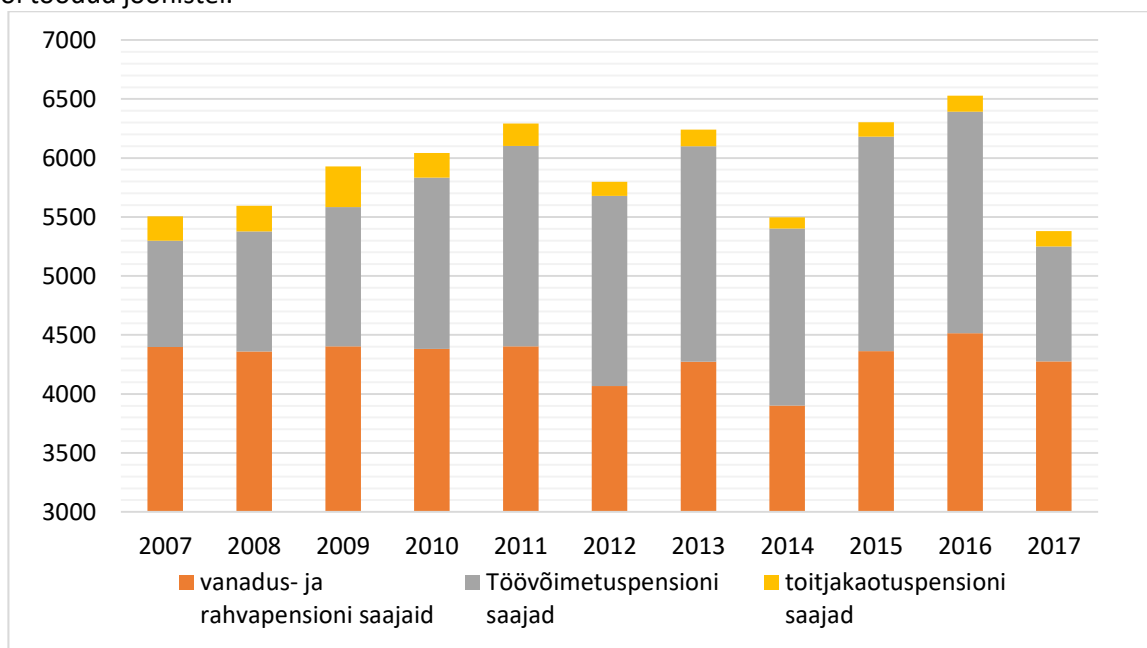
Nõustamisteenused

Alates 5. aprillist 2010.a. kuni novembrini 2012.a. toimus Sillamäel projekt „Riskirühma kuuluvate sotsiaalne rehabiliteerimine läbi tööskuste omandamise ning keele- ja ametiõppe”. Projekti rahastati Euroopa Sotsiaalfondi “Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine” meetmest. Projekti sihtgruppi kuulusid: mittetöötavad hoolduskoormusega inimesed, puuetega inimesed, töötud noored (16–24-aastased), vanglast vabanevad ja/või vabanenud inimesed, sõltuvusprobleemidega inimesed ning eesti keelt mittevaldavad inimesed. Projekti raames toimus psühholoogiline nõustamine, viidi läbi raamatupidaja abi- ja arvutikursus, õpetati välja tisleerid ning osutati tugiisiku teenused.

Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekandekandekand osakond tegeleb võlanõustamisega, kogudused tegelevad diakooniatööga, MTÜ Miloserdie nõustab puuetega inimesi, MTÜ Kodusoojus nõustab riskirühma kuuluvaid lapsi ja nende vanemaid. Mitmeid sotsiaalsfääri teenuseid osutab linn läbi mittetulundusühingute. Seda praktikat tuleb jätkata läbi linnaelarveliste tegevustoetuste ja sellekohaste lepingute. Linna sotsiaalhoolekande korraldamisega tegelevad üksused (volikogu komisjon, linnavalitsuse osakond, Hoolekandekandekand Sögis, Laste Hoolekandekand Asutus Lootus, SA Sillamäe Haigla, erahaiglad, erihooldekodu, mittetulundusühingud) on jäänud põhimõtteliselt samaks.

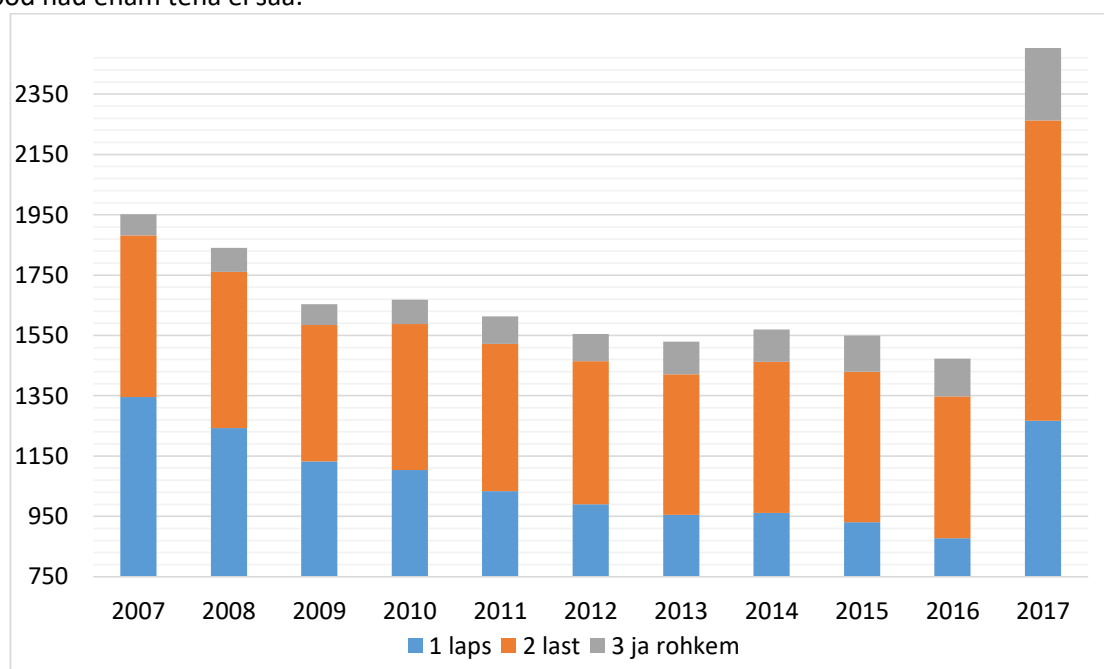
Linnas tegutses riiklik hoolekandeesutus Sillamäe Hooldekodu. Tulenevalt sotsiaalministeeriumi suundadest korraldati psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekanne ümber ning Sillamäe Hooldekodu tegevus anti üle AS-ile Hoolekandeteenused. Hoolekannet osutav asutus kannab nime AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu. Linnavalitsus korraldab sotsiaalhoolekannet ka munitsipaalasutuste kaudu: Sillamäe hoolekandeesutus Sūgis ja Sillamäe laste hoolekandeesutus Lootus. Linnas tegutseb ka erivajadustega inimeste päevakeskus.

Pensioni saajate hulk Sillamäe linnas suureneb. Perioodil 2007-2016 on pensioni saajate arv tõusnud 1175 inimese võrra ehk 5506-st 6681-ni, mis moodustab 49% linna elanikkonnast. Seda tendentsi võib jälgida allpool toodud joonistel.

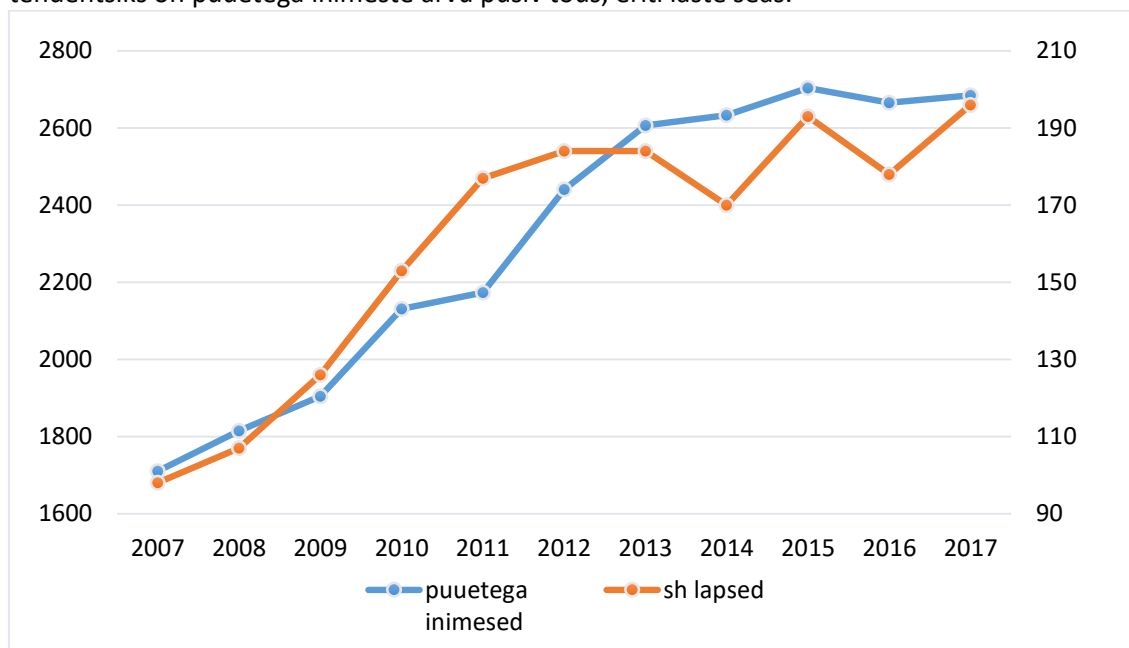
Joonis 3.42. Pensioni saajate jaotus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Kuigi vanadus- ja rahva pensioni saajate arv on enam-vähem stabiilne, on suurenenud töövõimetuspensioni saajate hulk. See tähendab, et inimeste võimekus oma eluga toime tulla on oluliselt piiratud, kuna üht või teist tööd nad enam teha ei saa.

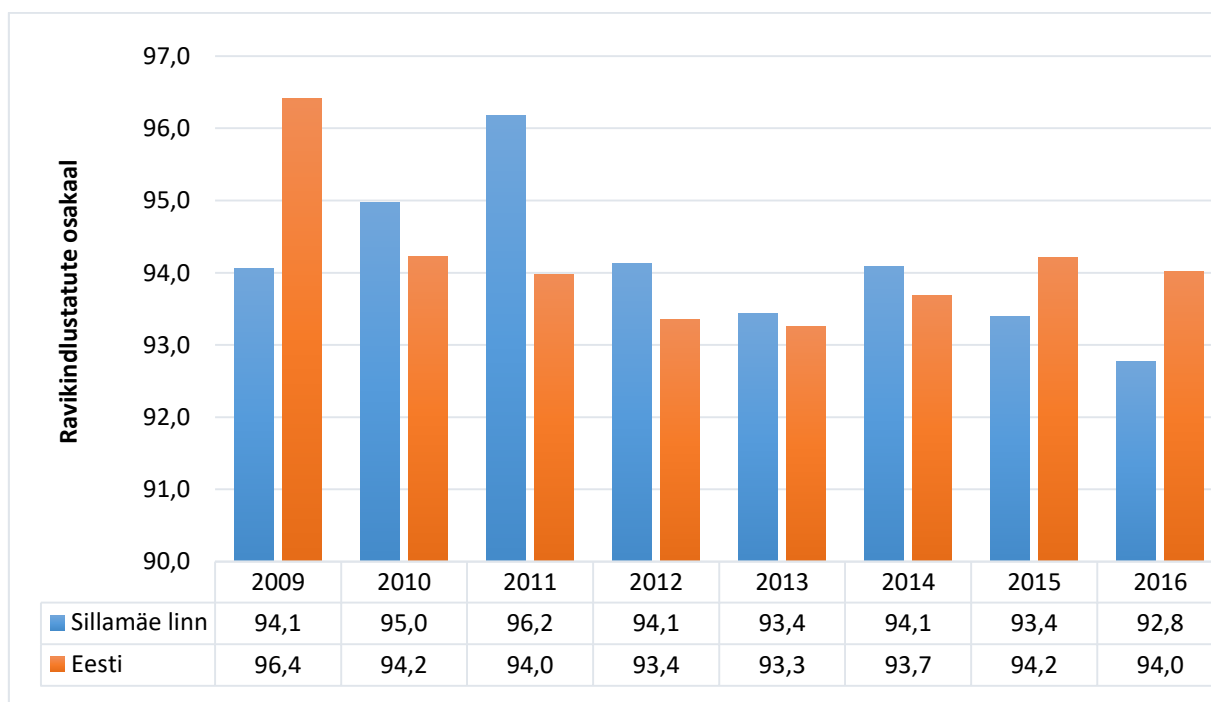
Joonis 3.43. Peretoetuse saajate liigendus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Peretoetuse sajate arv on 2007. aastaga võrreldes vähenenud 25,5% võrra (1952-st – 1473-ni), mis võib tähendada nii pere toimetuleku paranemist kui taoliste pere lahkumist Sillamäelt. Murettekitavaks tendentsiks on puuetega inimeste arvu püsiv tõus, eriti laste seas.

Joonis 3.44 Puuetega inimeste arvu muutus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Ümberkorraldused on toimunud tervishoiu valdkonnas, kus on tekkinud haiglaid uute juriidiliste isikutena. Tervishoiureformi tulemusel vähenes eriarstiabi teenuste kättesaadavus, kuid eriarstiabi kättesaadavus on viimase aasta jooksul paranenud. Arstiabi tagatakse vastavaid riiklikke litsentse omavate raviasutuste, pere- ja eraarstide poolt. Eriarstiabi kättesaadavus kohapeal on tagasihoidlik. Linnas puudub traumapunkt erakorralise abi andmiseks. Hooldusraviks kohandatud linnale kuuluvad SA Sillamäe Haigla ruumid on alarakendatud, kuna haigekassa on andnud vahendid teistele juriidilistele isikutele. Jätkab oma tegevust SA Sillamäe Narkorehabilitatsiooni Keskus. Tervishoiukulud linnaelarvest moodustavad erinevatel aastatel 0,8-1,9%.

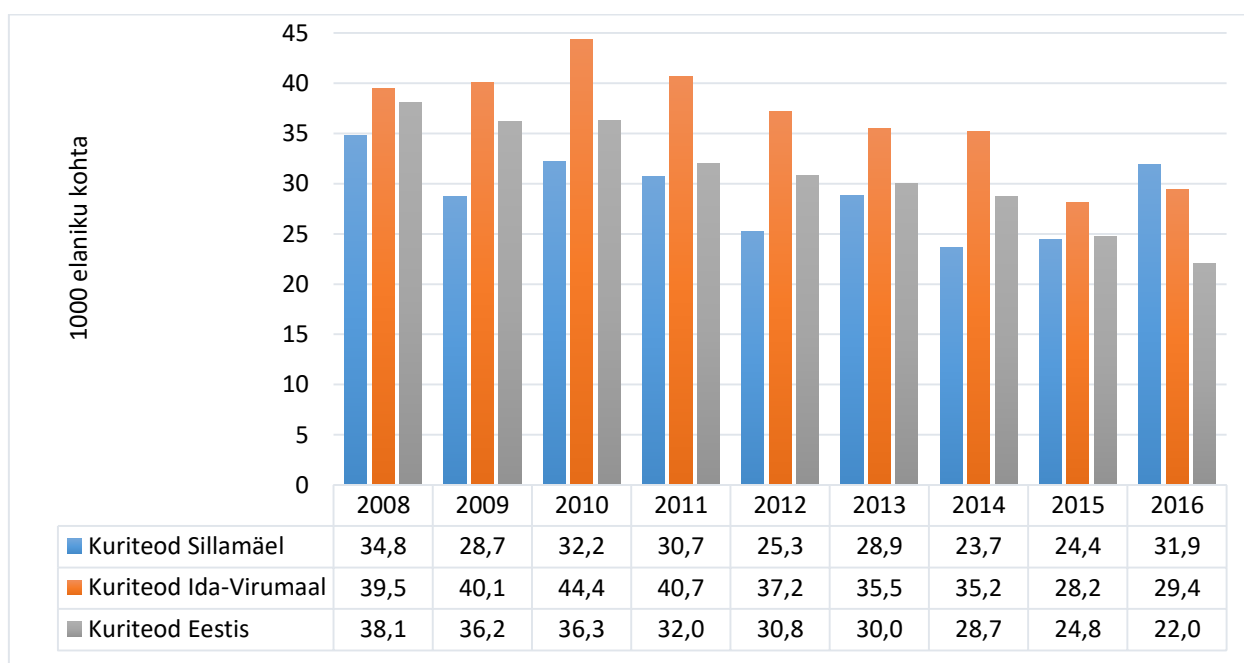

Joonis 3.45. Ravikindlustusega kaetud. Allikas: Haigekassa

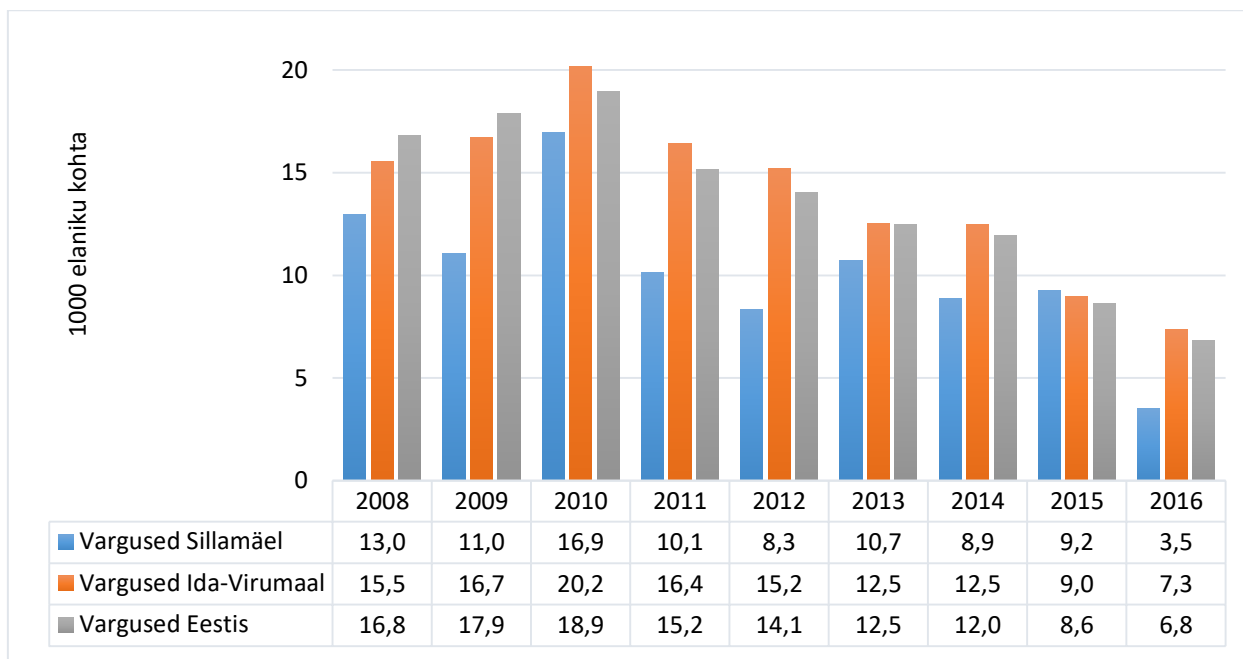
Linnaarsti rahvatervise seaduse mõttes Sillamäel ei ole. Elanike hulgas on põhjustanud suurt rahulolematust riigiasutuste sulgemine Sillamäel. Likvideeritud on Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti esindus, pensioniameti esindus, perekonnaseisuosakond ja kohus, reformitud on Politsei ja Päästeamet. Seni on suudetud säilitada Töötukassa kohalik esindus ja koostöös Tarbijakaitseametiga korraldada kord kuus tarbijate vastuvõtt. Seega osa avalikest teenustest osutatakse linna elanikele Jõhvis või Narvas.

Majanduslikku aktiivsust 2017. aastal võib nimetada stabiilseks, tänu millele on alanenud ka töötuse määr linnas. Võttes arvesse, et on ette näha Sillamäe vabatsiooni uute ettevõtete tulekut ja ettevõtlusaktiivsuse mõningast üldist tõusu, tuleb suuremat tähelepanu pöörata spetsialistide ettevalmistusele ja ümberõppele kohapeal. Oodata on ka tööalase pendelrände intensiivsuse tõusu ning tööjõuvahetuse aktiivsemaks muutumist naaberomavalitsusüksustega.

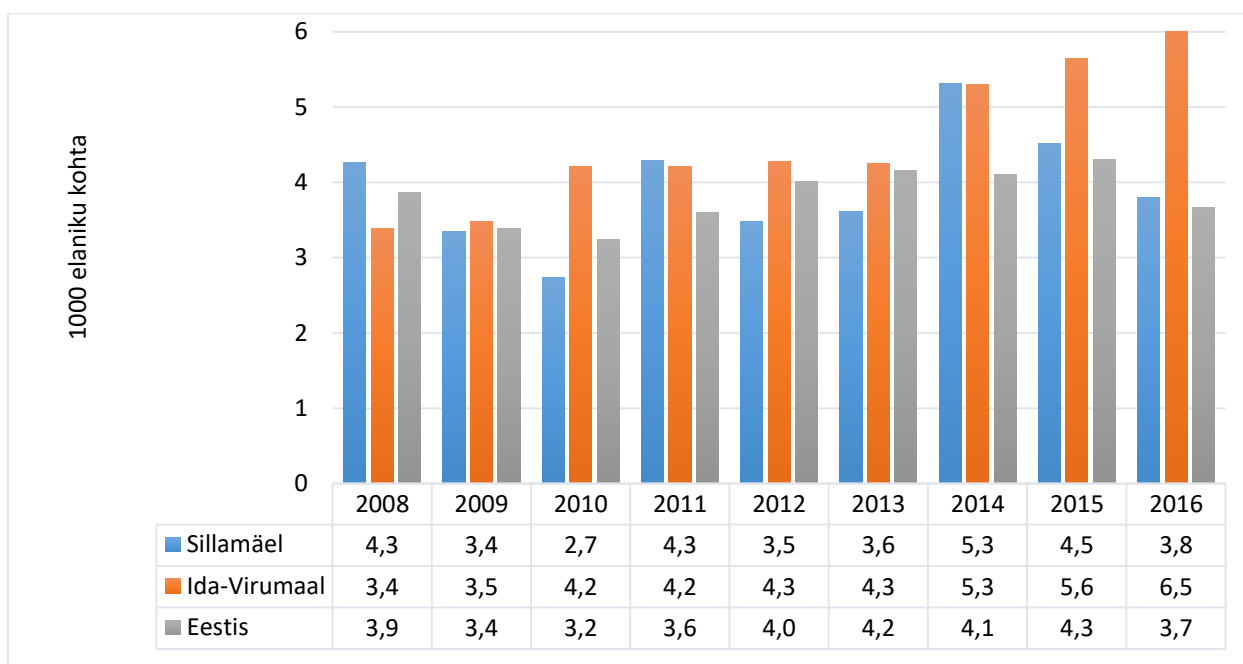
Statistika näitab rikkumiste, sh ka esimese astme kuritegude arvu stabiilsust. 2016. aastal sooritati Sillamäel 31,9 kuritegu 1000 elaniku kohta. Politsei ja Piirivalve Ameti andmetel on registreeritud kuritegude arv võrreldes 2016. aastaga oluliselt vähenenud (2016. aastal 437, 2017. aastal 308). Registreeritustest 89 olid isikuvastased kuriteod (2016.a. 60 juhtumit) millest omakorda 11 olid tervisevastased kuriteod (2016.a. 59 juhtumit). Alaealiste kuritegevus on võrreldes 2016 aastaga veidi suurenenud (2016.a. – 15, 2017.a. - 19). Varavastaseid süütegusid registreeriti 162, neist 80 olid vargused. 2017. aastal registreeris politsei Sillamäe linnas 35 liiklusõnnetust, neist 8 inimkannatanutega.

Joonis 3.46. Kuritegude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.47. Varguste arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.48. Kehalise väärkohtlemise juhtude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Tabel 3.11

Alaealiste komisjonis arutatud süüteod

Loetelu	2013	2014	2015	2016
Sillamäe Linnavalitsuse alaealiste komisjonis on õiguserikkumise asju (arvestusega, et üks taotlus on ühe asja arutamise alus) arutatud kokku, sh:	61	52	30	35
tüdrukute poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	21	7	13	11
poiste poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	40	45	17	24
Alaealiste vanus, kelle õigusrikkumist on arutatud alaealiste komisjonis:	15	44	23	3
alla 14 aastased	15	8	7	32
14-18 aastased				
Pöördumiste aluseks on järgmised teod:				
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	6	7	2	1
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	19	22	9	1
neljateist- kuni kaheksateistaastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuritegu, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud	9	3	1	3
14 kuni 18-aastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärtegu, kuid kohtuväline menetleja on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust kohaldamata, või kohus			0	5

on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja väärteomenetlus on tema suhtes lõpetatud	10	4		
koolikohustuse mittetäitmine tulenevalt Eesti Vabariigi haridusseaduse § 8	9	6	11	24
Taotluse esitajad on olnud järgmiste institutsioonide esindajad: (institutsiooni esindaja ja pöördumiste arv)	LV volitatud esindaja 5 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 4 prokurör 8	LV volitatud esindaja 7 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 42 prokurör 3	LV volitatud esindaja 12 politseiametnik 17 prokurör 1	alaealise seaduslik esindaja 1 LV volitatud esindaja 1 politseiametnik 7 sotsiaalametnik 23 prokurör 3
Mõjutusvahendeid (AMS §3 lg 1) on määratud järgmiselt: (mõjutusvahendi liik)	hoiatus 6 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 2 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 13 üldkasulik töö 34	hoiatus 12 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 0 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 2 üldkasulik töö 34	hoiatus 3 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 16 üldkasulik töö 15 teenuses või ravikuuris osalemine 3	hoiatus 13 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 1 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 18 üldkasulik töö 13 teenuses või ravikuuris osalemine 3
Eri-õppekasvatusasutusse on suunatud (AMS §6)	4	2	2	1
Mõjutusvahendi kohaldamisel ei ole alaealine täitnud talle pandud kohustusi ja on tulnud korraldada kordusarutelu (AMS §9 lg 2)	0	6	0	0
Sundtoomist (AMS §18) on kohaldatud	0	1	0	0
Komisjon on pidanud määrama esindaja (AMS §20 lg 5)	5	4	6	6

Järeldused. Lasteaiarühmade ja klassikomplektide komplekteerimisel linna lasteaedades ja koolides tuleb jälgida laste arvu (lähituleviku prognoosi), lastevanemate huve, tagada hariduse kvaliteet ning arvestada majanduslikku põhjendatust tagamaks muu hulgas ka ruumide efektiivne kasutus. Koolide osas on vajalik säilitada koolid oma praegustes kohtades. Korrastada linna lasteaedade- ja koolivõrku vastavalt linnavolikogu poolt kinnitatud tegevuskavale. Sillamäe Vanalinna Kooli ja Sillamäe Kannuka Kooli hooned tuleb ümber projekteerida, nende mahtu vähendada, võttes arvestuslikuks eelduseks õpilaste arvu 2030. aastal. Eesti Põhikoolis on ruumi ühe õpilase kohta normatiivi arvestades liigselt, mistõttu on põhjendatud Eesti Põhikooli ruumide ümberprojekteerimine, arvestades võimalust paigutada kooli ruumidesse lasteaaiarühmad (lasteaed-põhikool). Põhikoolide hooned vajavad rekonstrueerimist, et tagada optimaalne pinnakasutus, energiasäästlikkus ja kaasaegne õppekeskkond. Lasteaedade hoonete kasutuse osas ei kavandata põhimõttelisi muudatusi kuni aastani 2024, selle ajani jätkub töö neljas lasteaia ning õppekeskkonna arendamiseks on investeeringud kavandatud lasteaedadesse Päikseke ja Rukkilill. Lasteaed Jaaniussike jääb tegutsema kuni aastani 2024, kuni selle ajani tuleb jälgida laste arvu ning anda vabanevaid rühmaruume kasutusse muudeks funktsioonideks. Lasteaed Pääsupesa tegutseb kuni aastani 2024 praeguses hoones, pärast mida on võimalik arvestades laste arvu koolis ja lasteaias (kui laste arv lasteaias ja koolis väheneb) lasteaaiarühmad paigutada Eesti Põhikooli hoonesse. Lasteaedade Pääsupesa ja Jaaniussike hoonetesse suuri investeeringuid ei kavandata, vaid tehakse tegevuse jätkamiseks hädavajalikke töid. Eeltoodud ümberkorralduse tulemusel ei halvene hariduse andmise kvaliteet ja teenuse kättesaadavus jääb põhimõtteliselt samale tasemele, sest allesjäävad lasteaia asuvad linna eri osades ja on hästi ligipääsetavad. Jätakuvalt on vaja analüüsida kultuuriasutuste ruumikasutust.

Linna koolieelsetes lasteasutustes ja põhikooliastmes leida võimalusi eestikeelse hariduse andmiseks. Oluline on tagada eestikeelne aineõpe gümnaasiumis. Seoses sadama ja piirkonna arenguga on vajalik muuta kutseõppekeskuse õppekavasid, tööturu nõudlust jälgides arendada täiskasvanute täiend- ja ümberõpet, õpetada logistika erialasid, teha küsitlusi õhtu- ja kaugõppevormi vajadusest linnas. Et linna majandusstruktuur on muutunud mitmekesisemaks ja juurde on tulnud palju uusi ettevõtteid, tuleb suuremat tähelepanu pöörata koostööle Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse ja ettevõtjatega, seda nii tööjõu ettevalmistamisel kui täiskasvanute ümberõppel, samuti haridusasutuste ja tööandjate vahelisele koostööle töötajate ettevalmistamisel. Huvihariduse ja huvitegevuse osas on esmatähtis vajalike ruumide, vahendite ja kvaliteedi tagamine. Kõikide haridustasandite korraldamisel on oluline õpilaste, õpetajate ja ringijuhtide motiveerimine.

Oluline on jätkata kultuuri- ja loometegevuse toetamist kultuurilise mitmekesisuse väärtustamiseks. Kultuuritegevuse korraldamisel tuleb arvestada nii erinevate rahvuste väärtushinnangutega kui põlvkondadevaheliste hoiakute erisusega. Seega on kultuuritegevuse korraldamisel vajalik leida erinevate ühiskonnagruppide vahelisi ühisosi ning pakkuda neile sobivaid üritusi ja isetegemisvõimalusi.

Turismi korraldamisel peab keskenduma linna eripäradele ja asukoha identiteedi esiletoomisele. Lähtudes sise- ja välituristide eelistustest ja Sillamäe turismiressursist, keskendub linn ajaloo- ja kultuuriturismile (sotsialismiperioodi kultuuripärand, arhitektuur jm erinevad kultuurisündmused ja traditsiooniline elulaad). Sillamäe turismikeskuses peab edukaks konkureerimiseks olema välja arendatud üksteist toetavate teenuste ja objektide kompleks, mis tugineksid valitud fookusele ning kannaks endast ühtset stiili ja lähenemist. Samuti on oluline ettevõtjate ja elanikkonna kaasamine turismitoote arendamise protsessi ning eriti turismiteenust pakkuvate ettevõtjate teavitamine teenuste osutamisel vajalikust stiilist. Arvestades Ida-Viru maakonna turismiarengu suundumusi, tuleb tähelepanu pöörata ka geoturismi ja aktiivpuhkuse arendamisele, milleks on lähitulevikus plaanis moodustada Viru Geopark.

Linnaelanike elukvaliteedi tõstmisel on oluline linna identiteedi tugevdamine läbi miljööväärtusliku hoonestusala säilitamise ja elanike kultuurilise eneseteadvuse. Kultuuriasutuste osas on tähtis kultuurikeskuse kui arhitektuurimälestise korrashoidmine, raamatukogule sobilike ruumide väljaehitamine, muusikakooli ruumide laiendamine ning muuseumi ruumide rekonstrueerimine. Erinevate sotsiaalprobleemide ennetamiseks ja elukvaliteedi tagamiseks on tähtis jätkata sporditegevuse toetamist ja spordibaaside korrastamist, eelkõige realiseerida Spordikompleksi Kalev rekonstrueerimise projekt, staadioni

ja kunstrumustadioni rekonstrueerimine. Elanike vananemine loob vajaduse pöörata rohkem tähelepanu eakamate inimeste kultuuritegevuse korraldamisele, aga ka neile suunatud sotsiaalteenuste tagamisele. Tööhõive taseme säilitamiseks muutub majandusolukorras ning struktuurse tööpuuduse vähendamiseks ja sotsiaalsete probleemide ennetamiseks tuleb osaleda koostööprojektides haridusasutuste, ettevõtjate ja töötukassaga, soodustada töötajate ümber- ja täiendõpet. Turvalisuse tagamisel tuleb jätkata koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga Ida Prefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.

3.1.4. Keskkond

Viimastel aastatel on suuremat tähendust saanud linna arhitektuuriline ilme, seda nii linnavõimude, elanike kui turistide seas. Väärtustatakse Sillamäe unikaalset ja terviklikku arhitektuuriansamblit ning rohelist. Sillamäe nn. stalinistlik osa on miljööväärtuslik, mis pakub huvi turistidele ja arhitektuurispetsialistidele. Asjaolu, et linn on läinud kaunimaks, on taganud elanikele ka paremad elamistingimused. Samuti on ilus linnapilt lisaargumendiks uute spetsialistide elamaasumisele linna, soodustanud linna külastavate turistide arvukuse kasvu ja andnud tõuke teenindussektori laiendamisele. Pargid ja puiesteed, jõe kallid ja mererand vajavad jätkuvalt korrastamist, et Sillamäe saaks kanda heakorrastatud ja rohelist linna nime. Põhja-Eestile omane radooniprobleem ei ole Sillamäel eriti aktuaalne, sest mikrorajoonis ehitatud enamus hoonete puhul on radooniprobleemiga arvestatud ja 1940.-50. aastatel ehitatud elamute osas on linna toetusel tehtud investeeringuid ventilatsiooni ning isolatsiooni tagamiseks.

Viimaste aastate suurimad arengud on toimunud tööstusrajoonis. Suurt keskkonnaohtu kujutanud radioaktiivsete jäätmete hoidla saneerimine on lõppenud. Projekt tagas jäätmehooldlaga seotud keskkonnanriskide likvideerimise. Sadamas on välja ehitatud esimene ja teine kai, rajamisel on kolmas kai. Sadama rajatistena on ehitatud raudteed, sadama territooriumi sõiduteed, üldkaupade ja suuremõõtmeliste veoste terminal, naftatoodete terminal, vedelkeemia terminal, väetiseterminal, ammoniagiterminal ning reisiterminal. Sadamarajatistena on nii kaid, keemia-, väetise- ja naftaterminalid kui raudtee olulise keskkonnamõjuga objektid. A-kategooria ohtlikud ettevõtted on BCT AS, Alexela Sillamäe AS, EuroChem AS ja Molycorp Silmet AS. Seetõttu kaasnevad sadama tegevusega linnale ka erinevad riskid: keskkonnanriskid (näidatud keskkonnamõjude hinnangutes), riskid inimestele ja varale ning sotsiaalsed riskid (eelkõige seoses reisisadamaga). Oluline on sihipärane tegevus riskide maandamiseks: keskkonnaseire programmi laiendamine, analüüside arvestamine otsuste tegemisel, elanike teavitamine ja valmisolek ohuolukordadeks. Tagada tuleb veoste käitlemisega kaasnev ohutus nii sadamas, raudteel kui Tallinna maanteel.

Vee osas teostatakse seiret ranna-alal ja puurkaevudest võetava joogivee osas. Ranna-ala veeproovid näitavad merevee sobivust supluseks. Puurkaevudest võetav vesi on peamiselt hea kvaliteediga, kuid probleem liigse rauasisaldusega vees on veel olemas. Joogivee kvaliteedi tagamiseks on vee-ettevõtja teinud olulisi investeeringuid, kuid teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. Käivitatud on 2 veepuhastusseadet, mis on oluliselt tõstnud joogivee kvaliteeti. Vee tarbimine on olnud stabiilne ning seoses vee hinna tõusuga täheldatakse vee tarbimise mõningast langust. Ka Sõtkke jõe veekasutus tehniliseks tarbeks ja aiandusühistu poolt on olnud stabiilne. Linnale on Sõtkke jõgi muu kõrval oluline ka esteetilisest aspektist, sest moodustab Eestis ainulaadse veehoidlate kaskaadi. Kõige intensiivsem veevõtt jõest toimub suvekuudel, siis langeb veetase tavalisega võrreldes ligikaudu 1,5 m.

Sillamäel toimib Eestis ainulaadse ilma konteineriteta olmejäätmete kogumise süsteem, mis omab harjumispärast jäätmekogumissüsteemi ees rida eeliseid: puhtus, vedeleva prügi puudumine, majanduslik kasu. Toimib ohtlike jäätmete kogumise süsteem ja eraldi kogutakse suuremõõtmelised jäätmed. Tagatud on pandipakendi eraldi kogumine. Elanikel on võimalik anda tasuta pakendijäätmed, paber ja papp ning ehitusjäätmed. Olmejäätmed töödeldakse Uikala prügilas. Jäätmetekke osas on loodud võimalused jäätmete liigiti kogumiseks. Saab öelda, et olmejäätmetena kogutakse valdavas osas sorteeritud jäätmeid ja jäätmetekke on tunduvalt vähenenud. Ehitusjäätmete hulk on stabiliseerinud. Kuigi olmejäätmete hulk üldises jäätmetekkes on väike osa, elanike käitumine olmejäätmete käitlemisel on oluliselt paranenud ning

peegeldab positiivset keskkonnateadlikkust ja tarbimisharjumusi. Iga-aastase jäätmete sorteerimise- ning käitlemise juhendite väljaandmine on võimaldanud inimeste hoiakuid ja harjumusi muututa nii jäätmete käitlemisel kui tarbimisharjumustes, ressursside kasutamisel. Oluline on seejuures tagada võimalused keskkonnasõbralikult käituda. Heaks näitajaks võib pidada linna jäätmekava täitmist ning kaasaegsete tehnoloogiate rakendamist olmejäätmete ümbertöötamises, mis andis linnale võimaluse saada juhtpositsiooni Eestis jäätmekäitluse osas.

Merelinnana ei jää linn kõrvale mereohutuse ja meresaaste küsimustest. Läänemerd hinnatakse üheks saastatumaks mereks, kus veevahetus ja isepuhastusvõime on väike, kuid laevaliiklus suhteliselt suur. Seetõttu on järjest olulisem koostöö mereohutuse tegemisel ning meresaaste vältimisel ja likvideerimisel.

Järeldused. Sillamäe linna iseloomustab tugev identiteet ja rohelus, linna hoonestus ja haljastus on ühtses stiilis ja ansamblitena. Toetamist vajab elamute korrashoid, seda eriti miljööväärtuslikul hoonestusalal. Elukeskkonna kvaliteedi tõus tähendab prioriteedina korrastatud tänavaid, haljastust, spordi- ja mänguväljakuid, ühiskondlike hoonete renoveerimist. Linn peab vajalikuks Eesti Energia Õlitööstuse ning Sillamäe sadama terminalide sujuva töö tagamiseks õhuseiret ja ohutusprogrammi väljatöötamist, arvestades keskkonna pidevseire tulemusi. Samuti tuleb ehitiste projekteerimisel ja tegevuste kavandamisel arvestada tööstusrajooni objektide riskianalüüse. Linn peab vajalikuks osaleda partnerina ka gaasivarustussüsteemi ja kaugküttesüsteemi renoveerimisel. Võimalusel tuleb osaleda Sõtke jõe veestiku uurimises, et tagada jõe veetase. Ellu tuleb viia tegevusi elanike hoiakute ja väärtuste muutmiseks, oluline on väärtustada linnamiljööd, energiasäästlikku tarbimist ja keskkonnasõbralikku jäätmekäitlust. Realiseerida tuleb jäätmejaama ehitamine. Linn peab partnerina osalema projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele.

3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS

Sillamäe arengueelduste hinnangu koondpildi pakub linna SWOT analüüs, milles avatakse linna tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.

3.2.1. Linna tugevused

- Linna soodne transpordigeograafiline asend, EL piiri lähedus ja sadam Soome lahes
- Tööstusliku tootmise traditsioon ja oskusteave
- Ettevõtlike inimeste olemasolu, tugevad ettevõtted ja toetav tugistruktuur
- Avatud tööturg, teiste linnade (Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi) lähedus
- Linna ettevõtluse kiire areng ja sadama areng
- Soodne elukeskkond (ökoloogiliselt puhas, heakorrastatud, inimsõbralik linnaruum)
- Suur rohealade võrgustik (umbes 15 % linna territooriumist on kaetud rohealadega)
- Miljööväärtuslik linna keskosa ja heakord, viimastel aastatel toimunud elukeskkonna kvaliteedi tõus (avaliku linnaruumi heakorrastamine, avalike infrastruktuuriobjektide renoveerimine)
- Komplekselt lahendatud elamise, õppimise, vaba aja ja töövõimalused
- Linna infrastruktuuri suhteliselt hea seisund
- Vaba maa tööstuspiirkonnas
- Atraktiivsed investeerimisvõimalused ranna-ala ja jõeääre arendamiseks
- Mitmekesine kultuurielu
- Pingutused kutseõppe ja keeleõppe parandamiseks
- Aktiivne sotsiaaltöö ja riskigruppide kaetus teenustega
- Noorte aktiivsus ja osalus huvitegevuses
- Kohaliku võimu soosiv toetus sporditegevusele, spordiobjektide koondamine ühtse juhtimise alla ja suhteliselt lai valik viljeletavaid spordialasid ja head tingimused sportimiseks

- Vene keelt valdavate inimeste suur osakaal suhtluseks Vene Föderatsiooni ettevõtetega ja erinevate asutustega.

3.2.2. Linna nõrkused

- Rahvastiku vananemine ja vähenemine ja suur pensionäride osakaal
- Elanike vähene eesti keele oskus, ainult vene keelt rääkivate inimeste suur osakaal
- Struktuurne tööpuudus, kvalifitseeritud spetsialistide ja juhtide puudus
- Teeninduse kvaliteedi suhteliselt madal tase, eriarstiabi vähene kättesaadavus
- Sillamäe linna negatiivne üleriigiline kuvand
- Kohalike ettevõtlike inimeste vähesus, väikeettevõtete tagasihoidlik osakaal
- Vähe ettevalmistatud maid individuaalelamu ehituse ja teenindussektori arenguks
- Nõukogude perioodil ehitatud hoonete ja tehnovõrkude tehnilised puudujäägid
- Riigiasutuste ning muude teenuste kaugenemine (postkontor, pangakontorid)
- Mõningad kultuuri-, huvitegevuse ja spordiehitised ei vasta kaasaegsetele nõuetele
- Suhteliselt madalad palgad võrreldes Eesti keskmisega
- Määratlemata kodakondsusega inimeste suur osakaal
- Vähesed võimalused vaba aja veetmiseks ja kõrghariduse omandamise võimaluse puudumine, langev huvi aktiivse eluviisi vastu
- Elektrooniliste teabesüsteemide vähene kasutamisoskus ettevõtjate seas
- Kvaliteetsete kaupade piiratud kättesaadavus

3.2.3. Väliskeskkonna võimalused

- Huvi uute tööstusinvesteeringute tegemiseks ja logistilistesse lahendustesse panustamiseks
- Head väljakutsed haritud juhtidele ja spetsialistidele
- Narva, Narva-Jõesuu, Jõhvi ja Toila valdade, Kotka piirkonna omavalitsuste soov arendada turismi ja logistika alast koostöövõrku
- Külaliste kasvav huvi Sillamäe ajaloo, arhitektuuri ja kultuurilise eripära vastu, nõudluse kasv isikuteenuste osutamiseks
- Uute tehnoloogiate arendamine tööstuses
- Vene keelt valdavate inimeste kasutamine äritegevuseks Venemaaga
- EL struktuurifondide rahastamisvõimaluste kasutamine
- Teiste kohalike omavalitsuste huvi koostööks infrastruktuuri arendamisel (teed, ühisveevärk- ja -kanalisatsioon, jäätmemajandus, turismimarsruudid)
- Merega seotud harrastuste populaarsuse kasv, mereturismi laienemine, jahisadama ja puhkemajanduse edendamine
- Suurenev huvi töötada Sillamäel, tööturu rahvusvahelistumine
- Uued elu- ja puhkekohad linnas tulenevalt linna ja sadama-ala arengust
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused

3.2.4. Ohud väliskeskkonnast

- Tallinn, naaberlinnad ja välismaa tõmbavad linnast tööjõu, eriti noori
- Surve kiireks tootmissisendite hinnatõusuks, soojus- ja energiahindade kasv
- Transiidi- ja turismivoogude peatumine, Narva piiriületuskoha läbilaske piiratus
- Välispoliitika muutumine, suhete jähnenemine Vene Föderatsiooniga

- Majandusolude halvenemine, ettevõtete majanduslangus ja sotsiaalprobleemide võimendumine, tööpuuduse kasv.
- Merereostus, ökoloogilise olukorra halvenemine, suurõnnetus
- Naaberomavalitsuste vähene huvi koostöö vastu, ebapiisav regionaalne haldussuutlikkus
- Sotsiaal-majanduslike probleemide süvenemine (seaduste rikkumised, kuritegevuse kasv, vaesus)
- Suurenev liiklusintensiivsus, koormus linnatänavatele ja liiklusohutuse halvenemine
- Seaduste rikkumiste ja kuritegevuse kasv süveneva majanduskriisi tõttu
- Tööstusettevõtete kahjulik mõju keskkonnaseisundile.

3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE

Sillamäe positsioon Ida-Virumaal ja Eestis tervikuna on tugevnev. Eelkõige on selle põhjuseks viimaste aastate hoogne majandusareng, sadama ehitamine ja avatud tööturg. Sillamäe soodne asukoht Euroopa Liidu idapiiril, vaba tootmismaa koos hästi toimiva ettevõtlust toetava tugistruktuuriga, linnavõimu soosiv suhtumine ettevõtlikkusse ja jõupingutused linna elukeskkonna parandamiseks, tihenevad koostöö- ja majandussidemed ning investeeringud inimkapitali arengusse loovad eeldused linna konkurentsivõime kasvuks. Linna arengu olulisteks märksõnadeks on sidususe suurenemine Eesti teiste piirkondadega ning rahvusvahelistumine majanduses. Eesti kodakondsust omavate inimeste arvu kasv, riigikeele oskuste omandamine, teenuste kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning turismi sihtkoha maine suurendamine ja selleks infrastruktuuri arendamine lubavad Sillamäel osaleda paremini piirkondlikus koostöös ja suurendada paindlikkust konkurentsivõime teiste piirkondadega.

Linnavõimul tuleb koostöös haridusasutustega teha jõupingutusi õpikeskkonna märgatavaks uuendamiseks, pedagoogilise kaadri tugevdamise ning haridusteenuse efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmise suunas, et reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele. Jätakuvalt tuleb investeerida mereäärse puhkeala arendamisse, linna heakorda ja miljööväärtusse. Olulisel kohal arendustöös peavad olema investeeringud teedesse ja tänavatesse, mis arvestavad lisanduvate transiitdivoogudega ja Tallinn-Narva liikluskoormuse kasvuga. Linna tasakaalustatud ja keskkonnasõbralik areng eeldab tulevikku suunatud avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostööd, mille üheks osaks on koordineeritult projektide esitamine Euroopa Liidu tugifondidest ja riigieelarvest toetuste saamiseks.

4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2030

Sillamäe on Ida-Viru merevärav ja arengumootor, multikultuurne, mitmekesise majandusega sotsiaalselt turvaline kiiresti arenev loodust säästev tuntud linn Eestis ja Euroopas, kus on unikaalne miljööväärtuslik elukeskkond, konkurentsivõimelised tingimused ettevõtluseks ja soodsad võimalused elanikele eneseteostuseks ning täisväärtuslikuks eluks.

5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID

Lähtudes Sillamäe linna visioonist aastaks 2030 ning võttes arvesse linna arengueeldusi, juhindutakse linna arendustegevuses aastatel 2018–2030 järgmiste strateegiliste arengueesmärkide täitmise vajadusest:

- Sillamäel on hinnatud õpi- ja elukeskkond, mis toetab linna elanike isiksuse arengut ja suurendab nende elukvaliteeti. Selleks on vajalik arendada õpikeskkonda ning panustada avaliku infrastruktuuri korrastamisse, eelkõige haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste hoonete renoveerimisse ja avaliku linnaruumi heakorda.
- Linna säilinud arhitektuuripärand ja uusehitiste kvaliteet tagavad linnamiljöö omapära ning kõrge miljööväärtuse ning on üheks linna identiteedi märgiks;
- Linna arengut toetab kaasaegne ja keskkonnasõbralik tehniline infrastruktuur, esmatähtis on nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniteenuse tagamine ning autostumise ja liikluse intensiivistumisega kaasnevate transpordiküsimuste lahendamine;
- Sillamäe linn on Ida-Viru logistiline keskus;
- Linnas on välja kujunenud rahvusvaheliselt atraktiivne ettevõtluskeskkond;
- Linnas tegutsevate ettevõtete, asutuste ja majapidamiste looduskasutus on jätkusuutlik, elanike tervist ja looduskeskkonda säästev;
- Linna elanikele on tagatud kvaliteetsed ja mitmekesised avalikud teenused;
- Sillamäe on Läänemere regioonis tuntud turismisihtkoht;
- Kohaliku omavalitsuse tegevus linna arengu huvides on jätkusuutlik ning põhineb avaliku, era- ja mittetulundussektori partnerlusel.

Nende strateegiliste eesmärkide suunas liikumisel on edu saavutamiseks kõige otstarbekam ennast efektiivselt Ida-Virumaa teiste linnade ja asulate seas positsioneerida, tuginedes seejuures oma arengueeldustele – soodsale logistilisele asendile, õppimisvõimelisele inimkapitalile, mitmekülgsel kõrgtehnoloogilisele ja keskkonnasõbralikule ettevõtlusele, mainekale ja miljööväärtuslikule linna elukeskkonnale ning multikultuursele ühistegevusele.

6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEGEVUSE VALDKONNAD

Sillamäe linna konkreetsete arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel valdkondade kaupa on arvestatud kohaliku omavalitsuse kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi¹ (01 Üldised valitsussektori teenused, 04 Majandus, 05 Keskkonnakaitse, 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon, 09 Haridus, 10 Sotsiaalne kaitse), et tegevused oleksid seostatavad eelarvestrateegia, eelarve ning finantsarvestuse ja –aruandlusega.

6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS

Eesmärgid:

- Kõrge töövõimega, konkurentsivõimelised ja hästi tasustatud töökohti pakkuvad ettevõtted
- Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.
- Tugev ettevõtluse tugistruktuur ja ettevõtjate hea informeeritus ning ettevõtlust toetav tehniline infrastruktuur
- Paindlik tööturg ja tööturu osapoolte motiveeritud koostöö
- Mitmekülgne ettevõtlus, keskendudes sadama ja transpordisfääri ettevõtetele

Indikaatorid: äriühingute arv 1000 elaniku kohta, tööhõive määr, Sillamäe sadama kaubakäive, Sillamäe elanike keskmine palk

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Koolitada tööjõudu vastavalt linna ja regiooni majandusarengu vajadustele, rõhutades täiendõppimise tähtsust.** Transiidi- ja logistika areng ning ettevõtete väärtusahelate arendamine rahvusvahelistumise tingimustes toovad kaasa väga olulised muutused piirkondlikus tööhõive struktuuris. Seoses sellega on vajalik teha uuringud ja sellest lähtuvad ümberkorraldused haridussüsteemis, mis aitaksid valmistada ette kohalikku õpikeskkonda paindlikult reageerima tööturul toimuvale. Selleks on vaja teha koostööd ettevõtjatega, riiklike, regionaalsete ja kohalike õppeasutustega (sh Sillamäe Gümnaasiumi, Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse), Haridus- ja Teadusministeeriumi, Töötukassa ja äriühingutega, võimaluse korral ka välispartneritega, et selgitada välja perspektiivsed erialad noorte ja täiskasvanute kutseettevalmistamisel, aga samuti viia läbi täiskasvanute täiend- ja ümberõpet ning üldhariduskoolides eelkuteõpet. Pidada oluliseks õppeasutustes turumajanduslike elementide õpetamist, koolides äri-ideede konkursside korraldamist ja linna ettevõtetega tutvumist, jätkata osalemist projektis “Ettevõtlik Kool”. Lisaks luua võimalusi uute haridusasutuste tulekuks linna. Samuti algatada ja toetada tööhõive parandamisele ja majandustegevuse aktiveerimisele suunatud projekte. Teha koostööd õpilaste ja üliõpilaste praktika korraldamiseks, tutvustada õpilastele kohaliku ettevõtluse võimalusi.
- 2) **Arendada ettevõtluse tugistrukture.** Ettevõtluse tugistruktuuride areng loob paremad eeldused uute ettevõtete ja investeringute toomiseks Sillamäele. Ettevõtlusinkubaatori suunatus alustavatele ettevõtjatele ning tugiteenused juba toimivale ettevõtlusele loovad eeldused töökohtade jätkusuutlikuks toimimiseks. Toetada inkubatsioonikeskust ja MTÜd Sillamäe Vabatsooni Arendus projektipõhiselt, laiendada inkubatsiooniteenuseid Sillamäe vabatsoonis ning kujundada seal välja tehnopark. Koostöös MTÜga Sillamäe Vabatsooni Arendus ja Töötukassaga aidata kaasa ettevõtlusalase info levitamisele (seminarid, koolitused, infolistid, koostööprojektid). Otstarbekas on toetada Sillamäe ettevõtjate turu-uuringuid ja toote-alast arendustööd, seda nii kodumaisest kui rahvusvahelisest nõudlusest tulenevalt. Osaleda Sillamäe ettevõtluse arendamiseks vajalikes koostöövõrgustikes.

¹ Rahandusministri 11. 12. 2003 määruse nr 105 “Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend” järgi

- 3) **Aidata kaasa tehnilise infrastruktuuri arengule tootmispiirkonnas.** Arendada Sillamäe kaubasadama ja ranna-ala tööstusinfrastruktuuri, reisisadama infrastruktuuri, sh sadama juurdepääsuteid. Optimeerida tööstusala infrastruktuuri lähtudes pakutavate teenuste maksumuse minimeerimise ja konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomise seisukohast. Toetada tööstusliku kinnisvara arendamist uute loodavate ettevõtete konkurentsivõime tagamiseks, üldplaneeringus analüüsida võimalusi maa-alade juhtfunktsioonide täpsustamiseks, leidmaks ettevõtluseks sobivaid maaüksusi. Lõpule tuleb viia Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine, tagamaks ettevõtjatele ühendus riigi põhimaanteega ning võimaldamaks transiitühendusi reisiterminalist ja kaubasadamast. Et Kesk tänav täidab paljudele ettevõtetele transiitliikluse funktsiooni, samuti on tänav vajalik teistele ettevõtetele paremateks ühendusteks, tuleb leida vahendid Kesk tänava rekonstrueerimiseks, sh ristmike läbilaskevõime ja ohutuse tagamiseks.
- 4) **Aktiivselt pakkuda potentsiaalsetele investoritele ettevõtluseks vaba maad vastavalt linna üldplaneeringus ettenähtud maakasutusplaanile.** On vajalik parandada juurdepääsu planeeringutele linna kodulehel, luua kasutajasõbralik kaardirakendus.
- 5) **Osaleda sadamaala ja vabamajandustsooni arendamise projektides.**
- 6) **Realiseerida linna turismiarengu strateegia** Linna tuleviku seisukohalt on oluline saavutada Sillamäe linna lülitamine Eesti turismimarsruutidesse. Rajada reisi-, jahi- ja paadisadamate jaoks infrastruktuur. Avada linnale parem väljapääs merele, mille jaoks toetada ranna-ala puhkemajanduslike funktsioonide arendamist, arvestades rohealade säilimist ja looduskasutuse säästvat majandamist. Sillamäe ranna-ala tuleb korrastada ning teenindus- ja puhkealad välja arendada. Tõsta olemasolevate turismitoodete ja –teeninduse kvaliteeti ning luua uusi tooteid, mõelda läbi nende turundus. Arendada teenuseid elamusturismi, turismi (sh nõukogude ajaloo eksponeerimine, pakudes ajastule iseloomulikke miljöid, tooteid ja tegevusi) ja spordi valdkondades. Kaasata ettevõtjaid ja elanikkonda turismitootete arendamise protsessi. Tootearendust peab toetama linna tutvustavate materjalide, voldikute jm. väljaandmine. Keskne koht kultuuri- ja linnaturismile keskendumisel on Sillamäe kesklinna hoonete ja tänavapildi säilitamine ning nende tegevuste toetamine. Paralleelselt tuleb tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Vastavalt tootearenduskavale “Sillamäe Süda” tuleb Sillamäe Kultuurikeskuses arendada temaatilise muuseumi tegevust, tuleb renoveerida keskväljaku arhitektuuriansambel, sealhulgas keskväljak. Mere puiestee rekonstrueerimine ja rannapromenaadi rajamine aitavad siduda Sillamäe kesklinna turismimarsruutidega, luua ühendused kesklinna, reisiterminali ja jahisadamaga ning tagada eeldused piirkonna ettevõtlustegevuse mitmekesistamiseks ja elavdamiseks. Vastavalt tootearenduskavale “Sillamäe Süda” ning Sillamäe Muuseumi arengukavale tuleb muuseumihoone renoveerida ja territoorium heakorrastada, mis võimaldaks muuseumi baasil välja arendada linna kultuuri- ja vabahariduskeskuse ning külastus- ja vabaajakeskuse, mis pühenduks paikkonna kultuuri- ja ajalooainese kogumisele, säilitamisele, uurimisele, eksponeerimisele ning populariseerimisele, kasutades selleks uusi tehnoloogiaid ning võimaldaks kaasaegse tugiinfrastruktuuri väljaarendamisel ligipääsu kõigile külastajatele, aidates seeläbi kaasa ka turismi arengule. Toetada Viru Geopargi moodustamist koostöös Ida-Viru omavalitsustega.
- 7) **Toetada uute töökohtade loomist.** Algatada ja toetada uute töökohtade loomisele suunatud uuringute teostamist ja projektide elluviimist. Toetada puuetega inimestele töökohtade loomise projekte. Tunnustada ettevõtteid, kes loovad uusi töökohti ning keskenduvad töötaja heaolule (töötajale lisaks palgale loodavad hüved tervise, pereelu ja kultuurielu osas), osaleda sellekohastes ühisprojektides.
- 8) Tähtsustada ettevõtluskultuuri ja -haridust läbi õppetoetuste ja stipendiumide ettevõtjate poolt ning parimate Sillamäe ettevõtete tunnustamise.
- 9) Toetada loovisikuid nende loomepotentsiaali ja intellektuaalse omandi efektiivsemaks rakendamiseks, tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet ning viia kultuurikeskse mõtlemise aspekt ka muudesse poliitikatesse.

6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE

Eesmärgid:

- Korrastanud ja linna arengut toetavad maaomandi suhted.
- Elamu- ja tööstuskinnisvara ning teede ja tehniliste infrastruktuuride arendamine toimub vastavalt linna üldplaneeringule.
- Üldplaneeringule ja detailplaneeringutele tugineva ehitus- ja renoveerimistegevuse ning järelvalvega tagatakse piirkondade kõrge elukvaliteet ja väärtuslik miljö.

Indikaatorid: reformitud maa osakaal

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lahendada maareformi küsimused ja munitsipaliseerida vabad maad.** Linn munitsipaliseerib maatükid, mida ta vajab avalikest huvidest ja linna arengukava elluviimisest lähtuvalt (sh ettevõtluse arendamiseks ja elamute nõudluse tagamiseks). Linna munitsipaalmaa müügi asemel tuleb eelistada maa andmist pikaajalisse kasutusse. Linna kinnisvara võõrandamine on lubatud vaid ehitusõiguse olemasolul. Lisaks maade munitsipaliseerimisele tuleb lahendada küsimus maareformi käigus eraomanike omandisse läinud avalikult kasutatavate teede kasutusõiguse reguleerimiseks.
- 2) **Koostada linna digitaalkaart** (elektrooniline kohtteabesüsteem keskkonnakaitse ja sotsiaalmajandusliku infoga) linnaruumi analüüsimiseks ja planeerimiseks. Planeerimis- ja maakasutusinfo avalikustamine linna kodulehel.
- 3) **Mereäärseid alad tuleb ette näha puhke- ja kultuuriliseks sihtotstarbeks ning muuta need linna ökoloogiliseks tsooniks.** Mereranna ja Sõrke jõe äärsed ala planeerimisel on vaja silmas pidada pargi rajamist ja supelranna heakorrastamist, rannarajatiste ning rannakohviku ehitamist alal sobiliku kaubanduse ja teeninduse võimaldamiseks. Pikemas arenguperspektiivis tuleb planeerida jahisadamate ja -kaide, jahtklubi, paadisadamate ja veesportidobjektide ehitamist, rahvapildustuste ja massiürituste läbiviimiseks sobiva paiga rajamist alustades selleks maapealsete kommunikatsioonide rekonstrueerimist ja väheväärtuslike ehitiste lammutamist. Nende projektide puhul on oluline ka liikumisteede kavandamine erinevate tõmbepunktide vahel ning liikumisteede liitmine linna ja regiooni kergliiklusteede võrguga, samuti ühistranspordiliikumise ja sõidukite liikumise kavandamine. Mereäärsete alade planeerimine, heakorrastusprojektid ja hoonestuse projekteerimine tuleb reeglina teostada konkursside alusel, kaasates hindamisse selle eriala spetsialiste. Merepargi heakorrastamiseks ja arendamiseks tuleb koostada kompleksne projekt.
- 4) **Säilitada ajalooliselt väljakujunenud linna ilme.** Vajalik on parandada linna üldist heakorda ja lahendada nn. vanalinna küsimused terviklikult. Selleks tuleb näha ette vajalikud piirangud ja nõuded linna üldplaneeringus. Linna rohevõrgustikus olulisi muutusi ei tohiks planeerida. Ka linna elamukvartalite hoonestusstruktuur säilitatakse kui miljööväärtuslik. Üldplaneeringu ja eriplaneeringute alusel koostada detailplaneeringud ja heakorrastusprojektid kesklinna ja selle kontaktsoonide arendamiseks. Lisaks eraomanike ehitus- ja remonditegevust suunavate planeeringute ja ehitusjärelvalve kvaliteedi tõstmisele on vaja vanalinna korrastamiseks ja kultuurikeskusesse sotsialismimuseumi rajamiseks kaasata vahendeid linnaeelarvest ning taotleda ka linnaeelarvevälist raha.
- 5) **Tootmisalade planeerimisel tuleb silmas pidada ühise infrastruktuuri loomise vajadust, olemasolevate ettevõtete ümberstruktureerimise ja uute ettevõtete rajamise vajadusi.** Koostada sadama ja sellega piirneva maa-ala ning rannaala detailplaneering, samuti detailplaneering tööstusrajooni uute ettevõtete rajamiseks, sh haarates maatükke väljaspool vabatsooni piiri.
- 6) **Luua detailplaneeringute näol tingimused elamualade väljaarendamiseks vastavalt üldplaneeringule.** Seoses liikluse intensiivistumise ja autode arvu hüppelise kasvuga tuleb linna üldplaneeringus lahendada transpordiküsimused. Koostada detailplaneeringud elamuehituse alustamiseks aiandusühistu "Sputnik" alal. Linna idaosa hoonestada vastavat planeeringutele

madalakorruseliste hoonete ja eramutega. Detailplaneeringute koostamisel tuleb reeglina lähtuda põhimõttest, et planeeringu koostaja või koostamise tellija on linnavalitsus, kes planeeringu ise koostab või valib sobiva spetsialisti, kusjuures planeeringu koostamisest huvitatud isik kannab planeeringu koostamisega seotud kulud.

- 7) tagada linnaruumis ehitiste vastavus nõuetele, sh nende visuaalne korrasolek, kasutuseta hoonete puhul tagada meetmed nende ohutuseks.

6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS

Eesmärgid:

- Linna hea kättesaadavus ja mitmeliigiline transpordiühendus teiste regioonidega.
- Ohutu ja sujuv linnaliiklus ning mugav ühistranspordisüsteem.
- Majandustegevuse muutuste ja elamuarendusega kaasas käiv tehnilise infrastruktuuri areng.
- Linnaelanikele ja linnas tegutsevatele ettevõtjatele on tagatud kommunaalteenuste hea kättesaadavus, varustuskindlus, kvaliteet ja ökonoomsus.

Indikaatorid: reisijate arv aastas linnaliini bussis, munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energia- ja hoolduskulu

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Linna soodsa asendi ärakasutamiseks on tähtis ehitada välja kaubavoogude liikumisteed.** Veokite arvu kasv maanteel ja veoste mahu kasv sadamasse hakkab takistama liiklust Tallinna maanteel, mistõttu on vajalik rekonstrueerida linnatänavate ristumised maanteega vastavalt koostatud ehitusprojektile (I. Pavlovi ja Geoloogia tänava ristmikud). Vajalik on leida lahendused Kesk tänava rekonstrueerimiseks (nõuetekohane laius, kergliiklustee, katend, sadeveekanalisatsioon, valgustus, ristmike läbilaskevõime ja ohutus, ohutud ülekäigud jmt), et tagada juurdepääsud ettevõtetele ja kaubavoogude liikumisteed.
- 2) **Tihendada ja laiendada linna tänavatevõrku.** Sillamäe linna põhitänavad väljuvad kõik Tallinna maanteele. Maantee kõrvale ehitatava kogujatee valmimisel tuleb maantee ja mikrorajooni vaheline ala kasutusele võtta, alale tuleb ette näha haljastus (eraldi haljastusprojekti alusel) ning välja ehitada parklad lähedusse jäävate elamute teenindamiseks. Tööstusrajoonis tuleks ehitada uus teedevõrk ning turismi ja muu teenindussfääri arendamiseks ühendada omavahel sadam ja elamurajoon. Turismi arendamiseks ja kesklinna miljööväärtuse parandamiseks tuleb rekonstrueerida keskväljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega. Tänavatevõrgu täiustamiseks ja liikluse paremaks korraldamiseks tuleb transpordiküsimused lahendada linna üldplaneeringus, mis võimaldab kokku leppida komplekses lähenemise parkimis- ja liikluse korraldamise küsimuste lahendamisel.
- 3) **Rekonstrueerida linna teid ja tänavaid.** Rekonstrueerimist nõuavad Sillamäe sadamasse viivad avalikud teed (L.Tolstoi tänav, Sõtke tänav), linna keskväljak, V.Majakovski, Ranna tänav, Kesk tn, sh Kesk ja I.Pavlovi tänava ristmik, Tõkalovi ja Rumjantsevi tänava ristmik, linna trepistikud (võimaluse korral ka Kesk 14, Kesk 16 ja I.Pavlovi tänavatel), I.Pavlovi tn kõnnitee rajamine klindi juures) jmt. Lähiaastatel tuleb projekteerida ja rekonstrueerida keskväljakult mere poole laskuv trepp. Viru puistee rekonstrueerimiseks on vajalik koostada tehniline projekt, mis peab silmas puistee linnaehituslikku tähendust. Kompleksset rekonstrueerimist vajab Majakovski tänav, kus tuleb lahendada jalakäijate ohutu liiklemine ning lasteaia Rukkilill ning Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei juurdepääsud ja parkimine. Liiklus- ja parkimiskorralduse lahendamiseks tuleb koostada lokaalseid projekte, sh Ivan Pavlovi ja Kesk tänava ristmik, Kauba tee ja Viru puistee lahendus. Tänavate ehitusel ja rekonstrueerimisel tuleb lähtuda ehitusseadustikust, st ehitus ja rekonstrueerimine, mis pole auguremont ega teekatte vahetus (uuendamine samasuguse kattega), tuleb teha ehitusprojekti alusel. Tänavate rekonstrueerimisel prioriteetide määramisel tuleb arvestada üldplaneeringus

määratud teede kategooriaid, st prioriteet on kõrgema kategooriaga ja suurema kasutusintensiivsusega teel ning arvestada tuleb väljatöötatud ehitusprojektide olemasolu (praeguseks on koostatud või koostamisel, Sillamäe Kultuurikeskuse ümbruse heakorrastusprojekt, Tolstoi tänava rekonstrueerimisprojekt, Majakovski tänava rekonstrueerimisprojekt, Kajaka tn treppide projekt ning Pavlovi tänava treppide projekt, Kesk tn rekonstrueerimisprojekt). Ülekäiguradade ohutumaks muutmisel tuleb viia läbi tegevusi liikluskiiruse piiramiseks ülekäiguradade lähedal, samuti ülekäigukohtade paremaks märgistamiseks ja valgustamiseks. Toetada tuleb kvartalisiseste teede remonti. Võimalusel panustada linna läheduses olevate teede rekonstrueerimisse koostöös naaberomavalitsustega. Linna asutuste juurde tuleb luua normatiivi tagavad parkimisvõimalused.

- 4) **Lua paremaid võimalusi kergliikluse arenguks, projekteerida ja ehitada jalgrattateid.** Järk-järgult tuleb realiseerida Sillamäe-Sinimäe terviseraja idee, laiendada kerliiklusteede võrgustikku linnas: Ranna tn, Sõtke tn, Tolstoi tn, Tallinna mnt. Linna asutuste juurde luua võimalusi jalgrataste parkimiseks.
- 5) **Arendada Sillamäe sadama infrastruktuuri.** Peale sadama teise järgu valmimist on vajalik projekteerida paadi- ja jahisadam, et Sillamäest kujundada täisvääruslik merelinn.
- 6) **Parandada teede märgistust ja viidamajandust.** Paigaldada täiendavalt turismiobjektide, ettevõtete, linnaasutuste juurde juhatavaid viitasid. Liikluse ohutumaks muutmiseks tuleb jalakäijate ülekäigud muuta hästi nähtavaks.
- 7) **Jätkata ühistranspordi toetamist kohaliku eelarve vahenditest, et võimaldada linnaelanikele tasuta ühistransport.** Vajalik on ühistranspordisüsteemi täiustamine eesmärgiga vähendada autostumist ja autostumisega kaasnevaid kahjulikke mõjusid – selleks tuleb täiustada nii infrastruktuuri (bussipeatused, bussiootepaviljonid jmt) kui esitada kõrgendatud nõudeid vedajale, mis peavad tagama kõikide elanikegruppide teenindamise. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel.
- 8) **Linna küttesüsteemid, puhastusseadmed ning ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitrassid vajavad rekonstrueerimist.** Realiseerida linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni renoveerimine peab tagama vee kvaliteedi, lekete likvideerimise ja kulude vähenemise, samuti mere saastatuse vähenemise. Vee- ja kanalisatsiooniteenuse kvaliteedi ja hinna kujundamiseks säilitab linn vähemalt kontroll osaluse vee-ettevõttes. Kavandada meetmed vihmaveekanaliseerimise ehitamiseks vanalinna osas.
- 9) **Lua tingimused linna avamiseks mere suunas.** Likvideerida vahetult kaldal olevad ehitised ja rajatised (kuurid), avada vaated sadamale. Rajada paadi- ja jahisadam ning linn ühendada merepromenaadiga. Vajalik on teede ehitamine ujumisalale juurdepääsuks, merepargi korrastamine ja vabaõhulava ehitamine, mereparki viiva trepi rekonstrueerimine.
- 10) **Soodustada elamuehitust.** Sillamäel on elamuehituseks sobivaid maid vähe. Linn peab looma tingimusi elamute ehitamiseks (planeeringud ja infrastruktuur) ning võimalusel munitsipaliseerima elamuehituseks vajalikke maid, et tagada arenevatele ettevõtetele võimalus spetsialistide linna elama asumiseks.. Üldplaneeringus täpsustada elamuehituseks sobivad maa-alad.
- 11) **Säilitada ja parendada linna elamufondi.** Linna eelarve vahenditest tuleb jätkata elamute remonditööde toetamist, sh arhitektuuriväärtuslike hoonete renoveerimise toetamist, munitsipaalramufondi remonti ning remondiabi osutamist materiaalselt vähekindlustatuile, kulude osalist katmist avariilukordade likvideerimisel jm. Toetada korteriühistute tegevust, sh. seminaride, loengute, infopäevade läbiviimist, võimaldada konsultatsioone linnamajanduse küsimustes. Teha koostööd KredExiga korterielamute renoveerimise ja energiasäästule suunatud tööde kaasfinantseerimiseks.
- 12) **Parandada kesklinna ja selle kontaktsooni heakorda,** et tuua paremini välja selle miljööväärtus. Vajalik on taastada vana linnaosa arhitektuurilised detailid (tänavavalgustuspostid, prügiurnid,

pingid, skulptuurid). Paigaldada teeviidad ja sildid. Linna keskpargi heakorrastamiseks on vajalik koostada kompleksne projekt. Haljastuse rajamine peab toimuma heakorraprojektide alusel.

13) Panustada korterelamurajoonide õuealade heakorda. Toetada vanade mänguväljakute taastamist ja uute rajamist ning väikevormide paigaldamist elumajade lähedusse. Parendada linna laste mänguväljakutel olevate väikevormide sortimenti ning parandada olemasolevad vormid. Sobivatesse kohtadesse rajada spetsiaalsed koerte jalutamise- ja dresseerimisplatsid. Toetada linna õuealade heakorrastamistööd. Realiseerida tuleb kultuurikeskuse ümbruse heakorrasutusprojekt ja Kajaka tänava treppide rekonstrueerimisprojekt.

14) Arendada linna välisvalgustust. Välisvalgustuse rekonstrueerimine peab tagama avalikus ruumis normatiivse valgustuse ja energiaefektiivsuse. Seetõttu tuleb alustada projekteerimist, misjärel on võimalik vahetada kogu linnas amortiseerunud toed uute vastu, asendada kaabel ja asendada valgustid energiasäästlikumate vastu. Arendada välisvalgustuse automaatjuhtimise süsteemi. Linna olulisemate arhitektuurielementide esiletoomiseks ja linna atraktiivsemaks muutmiseks pimedal ajal tuleb lisaks tänavavalgustusele kasutada hoonete ja muude objektide eraldi valgustamist.

6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS

Eesmärgid:

- Säästva arengu idee pidev järgimine kõigis linnaelu valdkondades.
- Looduse iseregulatsiooni tagatus - saastamise piiramine keskkonna talumisvõimest lähtuvalt, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.
- Kaasaja nõuetele vastav jäätmekäitlussüsteem.

Indikaatorid: munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energiatarve, olmejäätmete kogus elaniku kohta aastas

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Propageerida säästva ühiskonnakorralduse ideed ning rakendada seda praktikas.** Säästva ühiskonnakorralduse vahenditeks on eri haldustasanditel selliste otsuste vastuvõtmine, mis tagavad ühiskonnas eesmärgistatud ja pikaajalised muutused investeeringutes, ressursikasutuses, inimeste tarbimisharjumustes, uute tehnoloogiate ja sotsiaalsete lahenduste pakkumises. Selleks tuleb kehtestada nii halduslikke, majanduslikke kui ka kommunikatiivsed meetmeid. Koguda regulaarselt keskkonnainfot, koostada linna energiabilanss ja rakendada energia kokkuhoiumeetmeid. Kaasata elanikkond enam linna arengu kavandamisse ja planeerimisse. Tarbimisharjumuste muutmiseks edastada elanikele perioodiliselt säästvat arengut käsitlevat informatsiooni. Luua ergutus- ja tunnustustavad säästvale majapidamistele ja ettevõtetele. Arendada rahvusvahelist koostööd kõigis valdkondades, eriti keskkonnakaitse osas.
- 2) **Vähendada infrastruktuuri ja hoonete energiakadusid.** Sillamäel elamufondi, avaliku infrastruktuuri ja tootmisettevõtete kaasajastamine eeldab vananenud tehniliste süsteemide uuendamist. Küttesüsteemide efektiivsus ja soojuse säilitamine vanades hoonetes on väga madal. Linn on sunnitud toetama nende objektide funktsioneerimist, tasudes optimaalsest oluliselt rohkem soojuskulude eest. Sealjuures ei saa linn keelduda nende objektide kasutamisest, aga süsteemide renoveerimine ja nende viimine vastavusse tänapäeva nõuetega nõuavad suuri investeeringuid, mida linn ei suuda teostada oma eelarveliste vahenditega. Energiakadude vähendamine võimaldab paremini majandada, vähendada keskkonnasaastet ja hoida kokku taastumatute ressursside kasutamist. Lisaks energiakadude vähendamisele on oluline soojussüsteemide efektiivistamine ja stabiilsus.
- 3) **Tagada linna hõlmav terviklik rohevõrgustik.** Jätkata Langevoja joa territooriumi heakorrastamist, valmistada ette matkamarsruudid nii kohalike elanike jaoks kui ka ökoturismi arendamiseks. Rajada Sõtke jõe paisjärvede kaskaadile rekreatsioonikompleks, selleks eelnevalt looduskaitse ja ehitus-

tehnilisi abinõusid rakendades. Sõtke jõe tammidel tagada võimalused kalade liikumiseks vastavalt õigusaktidele ja veelubadele. Kavandada meetmed Sõtke jõe kalda kindlustamiseks Ranna tänaval, samuti Sõtke jõe põhja ja kallaste puhastamiseks. Teha dendroloogilised uuringud linna parkides, misjärel koostada heakorraprojektid – haljastus linna haljasaladel teostada haljastusprojektide alusel. Töötada välja linna territooriumi haljastamise kompleksne lahendus selle edaspidiseks realiseerimiseks.

- 4) **Suurendada linnaelanike looduskaitsealast haritust.** Viia läbi looduskaitsepäevi- ja kuusid ja kaasata elanikke loodushoiu alastele üritustele. Luua lastele ja noortele mõeldud ökoloogiakeskus (looduskool) ja loodusradasid, eesmärgiga arendada laste ja noorte ökoloogilist mõtlemist.
- 5) **Osutada kaasabi ja kontrollida tähtsate ökoloogiliste probleemide lahendamist tööstusrajooni territooriumil** vastavalt väljatöötatud programmidele ja õigusaktidele, sealhulgas teostades seiret saneeritud Sillamäe radioaktiivsete jäätmete ja tuhahoidlas, juurutades tootmisjäätmete eurodirektiividele vastav uus käitlussüsteem, viies atmosfääriõhu, heitvete ja territooriumide saastetaseme normidega vastavusse. Jälgida säästva arengu ja keskkonnohutuse nõudeid Sillamäe sadama objektide ehitusel ja töös. Välisõhu monitooringusüsteemi väljaarendamine vastavalt väljatöötatud kavale ning varajase hoiatuse süsteemi täiendamine. Taotleda pideva dispetšeri kontrolli rakendamist terminalide ohutu töö tagamiseks arvestades ilmastikutingimusi ning välisõhu puhtuse kindlustamiseks elamupiirkonnas.
- 6) **Kindlaks määrata abinõud rannaerosiooni tõkestamiseks,** rannariba ja kaitsetsoonides kalda kindlustamiseks ja saneerimiseks.
- 7) **Viia ellu ja kaasajastada linna jäätmekava.** Tegevuse peamised eesmärgid on vähendada ladestusse suunatavate jäätmete teket ja jäätmekäitluse kulusid, samuti kaasa aidata uute tehnoloogiate juurutamisele tööstusjäätmete töötlemises. Sillamäe tahkete olmejäätmete prügila kaeti ja suleti 2014. aastal. Realiseerida tuleb Sillamäe jäätmejaama ehitusprojekti. Jäätmejaama ehitus peab tagama jäätmete liigiti kogumise ja töötlemise võimaluse, ohtlike, probleemsete ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumise, elektroonikaromude kogumise, ehitusjäätmete kogumise, linna territooriumilt kogutud reostunud lume kogumise ja biolagunevate jäätmete kogumise. Jätkata projekti “Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumine, vastuvõtt ja utiliseerimine” teostamist. Uuendada linna jäätmekäitluse reeglid. Uuendada linna jäätmete omanike registripidamise arvutiprogrammi.
- 8) **Töötada välja keskkonnaseire meetmed.** Seoses tööstusrajooni arenguga ja olulise keskkonnamõjuga Sillamäe sadama objektide ehitusega taotleda linnas riikliku välisõhu pidevseire punkti töö korraldamist, vajadusel osaleda välisõhu pidevseire projektis. Osaleda partnerina projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele. Teha seireküsimustes koostööd riiklike struktuuridega, Keskkonnauuringute keskusega ja ettevõtjatega. Sõtke jõe hüdroloogilise ja bioloogilise kompleksseire teostamismetoodika väljatöötamine.
- 9) Tagada järelevalve jäätmehoolduseeskirja täitmise üle.

6.5. HARIDUS

Eesmärgid:

- Optimaalne koolieelse hariduse süsteem ning korrastatud koolivõrk;
- Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega
- Kaasaegne õpikeskkond nii konkurentsivõimelise üldhariduse andmiseks kui ka kutse- ja kõrghariduse omandamiseks vastavalt õpilase võimetele ning ühiskonna huvidel ja ootustele;
- Kvalifitseeritud õpetajaskond, kes suudab täita kehtivate riiklike õppekavade nõudeid;
- Elanikele on loodud elukestva õppe võimalused;

- Tõsta laste ja noorte tervisealast teadlikkust vähendades sellega riskikäitumist
- Õpilaste ettevõtliku hoiaku kujunemine läbi ettevõtliku õppe integreerimise koolisüsteemi, et tõsta hariduse kvaliteeti ja seeläbi noorte edukust elus

Indikaatorid: haridusasutuste majandamiskulud õpilase kohta, põhikoolist väljalangenute osakaal, gümnaasiumis haridusteed jätkavate õpilaste osakaal, elukestvas õppes osalevate inimeste arv/osakaal, õpilaste algatuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Kindlustada õpilastele ja pedagoogidele kaasaegsed õpitingimused.** Jätkata etapiviisiliselt haridusasutuste renoveerimist (katused, akende vahetus, õpperuumide ja elektrivarustussüsteemide remont, energiasäästu abinõude rakendamine jt.) Koolide ja lasteaedade rekonstrueerimisel pidada prioriteetseteks järelevalveasutuste ettekirjutuste täitmist (turvalisuse tagamine) ning energiatõhususmeetmeid, kaasaegse õpikeskkonna loomist ning optimaalset pinnakasutust. Jätkata koolide ja lasteaedade õpperuumide sisustuse ja tehnika uuendamist. Heakorrastada koolide ja lasteaedade territooriumid, sealhulgas ka kooli- ja õpiõued, spordiväljakud, mänguväljakud ja staadionid, lasteaedade varjualused. Jätkata koolieelsete lasteasutuste fassaadide soojustamist. Varustada õppeasutused infotehnoloogiavahenditega, tarkvaraprogrammide ja Wi-Fi -ga.
- 2) **Lua võimalused ja motivatsioon pedagoogide täiendõppeks, arvestades riikliku õppekava nõudeid.** Aidata kaasa õpetajate kvalifikatsiooni tõstmisele, arvestades õpetajate kvalifikatsiooni nõudeid. Arendada ja tugevdada sidemeid ning koostööd haridusala töötajate vahel nii Eestis kui välisriikides.
- 3) **Soodustada laste ja noorte terviseedendust.** Rakendada koolieelsetes lasteasutustes ja koolides terviseedendus programme. Soodustada õppekava toetavat tegevust.
- 4) **Laiendada täiskasvanute ümber- ja täiendõppe võimalusi,** mis võimaldab paremini reageerida tööturu nõudlusele, kaasates sellesse ülikoole, kutseõppekeskusi ja firmasid, mittetulundusühinguid ja rahvusvahelisi programme pakkuvaid institutsioone. Võimaldada gümnaasiumi hariduse omandamist täiskasvanud inimestele ning laiendada neile õppimisvõimalusi (nt mittestatsionaarõpe jne)
- 5) **Soodustada kutse- ja kõrghariduse omandamist vastavalt linna ettevõtete ja asutuste vajadustele.** Noorte kutse- ja kõrghariduse omandamise ja töö leidmise hõlbustamiseks ning enese teostamisele kaasaaitamiseks on oluline arendada koostööd Ida-Virumaa kutsehariduskeskusega ning soodustada koostööd kõrgkoolidega, teavitada noori regiooni õppimis- ja töövõimalustest ning kaasata noori linna tuleviku kujundamise otsustamisse. Teha koostööd Ida-Virumaa kutsehariduskeskusega, sh leida võimalused kutsehariduskeskuse staadioni sihipäraseks kasutamiseks linna spordiklubidele ja elanikele.
- 6) **Toetada eesti keele ja võõrkeelte õpetamise teenuseid osutavate organisatsioonide tööd.** Jätkata keelekümlusmetoodika rakendamist, süvendada eesti keele õpet.
- 7) **Korrastada linna lasteaedade- ja koolivõrku vastavalt linnavolikogu poolt kinnitatud tegevuskavale.** Jälgida laste arvu prognoosi ja uuendada tegevuskava selle põhjal. Sillamäe Vanalinna Kooli ja Sillamäe Kannuka Kooli hooned projekteerida ümber, vähendades nende mahtu, võttes arvestuslikuks eelduseks õpilaste arvu 2030. aastal. Eesti Põhikooli osas teha projekteerimis- ja rekonstrueerimisotsused pärast Vanalinna Kooli ja Kannuka Kooli rekonstrueerimist. Lasteaedade hoonete kasutuse osas ei kavandata põhimõttelisi muudatusi kuni aastani 2024, pärast seda tuleb otsustada lasteaedade Jaaniussike ja Pääsupesa ruumide edasine kasutus.
- 8) **Arendada ja toetada laste ja noorte ettevõtlikkust.** Toetada koolieelsetes lasteasutustes ja koolides ettevõtlikkust toetavateprogrammide rakendamist. Soodustada programmis osalevate õppeasutuste koostööd ettevõtjatega, et muuta õppimine praktilisemaks ja elulähedasemaks.

Toetada õpilaste algatusi ja uuenduslikke ettevõtlikke projekte. Majandusõpe ja ettevõtliku mõtteviisi arendamine.

6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÖÖ

Eesmärgid:

- Mitmekesised huvihariduse ja huvitegevuse võimalused ning huviharidust omandavate õpilaste ja huvitegevuse osalejate, sh. ka täiskasvanute osakaalu kasv.
- Noorsootöö arendamine tagab noortele võimaluse positiivseks eneseteostuseks, viia ellu oma ideid ja tunnetada eneserealiseerimise perspektiive Sillamäe linnas.
- Narkomaania, HIV-i leviku ja kuritegevuse ennetamine noorte hulgas.
- Arendada laste ja noorte tervistedendavaid tegevusi
- Suurendada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi noortele

Indikaatorid: huvihariduses ja huvitegevuses osalevate laste ja noorte arv, asutuste majanduskulu ühe õpilase kohta

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lua lastele soodne elukeskkond ning noortele võimalused omandada huviharidust ja veeta vaba aega sisukalt.** Tegemist on meetmetega, mis hõlmavad investeringuid linna infrastruktuuri, haridus-, kultuuri- ja spordiasutustesse.
- 2) **Laiendada noorte vaba aja veetmise ja huvihariduse ning huvitegevuse võimalusi.** Otsida huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamiseks uusi töövorme ja avada noortele uusi huviringe ja –klubisid tulenevalt noorte huvist. Toetada avatud laste ja noortekeskuste tegevust, korraldada ülelinnalisi noorteüritusi. Arendada ja toetada huvitegevuse ja -haridusasutuste (Huvi- ja Noortekeskus Ulei, kultuurikeskus, spordiklubid, muusikakool, MTÜ ESN, MTÜ Kodusoojus, pühapäevakool Raduga) tegevust. Huvikoolide- ja ringide tegevus on Sillamäel traditsiooniliselt populaarne. Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ja Sillamäe Muusikakooli ruumid (Vladimir Majakovski 7) on amortiseerunud ja õpikeskkond ja –vahendid on vananenud ning hoone vajab projekteerimist ja renoveerimist, ühtlasi tuleb korraldada hoone territoorium ja soetada kaasaegne mööbel ja muud õpivahendid. Huvihariduse andmiseks ja noorsootöö ja huvitegevuse korraldamiseks projekteerida ja renoveerida Valeri Tškalovi 25 hoone, kus praegu tegutsevad Sillamäe Kultuurikeskuse taidluskollektiivid ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei kunsti- ja tantsuklassid. Huvitegevuse ja –hariduse toetamiseks analüüsida linna asutuste funktsioone ja rahastamise aluseid. Toetada laste töölaagrite ning spordi- ja huvilaagrite korraldust. Noortekeskustesse merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).
- 3) **Lua noortele mitmekesisemaid võimalusi vaba aja veetmiseks ja kultuuritegevuseks** ning lisaks kultuuriasutuste infrastruktuuri arendamisele laiendada tegevusvalikut. Laste ja noorte turvalise ning tervisliku arengu tagamiseks korraldada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi.
- 4) **Soodustada noorte initsiatiivi** ja korraldada selleks noorte projektide konkursse. Toetada noorte algatust ja õpilasmavalitsuste tegevust. Toetada ja arendada õpilasmalevate tegevust.
- 5) **Soodustada linna laste ja noorte lõimumist ühiskonda.** Toetada õpilaste ja üliõpilaste linna arenguga seotud uurimuste ja tööde läbiviimist. Noorte lõimumiseks Eesti ühiskonda luua sidemed teiste Eestis tegutsevate noorte organisatsioonidega. Eesti keele paremaks omandamiseks toetada noorte osalemist eesti keele laagrites, korraldada ekskursioone Eesti teistesse piirkondadesse, kohtumisõhtuid ja temaatilisi üritusi jne.

- 6) **Kuritegevuse, narkomaania, alkoholismi ja HIV-i leviku tõkestamiseks** korraldada neid probleeme käsitlevaid noorteüritusi, teha vajalik info kõigi noorte jaoks kättesaadavaks, kasutades selleks mitmesuguste organisatsioonide ja fondide kogemusi ning abi, levitada temaatilisi infomaterjale.

6.7. KULTUUR

Eesmärgid:

- Sillamäe on mitmekultuuriline linn, kus on esindatud erinevad rahvused, kultuurid ja traditsioonid. Kultuuritegevus toetub tolerantsusele, üldinimlikele väärtustele ja üksteise austusele.
- Sillamäe üritused on huvitavad ja atraktiivsed, Sillamäe kollektiivid on tuntud ja hea kunstilise tasemega.
- Sillamäe on turistidele atraktiivne.
- Kohaliku omaalgatuse aktiivsus ja arenenud seltsiliikumine on aluseks tugevale kodanikuühiskonnale.

Indikaatorid: linna kultuuriasutuste (muuseum, raamatukogu, kultuurikeskus) külastatavus, linna kultuurürituste vaatajate arv.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada taidluskollektiivide ja rahvuskultuuriühingute tegevust.**
- 2) Tähtsustada kodukandi kultuuri ja ajaloo uurimist, Sillamäe Muuseumis muuseumi- ja kunstifondi kogude täiendamist. Toetada muuseumipedagoogika arendamist kodukoha tundmaõppimisel ja muuseumitundide korraldamist koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele.
- 3) **Arendada olemasolevat kultuuritegevuse infrastruktuuri.** Toetada Sillamäe Kultuurikeskuse, Sillamäe Raamatukogu ning huvikoolide ja -keskuste tegevust ja arengut. Renoveerida Sillamäe Muusikakooli ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone, korraldada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Renoveerida ja varustada kaasaegse IT-tehnikaga raamatukogu hoone (Kalda 12). Oma kultuuri säilitamiseks ja eksponeerimiseks arendada Sillamäe Muuseumi. Renoveerida Sillamäe Muuseumi hoone ja heakorrastada territoorium, paigaldada ekspositsioonide tarvis kaasaegsed seadmed ja mööbel. Varustada kultuuriasutused WiFiga. Soetada muuseumi kogudesse uusi eksponaate, suurendada nõukogude perioodi kajastavat ekspositsiooni, laiendada muuseumi ekspositsioonipinda. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Kultuurikeskuse temaatilise muuseumi tegevuse arendamine. Arendada välja turistide liikumisteed (viidastamine, sh interneti kasutamise võimalusele raamatukogus, infotahvlid, parkimis- ja puhkekohad, vaatekohad ja -platvormid jm). Keskenduda turismi korraldamisel linna eripäradele. Linna miljööväärtuse tõstmiseks rekonstrueerida linna keskväljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega, heakorrastada muuseumi territoorium.
- 4) **Lua uusi kultuuritegevuseks sobilikke paiku.** Renoveerida huvikoolide ja -keskuste hooned, heakorrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Projekteerida rannaparki vabaõhulava.
- 5) **Kujundada linna traditsiooniliste festivalide, kontsertide ja kultuurisündmuste kultuurikalender,** mille raames korraldatakse linnas linna- ja merepäevad, jazzmuusika festival "Jazz-time", David Oistrachi festival, muuseumiöö, noortekonkurss "Elav klassika", tantsufestival "Stiilivisioon", rahvakultuuripäevad "Läänemere kultuurisillad", teatrifestival "Ljubitelivõ", vastlapidu, Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva kontsert-aktus, lastekaitsepäev, jaanipäev, õpetajate päev, romansiõhtu kultuurikeskuse salongis. Jätkatakse ühisprojekti Eesti Kontserdiga "7 linna muusikafestival" jne.

- 6) **Süvendada kultuurialast koostööd**, osaledes rahvusvahelistes liikumistes, ühingutes, assotsiatsioonides ja projektides ning viies sõpruslinnadega ellu ühiseid projekte. Tugevdada sidemeid kunstikollektiivide vahel nii Eestis kui ka väljaspool. Toetada tegevusi, mis aitavad kaasa erinevate ühiskonnagruppide lõimumisele.

6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS

Eesmärgid:

- Sporti ja tervist väärtustav elanikkond, laialdane kaasatus terviselikumisse.
- Linna spordibaasid ja tegutsevad spordiklubid pakuvad elanikele mitmekesiseid võimalusi spordiga tegemiseks.
- Suurendada tervislikke eluviise järgivate inimeste arvu
- Parandada sportimisvõimaluste kättesaadavust
- Tõsta inimeste teadlikkust tervislikest eluviisidest

Indikaatorid: spordiklubides tegutsevate inimeste arv (osakaal elanikkonnast), spordiüritustest osavõtjate arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada sportlike eluviiside propageerimist linnas, tervise- ja harrastusspordi arendamist ja vaba aja veetmise võimaluste laiendamist.** Tervise- ja harrastusspordi arendamine linnas aitab kaasa linnaelanike vaba aja veetmise võimaluste laienemisele, aitab hoida linnaelanike tervist ja füüsilist vormi. Linna haridusasutustes tervisespordi arendamisel on esmatähtis äratada huvi sportliku tegevuse vastu ning propageerida tervislikke eluviise. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja heal tasemel läbi viia ühiseid spordi- ja tervisepäevi, kaasates tuntud sportlasi. Spordikompleksi Kalev baasil luua tervisespordi rühmi. Luua puuetega inimestele võimalused sportimiseks. Näha ette kasesalu sportimisvõimaluste arendamine, sh veesportdivõimalused Sõtke jõel.
- 2) **Toetada aktiivse spordi- ja terviselikumise edasiseks arendamiseks olemasolevate spordiklubide tegevust.** Võttes arvesse Sillamäel olemasolevaid spordirajatisi, vastava kvalifikatsiooniga treenerite olemasolu, harrastajate arvu ja sportlikke saavutusi, toetada järgmisi spordialasid: ujumine, kergejõustik, jalgpall, suusatamine, korvpall, poks, male, iluvõimlemine, tennis, lauatenis, võitluskunstid. Täiendavalt toetada silmapaistvaid tulemusi saavutanud Sillamäe sportlasi ja meeskondi.
- 3) **Kaasajastada spordirajatisi.** Jätkata spordikompleksi renoveerimist, korrastada haridusasutuste spordiväljakuid, arendada avalikke spordi- ja mänguväljakuid, rajada linna jalgratta- ja terviseradasid. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Spordikompleksi Kalev renoveerimine, sh staadioni ja välirajatiste ehitus. Koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga soodustada Sillamäe Kalevi staadioni rekonstrueerimist esindusstaadioniks ning viia jalgpalli kunstmurustaadion vastavusse kehtivatele nõuetele (katte vahetus). Jalgpalli miniväljakud planeerida iga kooli juurde (kokku 4). Sillamäe Gümnaasiumi kõrval on vajalik rekonstrueerida korvpalliväljak. Luua võimalusi sportimiseks vabas õhus ja iseseisvalt. Mitmekesistada Sillamäe Spordikompleksi Kalev poolt pakutavaid teenuseid. Koos sihtasutusega Eesti Terviserajad ja Narva-Jõesuu linnaga rajada Sillamäe-Sinimäe terviseraja lõik endise Vaivara valla territooriumil.
- 4) **Teha igakülgset spordi- ja terviseedenduslikku koostööd maakondlikul, üleriigilisel ja rahvusvahelisel tasemel.** Spordi arengu seisukohalt on tähtis koostöö teiste omavalitsustega ühiste ürituste läbiviimisel. Toetada regionaalsete, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimist

Sillamäe spordibaasides ja linna haldusterritooriumil, elavdades sellega kohaliku spordielu ja kasvatades Sillamäe linna tuntuks.

- 5) **Anda linnaelanikele rohkem informatsiooni tervislikust eluviisist.** Kasutada erinevaid veebilehti (linna koduleht, noorteportaalid jms) ja meediat jagamaks inimestele infot tervislikest eluviisidest.

6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Eesmärgid:

- Inimeste (sh laste) sotsiaalse toimetuleku ja arengu tagamine sotsiaalteenuste ja –toetuse osutamise kaudu
- Esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamine
- Arendada elukeskkonna, eriti sotsiaal-majandusliku keskkonna jätkusuutlikkuse tagamist kõigi elanikkonna rühmade vajadusi arvestades
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid
- Tagada ja arendada asjakohaste ja kõrge kvaliteediga sotsiaalteenuste kättesaadavust erinevatele sihtrühmadele

Indikaatorid: toimetulekutoetust saavate isikute arv aastas, toimetulekutoetuse väljamaksete suurus aastas, töötuse määr, sotsiaaltoetuste ja –teenuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Luaa ennetusele ja rehabilitatsioonile suunatud sotsiaalhoolekandesüsteem.** Eelistada ennetavaid tegevusi (ettevõtluse alustamise või töötamise toetamine, võimaluste loomine osalemiseks täiend- ja ümberõppes, osalemiseks tööhõiveprojektides jne). Arendada riskigruppidega tehtavat ennetavat tööd. Osaleda töötute hõiveprogrammides ja teha aktiivset koostööd töötukassa, koolitajate ja tööandjatega pikaajalise töötuse minimeerimiseks ning pöörata tähelepanu tervise propageerimisele ja tervislike eluviiside soodustamisele. Toetada noorte rehabilitatsiooni- ja sotsialiseerumiskeskuse loomist.
- 2) **Arendada uusi teenuseid,** mis vastavad ühiskonna muutustele, nt võlanõustamisteenus, psühholoogiline nõustamine, sotsiaalnõustamine, perekeskne aitamistöö, invataksu teenuse osutamine jne. Füüsilise ja sotsiaalmajandusliku infrastruktuuri, sh teenuste arendamine pensionäridele. Kasutada võimalusi struktuurifondidest toetuste saamiseks. Luua Sihtasutuse Sillamäe Haigla baasil esmatasandi tervisekeskus, mis tagaks oma linna elanikele lisaks perearstiabi ja –õe teenustele ka teised esmatasandi põhiteenused vajaliku regulaarsusega. Tagada erakorralise meditsiini kättesaadavus linnas.
- 3) **Laiendada sotsiaalteenuste osutajate võrku.** Jätkata sotsiaalteenuste osutamist ja arendamist linna sotsiaalhoolekandetasutuste poolt. Toetada SA Sillamäe Haigla tegevust hooldusteenuste osutamisel. Kaasajastada Laste Hoolekande Asutust Lootus. Toetada eakate ja puudega inimeste päevakeskuste tegevust. Toetada riskigruppidega tegelevate mittetulundusühingute tegevust. Ühiskondlike ehitiste ehitamisel ja renoveerimisel tagada spetsiaalsed juurdepääsud puudega inimestele ning lastevankritega inimestele. Teha koostööd antud valdkonnas tegutsevate organisatsioonidega.
- 4) **Panustada pere ja laste sotsiaalkaitsele.** Toetada peresid seoses lapse sünniga ja kooli minekuga. Toetada vähekindlustatud lastega peresid. Toetada asenduskodu arendamisega seonduvaid projekte. Koostada linna Laste ja perede profiil. Laste ja perede heaolu tagamiseks rakendada laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi; toetada positiivset vanemlust; tagada hariduse omandamist toetavate teenuste kättesaadavust; luua abivajavatele

lastele tingimused probleemidega toimetulekuks; tagada laste ja pere heaoluga tegelevate spetsialistide kvalifitseeritus ja juhtumipõhise koostöö toimimine.

- 5) **Toetada puudega inimesi, pensionäre ja vähekindlustatud linnaelanikke.** Leida finantseerimisallikaid sotsiaalhoolekandetasutus Sügis arendamiseks aadressil Geoloogia 18. Võimalusel toetada puuetega inimeste ühingu (Miloserdie) ruumide rekonstrueerimist. Kaasata puuetega inimesi ja eakaid igapäevaellu, toetada nende iseseisvust ja huvitegevust. Luua puuetega inimestele võimalusi igapäevase elu toimetulekuks, õppimiseks ja arendamiseks. Jätkuvalt doteerida linna ühistranspordi-, samuti saunateenust. Saavutada valmisolek sotsiaaltoetuste osutamiseks kriisiolukorda sattunud linlastele. Luua erivajadustega õpilastele võimalused õppeks (liftid, pandused jmt).
- 6) **Jätkuvalt tegeleda narkomaania probleemi ennetuse ja tagajärgedega.** Osaleda narkomaania profülaktikaga tegeleva sihtasutuse töös.
- 7) **Soodustada esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamist linnas.** Peame oluliseks ambulatoorset meditsiiniabi ning –taastusravi kättesaadavust, õdede koduhoolduse arengut ja laste päevastatsionaari töö jätkamist. Toetada Sihtasutuse Sillamäe Haigla renoveerimist ja kaasaegse meditsiinilise varustuse soetamist.
- 8) Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.
- 9) **Toetada narkorehabilitatsiooni tegeleva keskuse arendamist.** Arendada Tervise tn asuvaid asutusi eesmärgiga, et piirkond muutuks terviselinnakuks st. terviseasutuste patsientide jaoks keskkonna väljaarendamine, mis toetab paranemist, puhkamist, vaba aja veetmist, pere ja lähedastega ühist aja veetmist ning vastavalt patsientide võimetele kohast sportlikku tegevust.

6.10. TURVALISUS

Eesmärgid:

- Vähenenud kuritegevus ja avaliku korra rikkumised.
- Keskkonnariskide maandatus ja valmisolek ohuolukordadeks.
- Teadvustada liikluskultuuri turvalisuse tagamiseks

Indikaatorid: süütegude arv, sh kuriteod, sh isikuvastased süüteod, liiklusõnnetuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Tõhustada üldsuse kaasamist kuritegude ennetamisse ning omandi kaitsmisse.** Arendada ja korraldada naabrivalve süsteemi.
- 2) **Tugevdada koostööd korrakaitseorganitega.** Vahetada õiguskorralast informatsiooni Ida Politseiprefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.
- 3) **Juurutada kriminaalpreventsiooni üldiseid põhimõtteid omavalitsuse tegevusse.** Analüüsida kuritegevusega seotud probleeme ja arvestada analüüsi tulemustega planeeringute tegemisel. Analüüsida suuremate massiürituste läbiviimisel turvalisuse ja parkimise jälgimisega seotud küsimusi ning arvestada nendega järgnevate ürituste läbiviimisel. Sõlmida turvafirmadega lepingud linnavara kaitseks.
- 4) **Suurendada turvalisust avalikes kohtades ja tänavatel.** Paigaldada linna tänavatele ning hallatavate asutuste õuedes turvakaamerad ja ühendada need ühtsesse videovalve süsteemi. Teha koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga turvakaamerate paigaldamise osas. Fikseerida kasutuseta hooned ning tagada nende järelevalvega omanike kohustuste täitmine.

- 5) **Parandada valmisolekut ohuolukordadega toimetulekuks.** Sadam, nafta-, keemia- ja gaasiterminalid ja ohtlike ainete käitlemine suurendavad oluliselt ohuriske. Turistide arvu märkimisväärne suurenemine ja reisisadama laienemine võivad põhjustavad ka kuritegevuse kasvu. Nimetatud riskide maandamiseks on vaja arendada asjaomaseid struktuure ja varustada need vajaliku tehnikaga. Täiendada varajase hoiatuse süsteemi.
- 6) **Suurendada liiklusohutust linna tänavatel ja maanteel.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, rekonstrueerida teid ja ristmikke.
- 7) **Vähendada õnnetusjuhtumite riske.** Tagada tuleohutusnõuete täitmine laste-, tervishoiu- ja ühiskondlikes asutustes. Elanikkonda pidevalt päästealaselt teavitada. Korraldada vastavasisulisi üritusi (helkurite kasutamine, liikluseeskirjade täitmine, gaasiohutus, tuleohutus, veeohutus jne).
- 8) **Tõsta hädaolukordadeks valmisolekut.** Arvestada riskianalüüsi linna planeerimisel. Moodustada kriisikomisjon ning koostada linna kriisireguleerimisplaan, millega tagada ka hädaolukorraks vajalikud ressursid. Elutähtsatele teenustele kehtestada toimepidevuse nõuded, koostada nende teenuste toimepidevuse riskianalüüsid ja –plaanid. Tagada linna kohustused evakuatsiooni korraldamisel ning korraldada kriisireguleerimisõppuseid, sellealaseid koolitusi ja selgitustööd. Korraldada koolides ja ühiskondlikes asutustes regulaarselt õppuseid evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise kohta. Tellida suvehooajaks turva- ja päästeteenus veekogude randa.

6.11. JUHTIMINE, KOOSTÖÖ JA VÄLISSIDEMED

Eesmärgid:

- Tulemuslik koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja sõpruslinnadega.
- Regionaalne areng koostöös teiste omavalitsusüksustega, era- ja kolmanda sektoriga.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Jätkata koostööd Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ja naaberomavalitsusüksustega oma ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks riigi ja Euroopa tasemel.** Koostöös Narva, Narva-Jõesuu ja Toila omavalitsustega vajavad lahendamist samuti mitmed linnastu sotsiaalmajandusliku arenguga seonduvad küsimused - ühistransport, arstiabi ja korrakaitse, samuti jäätmekäitluse korraldamine, ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine, mereäärse ranna-ala korrastamine ja turismi-alaste marsruutide koostamine ning teenuste osutamine, kalmistu haldamine.
- 2) **Mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsiooni Arendus asutajaliikmena jätkata organisatoorset tegevust vabatsiooni idee realiseerimisel.**
- 3) **Teha avalike teenuste parimaks osutamiseks koostööd eraettevõtete ja mittetulundusühingutega.** Tellida ka edaspidi mitmeid teenuseid - eriti sotsiaalteenuseid - mittetulundusühingutelt, ühendades nii linnakodanike initsiatiivi linna vajaduste rahuldamisega. Soodustada Sillamäe linnas tegutsevate MTÜ-de osalemist täiendkoolitustel liikmete kvalifikatsiooni tõstmiseks.
- 4) **Osaleda rahvusvahelises koostöös.** Üheks prioriteediks rahvusvahelises koostöös on transpordiühenduste areng Läänemere regioonis, eelkõige reisilaevade ja väikealuste liiklemise võimaldamiseks, samuti Via Hanseatica ja Vene Föderatsiooni suunal. Linna tutvustamiseks ja turundamiseks on kavas korraldada linna tutvustavaid sihtkampaaniaid, mis on suunatud konkreetsetele sihtregioonidele ja sihtrühmadele. Sillamäe teadvustamiseks nii Eestis kui rahvusvaheliselt on tähtis välja töötada ja arendada tegevusvaldkond (näiteks keskkonnakaitse) ja linna omapära väljatoov tunnus (arhitektuur, sõjatööstus, nõukogude aja pärand). Tööstusalade ning

sadama ja turismi, samuti nende valdkondadega seonduva (näiteks keskkonnakaitse) arendada Sillamäe koostööd Kotka linna ja Hamina regiooniga.

- 5) **Korraldada ettevõtlus- ja elukeskkonda tutvustava teabe levikut.** Luua linna ettevõtlusressursside kohta linna investeerimispass. Viia läbi ettevõtlus- ja arenguseminare. Vajalik on Sillamäe tutvustamine ja teabe edastamine erinevate kultuuri-, spordi- ja teiste ürituste kohta, anda välja ja levitada linna tutvustavaid trükiseid, viia läbi kokkusaamisi teiste linnade ettevõtjatega ning ettevõtluse arendamisega tegelevate organisatsioonidega.
- 6) **Muuta avalike teenuste informatsioon linnaelanike tarvis kättesaadavamaks ja vähendada bürokraatiat.** Täiustada linna ja linna asutuste interneti kodulehekülgi, parandada infolevi ja linnaametnike klienditeeninduse kvaliteeti.
- 7) **ISO 9001:2008** nõuetele toetuva kvaliteedisüsteemi juurutamine Sillamäe Linnavalitsuses, võimalusel taotleda sellekohast sertifikaati (edaspidi ISO 9004:2009). Edukaks olemiseks peab iga organisatsioon olema suunatud ja ohjatud süstemaatilisel ning läbipaistval moel. Kvaliteedisüsteem peaks hõlmama kõiki tegevusi ja protsesse, mis võivad mõjutada omavalitsuse võimet rahuldada kodanike ja teiste osapoolte nõudeid.
- 8) **Tagada linna ametiasutuste ja hallatavate asutuste töötajatele konkurentsivõimelised töötingimused.** Avaliku teenuse kvaliteedi tagamiseks on oluline jälgida omavalituse teenistujate ja töötajate palgataset, et tagada kvalifitseeritud tööjõud.
- 9) **Jätkata koostööd sõpruslinnadega.** Sillamäe linn jätkab koostööd sõpruslinnadega nii Eestis kui ka väljaspool:
 - *Nokia* (Soome) – koostöö hariduse, tervishoiu, kultuuri, spordi, ökoloogia, sotsiaalsfääri vallas vastavate valdkondade, kunstikollektiivide osavõtt pidustustest, juhtivate spetsialistide delegatsioonide vahetamine.
 - *Havre de Grace* (USA Marylandi osariik) – kontaktid toimuvad linnavalitsuste kirjavahetuse ja mõlema linna metodisti kirikute tasemel, planeeritakse sõlmida noortevahelisi kontakte, linnade kunstikollektiivide, ametnike vahetust, ärikontaktide arendamist.
 - *Bützow* (Saksamaa) – kutsehariduse, kultuuri, turismi, sotsiaalsfääri ja noorsooliikumise vallas.
 - *Jaroslavli oblasti Nekrassovi munitsipaalringkond* (Venemaa) – kaubandus-majanduslik koostöö, kultuurialane koostöö, delegatsioonide vahetamine.
 - *Leningradi oblasti Kingissepa munitsipaalringkond* (Venemaa) – ettevõtlusalane koostöö Sillamäe vabatsiooni võimalusi arvestades.
 - *Kärdla* – ühiste kultuuriürituste ja näituste korraldamine.
 - *Brovarõ linn* (Ukraina, Kiievi oblast) – majanduse, kultuuri ja ühiskondliku tegevuse valdkonnad.
 - *Mstislavl* (Valgevene) – kultuurialane koostöö.

Lisaks sõpruslinnadele jätkata koostööd partneromavalitsustega:

- *Kümenlaakso regioon* (Soome) – teostatud projekt ettevõtlusega alustajate nõustamiseks ja Sillamäe ümbritseva keskkonna arendamiseks, edasine koostöö sadama ehitamisel ja teenindamisel ja Sillamäe ettevõtluses.
- *Kotka* (Soome) – kutsealane koostöö, võimalikud ka teised koostöövormid: logistika, sadamad, turism, teenindus, metalli- ja puidutöötlemine.

7. TERVISEPROFIIL

Tervis on inimese elukvaliteedi üks alustalasid ning määrab suuresti selle, kui hästi või halvasti inimene oma eluga toime tuleb. Inimeste kollektiivne tervis määrab selle, kui terve on linn ning veelgi kaugemale vaadates, kui terve on riik.

Sillamäe linna terviseprofiil on hetkeolukorda peegeldav ning teaduslikul alusel põhinev linna terviseülevaade, mis võib suurendada avalikkuse huvi ja poliitilist toetust ning aidata määrata tulevikueesmärgi ja kontrollida liikumist nende poole. Valminud dokumendiga reastatakse linna terviseprofiili eesmärgid ja vajalikud tegevused.

Linna terviseprofiil ei ole eesmärk omaette, vaid see võib olla sisendiks teiste oluliste paikkonna strateegiliste plaanide ja muude dokumentide kavandamisel. Terviseprofiil ei ole ka lõplikult fikseeritud dokument, vaid vajab teatud aja tagant ülevaatamist ning täiendamist värskemate andmete ja tegevussuundadega.

Terviseprofiili koostamisel on aluseks võetud Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud juhised “Kohaliku omavalitsuse ja maakonna terviseprofiili koostamine” ning “Kohaliku omavalitsuse terviseprofiili indikaatorid”. Indikaatorite põhiline eesmärk on aidata tervisepiirkondadel jälgida, kui edukad on nad rahva tervise säilitamisel ja parendamisel ning kui hästi toimib tervisesüsteem. Sillamäe linna terviseprofiil sisaldab terviseprobleemide ja vajaduste kirjeldust järgmiste peatükkide lõikes:

3.1.1. Sillamäe linna üldandmed

Peatükis antakse ülevaade linna tutvustavatest üldandmetest. Rahvastikust, sündidest ja surmadest, sisse- ja väljarändest, abortidest ja esmashaigestumistest. Linna andmeid võrreldakse ja analüüsitakse Eesti andmetega.

3.1.2. Majandusareng

Peatükis arutatakse tööturu situatsiooni, sh võrreldakse linna keskmist brutopalka, hõivatuid, töötust, tööjõu osakaalu jms. Analüüsitakse linna inimeste toimetulekut, tuuakse välja puuetega inimeste osakaal linna rahvastikust. Vaadeldakse sotsiaaltoetusi saanute arvu ning kogu linna kaasatust kogukonna tegevustesse.

3.1.3. Sotsiaalelu

Peatükis on välja toodud linna õpilaste ja haridusasutuste arv, koolispordi areng ja võimalused ning peredele suunatud tegevuste toetamine, SK Kalevi baasil tegutsevad spordiklubid, tervist edendavad sportlikud alad ja linna terviserajad, alaealiste asjade komisjoni mõjutusvahendite võimalused, on võrreldud noorte süütegusid aastate lõikes.

Peatükis loetletakse tervist edendavate töökohtade, lasteaedade ja koolide arvandmeid. On välja toodud linna üldkasutatavamad spordirajatised ja asutused (sh SK Kalev), spordimängud Ida-Virumaa tasandil, suusarajad, on vaadeldud linna transporti ja teedevõrku ning kirjeldatud keskkonnategureid ja nende mõjusid. On välja toodud statistika, mis iseloomustab linna kuritegude arvu linnas.

Peatükk sisaldab tervislike eluviiside loetelu ja annab ülevaate tervist kahjustavatest harjumustest.

Peatükis antakse ülevaade suuremate tervishoiuteenuste osutajatest: haiglad, perearstid, apteegid, nõustamisteenused, kiirabi teenus. Tuuakse välja linna meditsiinipersonali näitajad, ambulatoorsed vastuvõttud.

Terviseprofiili koostamine on omavalitsuse elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kaardistamine. Terviseprofiili sisendiks on nii indikaatorite alusel kogutud andmed kui ka kogukonnaliikmetelt, otsusetegijatelt ning tervise- ja muude valdkondade spetsialistidelt kogutud arvamused ja info. Protsessi väljund on otsusetegijale ja kogukonnale esitatav profiil, milles kirjeldatakse nii teksti kujul kui ka graafiliselt

lisaks kogukonna tervises seisundile terviseprobleeme ja -vajadusi ning nende võimalikke lahendusi. Profiil on aluseks tervise arendamise tegevuskava koostamisele, milles püstitatakse konkreetsed eesmärgid tervisetulemite parandamiseks ning määratletakse nende saavutamiseks vajalikud tegevused, ressursid ja vastutajad. Terviseprofiili sisendiks olevad andmed on toodud arengukava 3. peatükis.

Tabel 7.1

Terviseprofiili indikaatorid	
Indikaator	Kirjeldus
1. Subjektivne tervise enesehinnang	Täiskasvanud elanike subjektiivne hinnang oma tervisele
2. Füüsiline aktiivsus	Inimeste osakaal täiskasvanud rahvastikust, kes vähemalt kaks korda nädalas vabal ajal harrastavad tervisesporti.
3. Toitumine	Tervisliku toitumise peamisteks näitajateks on: - vähemalt kuuel päeval nädalas värsket juurvilja söönute osakaal, - vähemalt kuuel päeval nädalas värsked puuvilju või marju söönute osakaal. Inimeste osakaal, kes enamasti söövad hommikust.
4. Ülekaalulised/rasvunud	Ülekaaluliste ja/või rasvunud inimeste osakaal täiskasvanud (vanuses 16-64 aastat) elanikkonnas. Ülekaaluliste inimeste kehamassiindeks (KMI) on 25-30 ja rasvunutel üle 30.
5. Alkoholi tarbimine	Alkoholi erineva sagedusega tarbivate inimeste osakaal. Näiteks: - vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinute osakaal, - vähemalt 1 kord kuus korraga kuus või rohkem alkoholiannust tarbinute osakaal, Üks alkoholiannus on kas pudel õlut (0,5 l) või klaas veini (100 g) või pits kanget alkoholi (30 g).
6. Suitsetamine	Igapäevasuitsetajate osakaal kogu elanikkonnast.
7. Helkuri kasutamine	Peaaegu alati helkurit kasutajate osakaal.
8. Turvavöö kasutamine	Turvavöö kasutamine paikkonna elanike seas. peaaegu alati autot juhtides turvavööd kasutanute osakaal, peaaegu alati kaassõitjana esiistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal, - peaaegu alati tagaistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal.
9. Tervisealase teabe kättesaadavus	Viisid, milliste kanalite kaudu levitatakse tervisealast infot. Tervisealane teave kättesaadavus ka eesti keelt mittekönelevatele elanikele.
10. Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas	Ürituste ja kampaaniate ning nendel osalejate arv.

Indikaatorite andmete kogumiseks ja analüüsimiseks on vaja läbi viia uuring (nt küsitluse vormis koolides, lasteaedades, linnavalitsuses).

8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA

Eelarvestrateegia on koostatud arengukava osana arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeeringuprojektide kavandamisel.

Linna eelarvestrateegia koostamise peamiseks eesmärgiks on tagada keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mis tagaks linna tervikliku ja tasakaaluka arengu. Eelarvestrateegia hõlmab nelja eelseisvat eelarveaastat. Keskpika planeerimishorisoni juurutamise üldiseks eesmärgiks on suurendada eelarveprotsessi stabiilsust, tagada vahendite sihipärasem arenguprojektidesse suunamine, vahendite parem likviidsus ja rahastatavate tegevuste jätkusuutlikkus ning eelarveprotsessi läbipaistvus.

Linna eelarvepoliitika põhieesmärgid on tasakaalustatud eelarve ja eelarve ülejäägis hoidmine. Prioriteetideks on linnale seadustega pandud kohustuste täitmine ja sõlmitud lepingute järgi linnale võetud kohustuste täitmine, Euroopa Liidu struktuurifondide toetuse ning teiste toetuste kaasamine investeeringuteks ja muudeks projektideks.

Sillamäe eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Sillamäe arengukavas toodud prioriteedid, valdkondlikud ja linna asutuste arengukavad ning majandusarengu prognoosid aastani 2022.

8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks

Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks on toodud arengukava peatükis 3. Peamised näitajad, millest eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud:

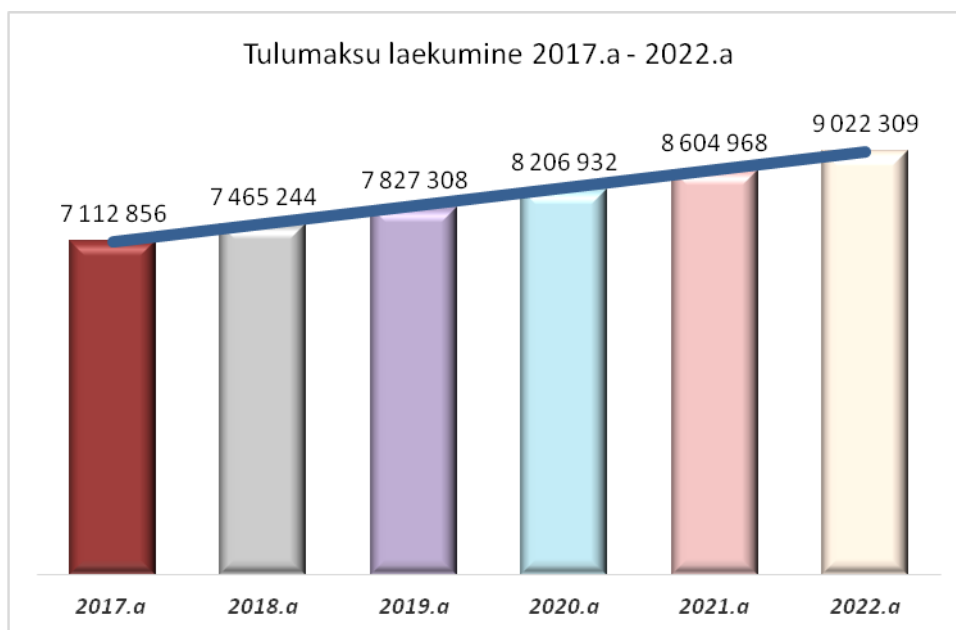
- 1) Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt 2018. aastal 3,6% ja 2019. aastal 3,0%. Kasvu peaks neil aastail rohkem toetama töötlev tööstus ning ekspordile orienteeritud teenindusvaldkonnad. Kuid tugev nõudlus toob kaasa investeerimisaktiivsuse ja tarbimisvõime suurenemise, mis avaldub kaubanduse, ehituse ja teiste peamiselt sisenõudlusest sõltuvate valdkondade kasvus. Majanduse hetkeseis ei ole kriisieelse olukorraga võrreldav, kuna praegu ei ole ülemäärast krediidikasvu ning majanduslanguse riskid on oluliselt madalamad. Samas tuleb arvestada, et kasvupotentsiaali hindamisel on suur eksimisvõimalus ning hinnangud võivad aja jooksul oluliselt muutuda.
- 2) Rahandusministeeriumi viimane suvine prognoos ütleb, et inflatsioon (THI) aeglustub 2017. aasta 3,4%lt 2018. aastal 3,2%ni ning 2019. aastal 2,6%ni. Eelmisel suvel alanud naftatoodete hinnatõus jätkub seoses maailmamajanduse kiire kasvuga. Tänavune kuiv ilm kergitab nii elektri kui ka toidukaupade hindu. 2019. aastal on oodata hõive kasvu aeglustumist 0,8%ni majanduskasvu stabiliseerumise ning tööjõu pakkumise piirangute tõttu. Hõive kasvu toetab töövõimereformi järkjärguline rakendumine. Prognoosiperioodi lõpul oodatakse hõivatud inimeste arvu langust töörealise elanikkonna vähenemise tõttu. Tööpuuduse määr võib lähiaastatel suureneda. Vaatamata soodsale majanduskonjunkturile on oodata järgmistel aastatel tööpuuduse suurenemist, mis jõuab 2022. aastaks 6,6%ni. Selle taga on töövõimereformi tõttu suurenev aktiivsus töövõimetute seas.
- 3) Vaatamata elanike arvu jätkuvale vähenemisele kasvab linnaeelarve maht, sh üksikisiku tulumaks. Elanike ja töötute arvu vähenemise tõttu väheneb toimetulekutoetuse maht.
- 4) Majanduskulude osas väärib tähelepanu 1. jaanuarist 2013 avanenud elektriturg ning investeeringud kaugküttesüsteemi ning ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni. 2017. aasta suvel alanud naftatoodete hinnatõus jätkub seoses maailmamajanduse kiire kasvuga. Tänavune kuiv ilm kergitab nii elektri kui ka toidukaupade hindu, samuti tõuseb soojusenergia ning vee ja kanalisatsiooni hind.

- 5) Eelarvestrateegia perioodil on eeldada nii ehitustööde kallinemist kui muude teenuste ja ka kaupade kallinemist. See tähendab kulude suurenemist. Siiski on vajalik säilitada investeeringute tase, et tagada linnavara säilimine, korrasolek ja vastavus normatiividele – seetõttu seab eelarvestrateegia eesmärgiks tagada linnaeelarve investeerimistegevuse mahud vähemalt olemasolevas proportsioonis (arvestatud ilma lisanduvate toetuste ja laenurahata).
- 6) Statistikaameti andmete järgi oli 2017. aastal Sillamäe keskmine brutotulu 933,96 eurot, mis on Ida-Viru maakonna keskmisest (s.o 946,27 eurot) natuke madalam. Tulutaseme vahe põhjuseks võib olla tööealise elanikkonna väiksem osakaal. Arvestada tuleb ka elanike arvu vähenemise, töötuse suurenemise ja linnaeelarvesse eraldatava osa vähenemisega. Saadud toetused sõltuvad riigi poliitikast ja rahastamisvõimalustest. Kaupade ja teenuste müügi ning muude tegevustulude osas tuleb seada eesmärgiks kultuuriasutuste omatulu kasv ning õpilaskohtade maksumuse korrigeerimine vastavalt tegelikele majanduskuludele, üüri- ja rendihindade korrigeerimine vastavalt sõlmitud lepingutele – seega arvestatakse selle tulu osas kasvu proportsionaalselt prognoositava majanduskasvuga.
- 7) Üha prioriteetsemaks muutub omatulude tõstmisele ning hallatavate asutuste töö optimeerimisele suunatud abinõude rakendamine, et leevendada survet linnaeelarvele.

Linna strateegilistest eesmärkidest lähtudes on koostatud linna eelarve tulude prognoos ja määratletud kavandatavate kulude ja investeeringute mahud ning linna laenustrateegia. Arvestades linna majandustegevuse suurt sõltuvust väliskeskkonna mõjust, uuendatakse strateegiat iga-aastaselt, et viia prognoosid kooskõlla üldiste muutustega Eesti majanduskeskkonnas.

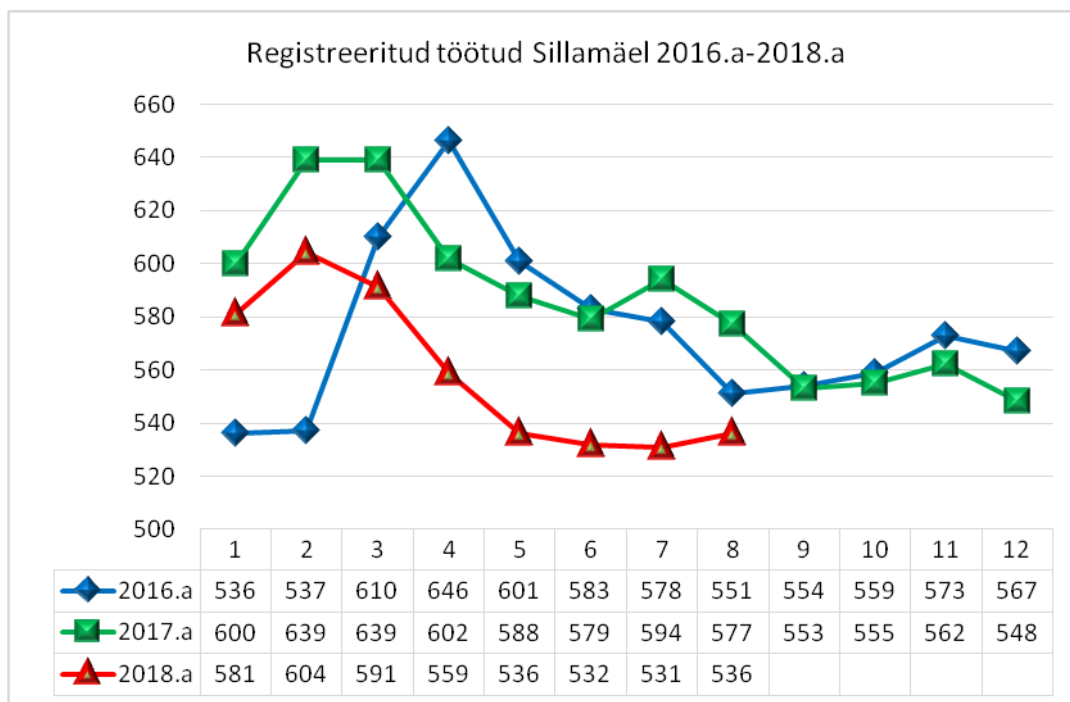
8.2. Eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud

2018. aasta 1. jaanuarist laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 11,86% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust, alates 2019. aastast on oodata 11,93%.

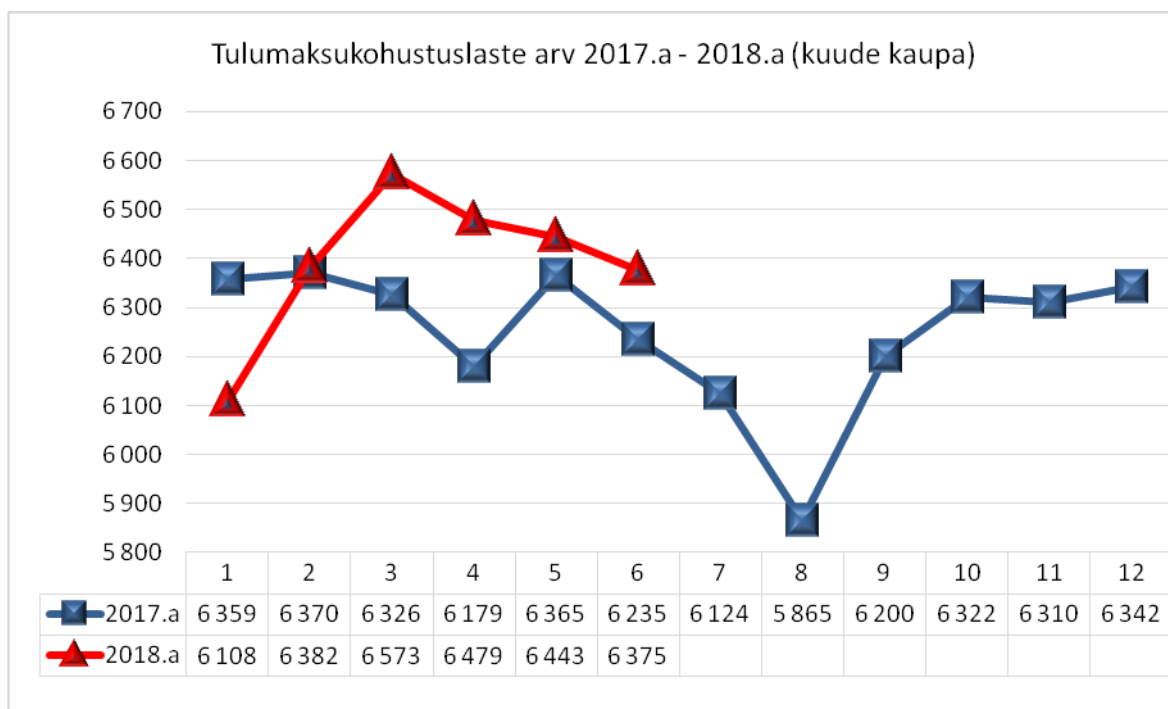
Joonis 8.1. Tulumaksu laekumine 2017-2022. Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakond.

Tulumaksu laekumine on 2017. aastal moodustas 526,5 eurot elaniku kohta. 2016. aastaga võrreldes kasvas laekumine 4,8 protsenti. Linnaeelarvesse tulumaksu laekumist mõjutab töökohtade arv, millelt maks laekub ja töötute arv linnas. Maksu- ja Tolliameti andmetel laekus 2018. aasta esimese nelja kuu eest Sillamäe linnas tulumaks 6 370 töökohast (6 250 – 2017.a keskmine), keskmine brutotulu on 810 eurot kuus. Seisuga 31.08.2018 oli Sillamäe linnas ametlikult registreeritud 536 töötut.

Joonis 8.2. Registreeritud töötud Sillamäel (allikas: Töötukassa)

Võib näha, et töötute arvu muutuse dünaamika 2018. aasta augusti seisuga ei ületa eelmise aasta näitajaid. Kuigi käimasolevad arengud loovad oluliselt uusi töökohti, väheneb tööealiste elanike arv, mis ei luba eelarvestrateegia perioodiks planeerida tulubaasi olulist suurenemist.

Joonis 8.3. Tulumaskohustuslaste arv Sillamäel 2017-2018. aastal (allikas Maksu- ja Tolliamet)

Sillamäe linna tulubaasi olemasolev olukord ja kasvu prognoos

Tabel 8.1

Konsolideerimata KOV põhitegevuse tulud 2012-2017, €

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
* Kaupade ja teenuste müük	1 015 697	1 207 494	1 357 759	1 424 494	1 524 035	1 719 288
* Maksutulud	5 936 220	6 420 972	6 734 146	6 976 048	6 927 320	7 199 272
* Saadud toetused	4 621 180	4 321 748	5 382 593	4 481 047	4 745 507	4 957 469
* Muud tegevustulud	58 076	59 186	63 849	55 715	53 937	104 282
Kokku	11 631 173	12 009 399	13 538 348	12 937 305	13 250 799	13 980 312

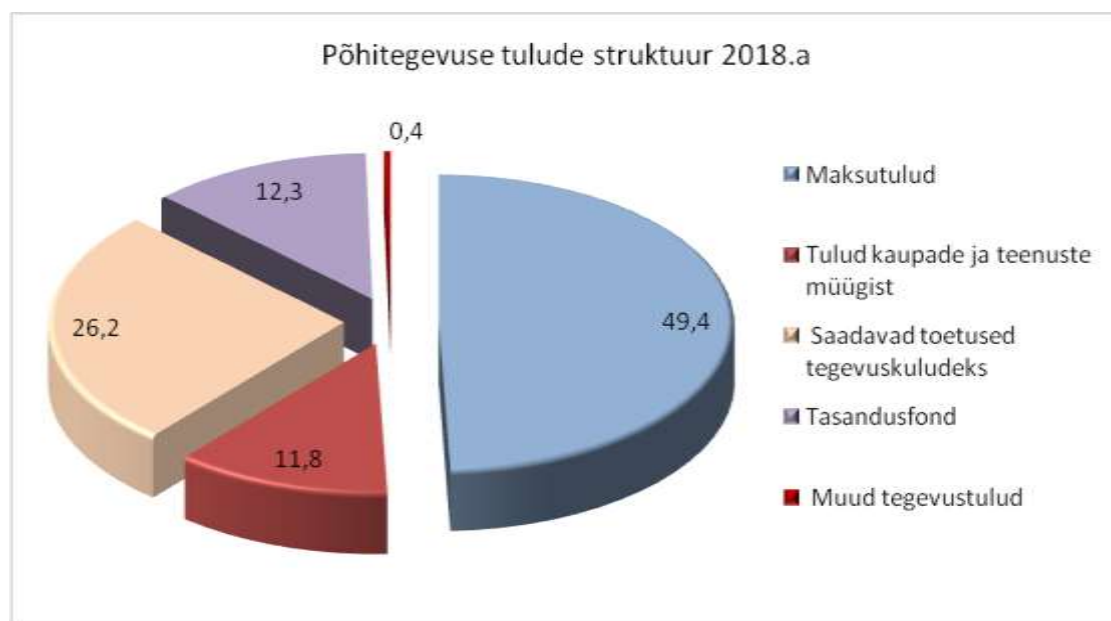
Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.2

KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse tulud 2012-2017, €

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
* Kaupade ja teenuste müük	3 943 490	4 278 904	4 615 619	4 567 042	4 541 990	4 868 323
* Maksutulud	5 936 220	6 420 972	6 734 146	6 976 048	6 927 320	7 199 272
* Saadud toetused	4 623 562	4 322 174	5 383 359	4 486 250	4 747 979	4 959 810
* Muud tegevustulud	173 118	168 755	162 250	169 127	168 143	218 337
Kokku	14 676 390	15 190 806	16 895 374	16 198 468	16 385 432	17 245 742

Allikas: Rahandusministeerium

Joonis 8.4. Põhitegevuse tulude struktuur 2018. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 8.3

Põhitegevuse tulude prognoos

Sillamäe linn	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 298 799	16 301 887	16 998 204	17 494 408	18 124 745
Maksutulud	7 554 244	7 916 308	8 295 932	8 697 307	9 111 309
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 800 888	1 857 177	1 880 000	1 900 000	1 935 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	5 887 163	6 463 402	6 757 272	6 832 101	7 013 436
Muud tegevustulud	56 504	65 000	65 000	65 000	65 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Füüsilise isiku tulumaks** on linnaeelarve tulude peamiseks allikaks. Viimastel aastatel on laekumised füüsilise isiku tulumaksust ligikaudu 51-53% linnaeelarve tuludest. Ka aastatel 2018-2022 kavandatakse tulumaksulaekumisi samas osakaalus. Seejuures kavandatakse füüsilise isiku tulumaksu laekumiste suurenemist igal aastal 4,8-4,9%. Kasvutempo on põhjendatud tööhõive oodatava suurenemise ning palgatõusuga.

Tabel 8.3.1

Tulumaksu laekumise prognoos

	2018.a	2019.a	2020.a	2021.a	2022.a
Tulumaksu laekumine (eurodes)	7 465 244	7 827 308	8 206 932	8 608 307	9 022 309
%		4,85%	4,85%	4,89%	4,81%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Maamaksu** kavandatakse järgnevatel aastatel samas mahus.
- **Reklaamimaks** moodustab tuludest 0,5-1%.

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud, mis saadakse linna asutuste majandustegevusest, on järgmised:

- Lapsevanemate poolt makstav laste toidukulu ja kohatasu koolieelses lasteasutuses;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Vanalinna Kooli ja Kannuka Kooli inglise keele süvaõppeklassides;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Sillamäe Muusikakoolis;
- Ringitasud Sillamäe Kultuurikeskuses ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuses Ulei;
- Üüri- ja renditasu linnavara, sh linna asutuse ruumide kasutusse andmisest;
- Tasu Spordikompleksi Kalev teenuste eest;
- Lapsevanemate osalus laste ja noorte suvelaagrite organiseerimisel;
- Toimetuse "Sillamäeski Vestnik" majandustegevuse tulu;
- Teistelt valdadel ja linnadelt laekuv tasu õppeasutuse tegevuskulude eest, kui teiste valdade ja linnade lapsed õpivad Sillamäel.

Alljärgnevate tululiikide osas prognoositakse 2018. ja 2019. aastal kasvu kuni 4,5%.

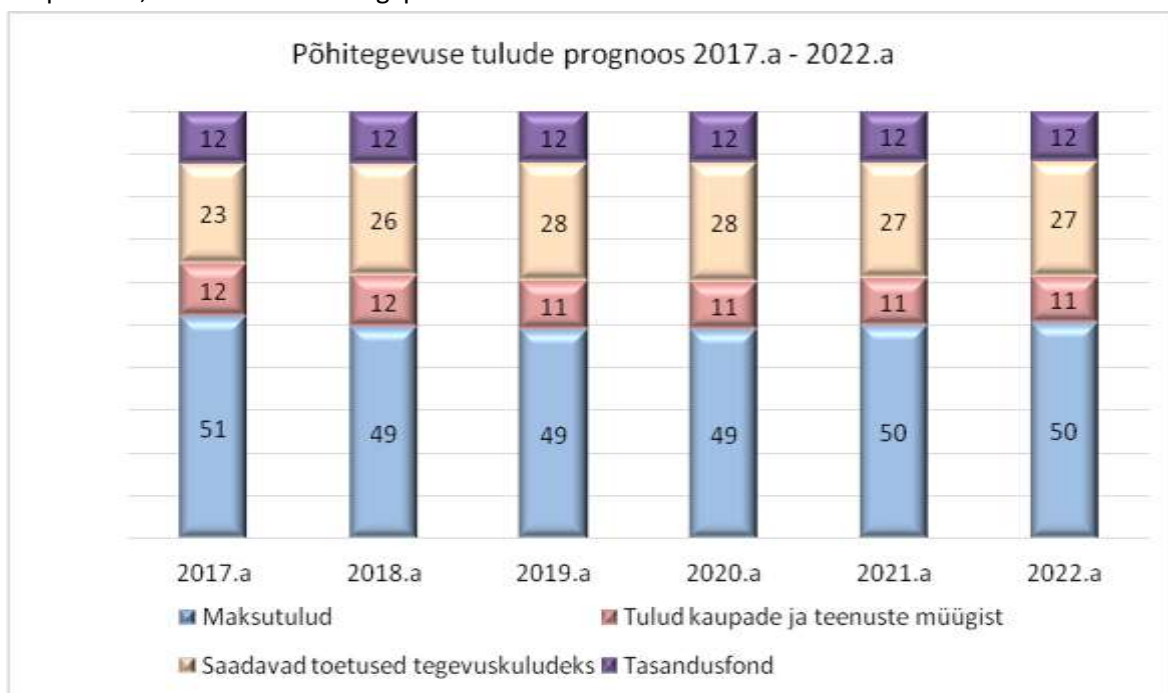
- Vastavalt Sillamäe Linnavalikogu 20. 12. 2007 määrusele nr 73 "Koolieelsete lasteasutuste kulude vanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine" suureneb tasu laste õppimise eest linna lasteaedades (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).
- Kooskõlas Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusega nr 612-k suureneb lastevanemate tasu laste õppe eest Sillamäe Muusikakoolis (et tasu on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).
- Vastavalt Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusele nr 611-k suureneb tasu laste õppimise eest Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ringides ja õpperühmades (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Riigi poolt eraldatavad rahalised vahendid on sihtotstarbelised ja suunatakse konkreetseteks kuludeks linnaeelarves, nagu näiteks teede remondiks, jäätmehoolduse arendamiseks, sotsiaaltoetuste ja

vajaduspõhise peretoetuse andmiseks, sotsiaalteenuste osutamiseks, linna keskraamatukogus teavikute fondi suurendamiseks. Järgnevalt on toodud mõned vahendite jaotamise põhimõtted:

- tasandusfond 2018. aastal on summas **1 878 124 eurot**. See tase on kavandatud säilitada ka järgmistel aastatel. Tasandusfond moodustab 12,3% linnaeelarve tuludest.
- Riigi poolt hariduskuludeks eraldatavad vahendid on sihtotstarbelised ja need vahendid suunatakse kooliõpetajate palga, õpetajate täiendõppe, õpikute ostu ning 1.-12. klassi õpilaste toidukulude katteks. Hariduskulud võivad muutuda, arvestades õpilaste arvu vähenemist.
- Toimetulekutoetuse maksmiseks eraldatavad vahendid jäävad järgnevatel aastatel samale tasemele.
- Põllumajandusministeeriumi toetus on kavandatud koolides piima ning puu- ja juurviljade ostuks.
- Linna asutustes töötab 2 inimest, kellel riigi poolt tasutakse õppelaenu tagastamiseks laenu põhiosa, selleks saab linn riigi poolt vahendeid.

Joonis 8.5. Põhitegevuse tulude prognoos (Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakonna andmetel)

Tabel 8.4

SKP ja hindade prognoos (%)						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SKP reaalkasv	4,9	3,6	3,0	2,9	2,8	2,7
SKP nominaalkasv	8,9	7,8	6,3	5,8	5,5	5,4
Tarbijahinnaindeks	23,6	25,5	27,1	28,6	30,2	31,8

Allikas: Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvine majandusprognoos

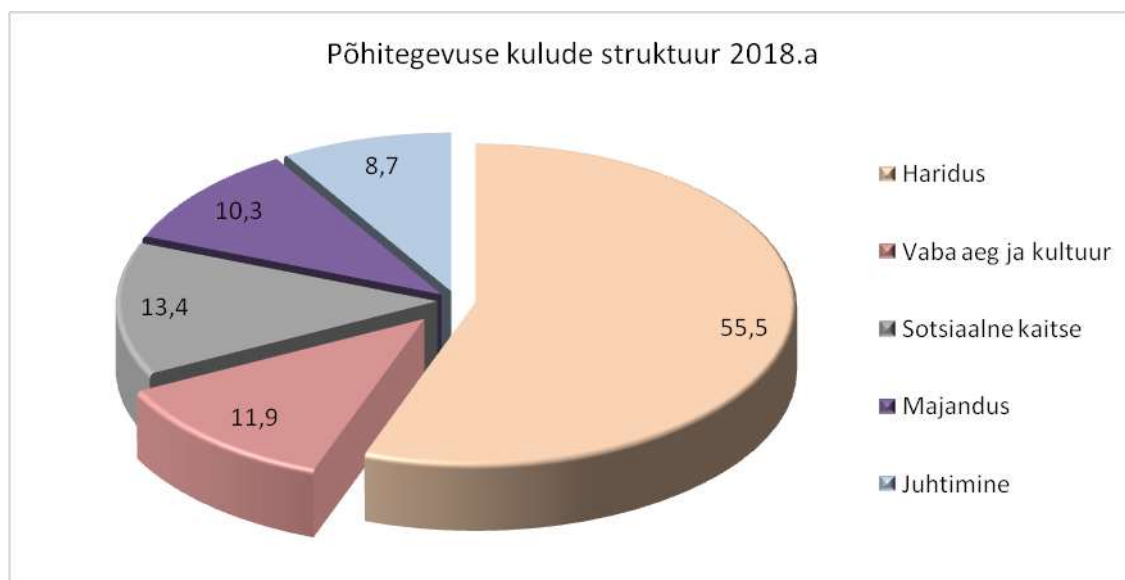
Tabel 8.5

KOV põhitegevuse kulud, € (konsolideerimata)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
* Tööjõukulud	-9 057 851	-6 713 222	-7 147 932	-7 524 072	-7 676 820	-8 109 081
* Majanduskulud		-3 271 214	-3 728 455	-2 974 644	-2 901 887	-3 086 753
* Antud toetused	-1 177 060	-1 214 650	-1 271 852	-1 262 099	-1 239 325	-1 150 451
* Muud tegevuskulud	-500 425	-551 297	-672 142	-500 429	-494 739	-538 749
Kokku	-10 735 335	-11 750 382	-12 820 382	-12 261 243	-12 312 771	-12 885 034

Investeeringistegevus	-1 989 444	-2 508 478	-1 008 809	-742 020	-656 243	1 505 248
* Põhivara soetus	-1 972 601	-2 157 990	-1 803 691	-1 306 611	-655 745	-1 847 731
* Põhivara müük	4 240	0	0	16 125	21 471	1 500
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	1 171 932	817 430	1 274 368	677 303	32 000	1 126 915
* Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-1 151 843	-1 123 678	-417 280	-75 126	-13 956	2 240 000
* Finantstulud ja finantskulud	-41 251	-44 239	-62 888	-53 712	-40 013	-15 436
<i>sh intressikulud</i>	-48 237	-46 524	-64 530	-54 188	-40 209	-32 608
Ülejääk / puudujääk	-1 093 607	-2 249 460	-290 844	-65 958	281 785	2 600 526

Allikas: Rahandusministeerium

Põhitegevuse kulud jaotuvad KOFS-i reeglite kohaselt tegevuskulude katteks linna poolt antavateks toetusteks ja muudeks linna tegevuskuludeks. Eelarvestrateegia perioodi jooksul planeeritakse mõõdukat tegevuskulude kasvu.

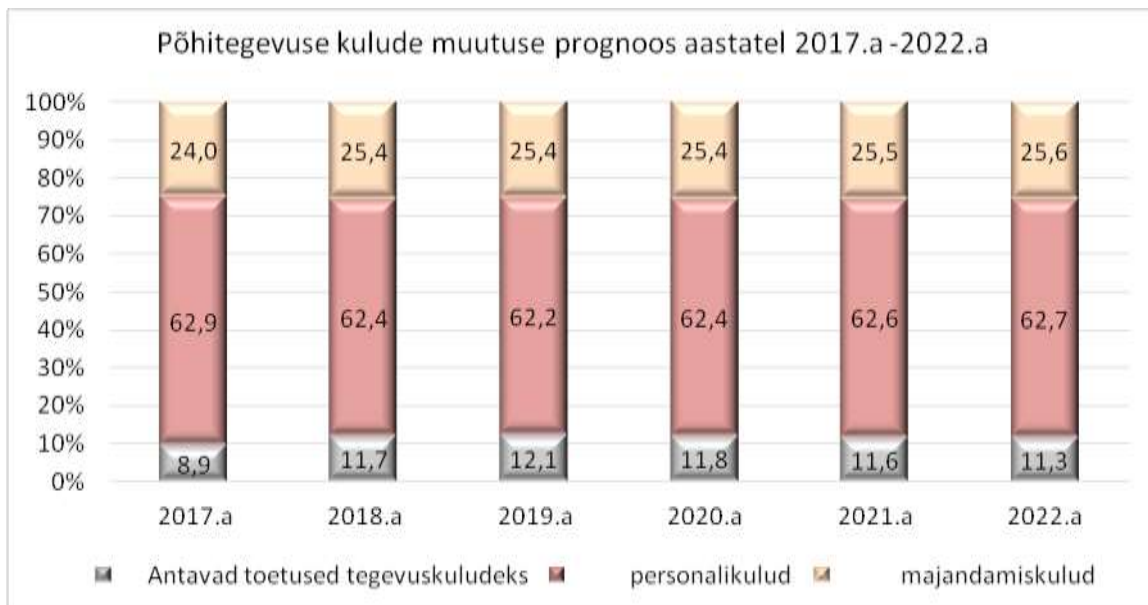

Joonis 8.6. Põhitegevuse kulude struktuur 2018. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

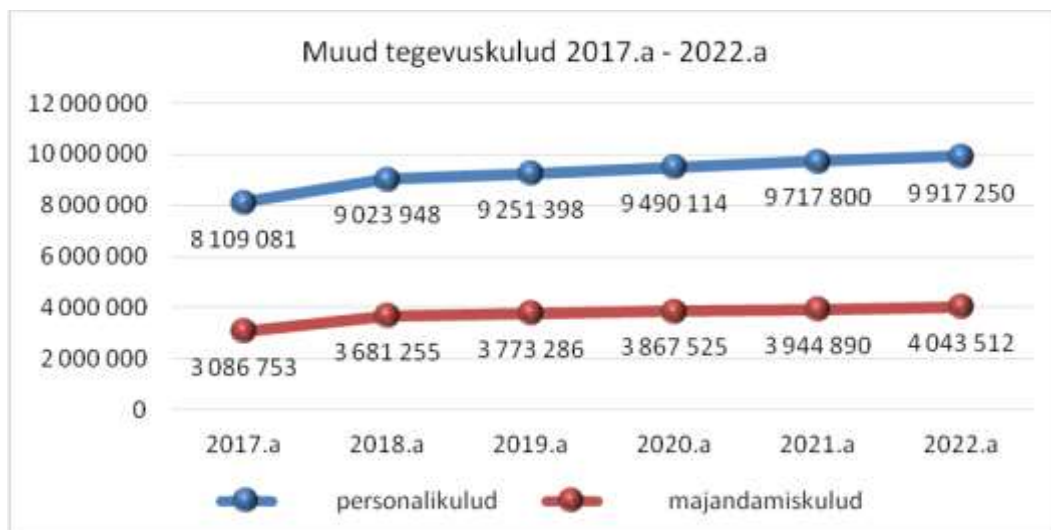
Tabel 8.6

Põhitegevuse kulude jaotus					
Sillamäe linn	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	14 470 393	14 884 684	15 217 639	15 559 172	15 922 811
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 698 887	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Muud tegevuskulud	12 771 506	13 084 684	13 417 639	13 759 172	14 122 811
sh personalikulud	9 023 948	9 251 398	9 490 114	9 734 959	9 986 120
sh majandamiskulud	3 681 255	3 773 286	3 867 525	3 964 213	4 076 691
sh muud kulud	66 303	60 000	60 000	60 000	60 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.7. Põhitegevuse kulude muutuse prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

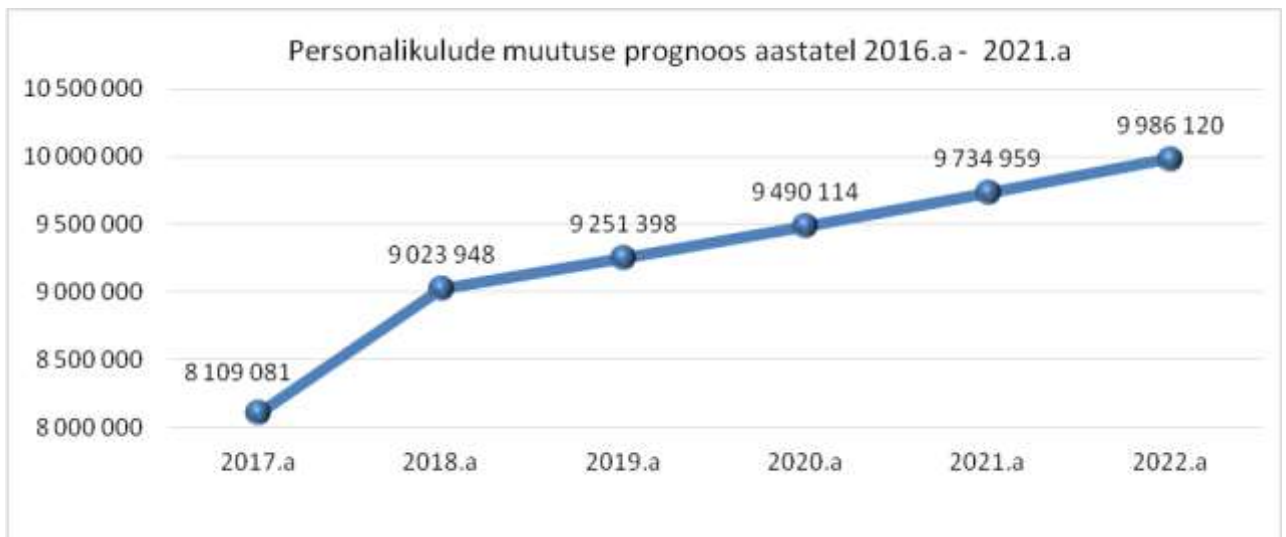
Joonis 8.10. Muude tegevuskulude, sh personali-, majandamis- ja muude kulude muutus 2017-2022. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Linnaeelarve kavandamiseks tegevusalade järgi on vajalik määrata peamised sisendid kõikide asutuste kohta, nendeks on iga asutuse personalikulu ja majanduskulu. Personalikulu linnaeelarves on 39,6% linna vahenditest ning 22,8% riigieelarvest. 2018.a. palgafond kõikidel linna asutustel oli suurendatud 2,5% võrra, koolide ja lasteaedade pedagoogidel ning huvitegevuse personalil rohkem. Koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu suurenes 977,5 euron, mis oli saavutatud tänu riigieelarvest lisavahendite eraldamisele summas 222 653 eurot. 2018.a. linnaeelarvest on personali palgatõusuks täiendavalt ette nähtud 78 380 eurot.

Tabel 8.7

Personalikulude prognoos					
	2018.a	2019.a	2020.a	2021.a	2022.a
personalikulud	9 023 948	9 251 398	9 490 114	9 734 959	9 986 120
%		2,52%	2,58%	2,58%	2,58%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

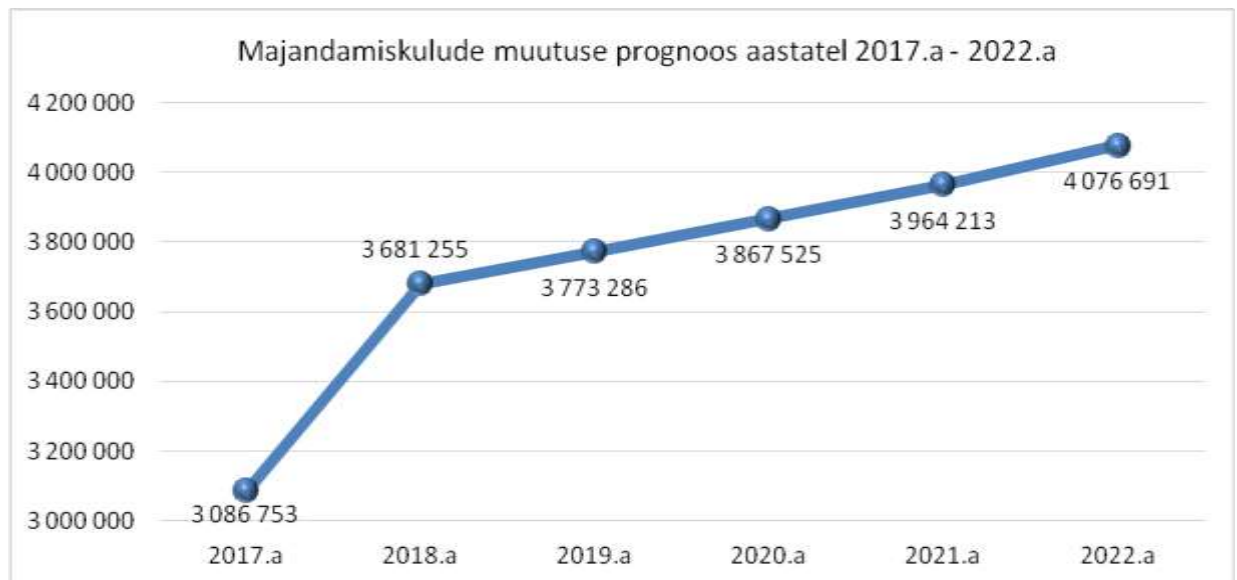
Joonis 8.8. Personalikulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

2019. aastast kavandatakse majanduskulude kasvu kõikides valdkondades vähemalt 2,5% igal aastal.

Tabel 8.8

Majandamiskulude prognoos					
	2018.a	2019.a	2020.a	2021.a	2022.a
majandamiskulud	3 681 255	3 773 286	3 867 525	3 964 213	4 076 691
%		2,50%	2,50%	2,50%	2,84%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.9. Majandamiskulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse kulud on prognoositud arvestades järgmist:

1. Palga tõus vastavalt tarbijahinnaindeksi ja miinimumpalga tõusule, majanduskulude tõus vastavalt SKP konservatiivsele kasvule. Personalikulude kasv on prognoositud alates 2,52% 2019. aastal kuni 2,58% 2022. aastal. Prioriteediks on koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu suurendamine. Eeldatavasti tõusevad sama perioodi majandamiskulud 2,5-2,8%.
2. Jätkatakse omaavalitsuste liikmemaksude ja ühistegevuse kulude tasumist.

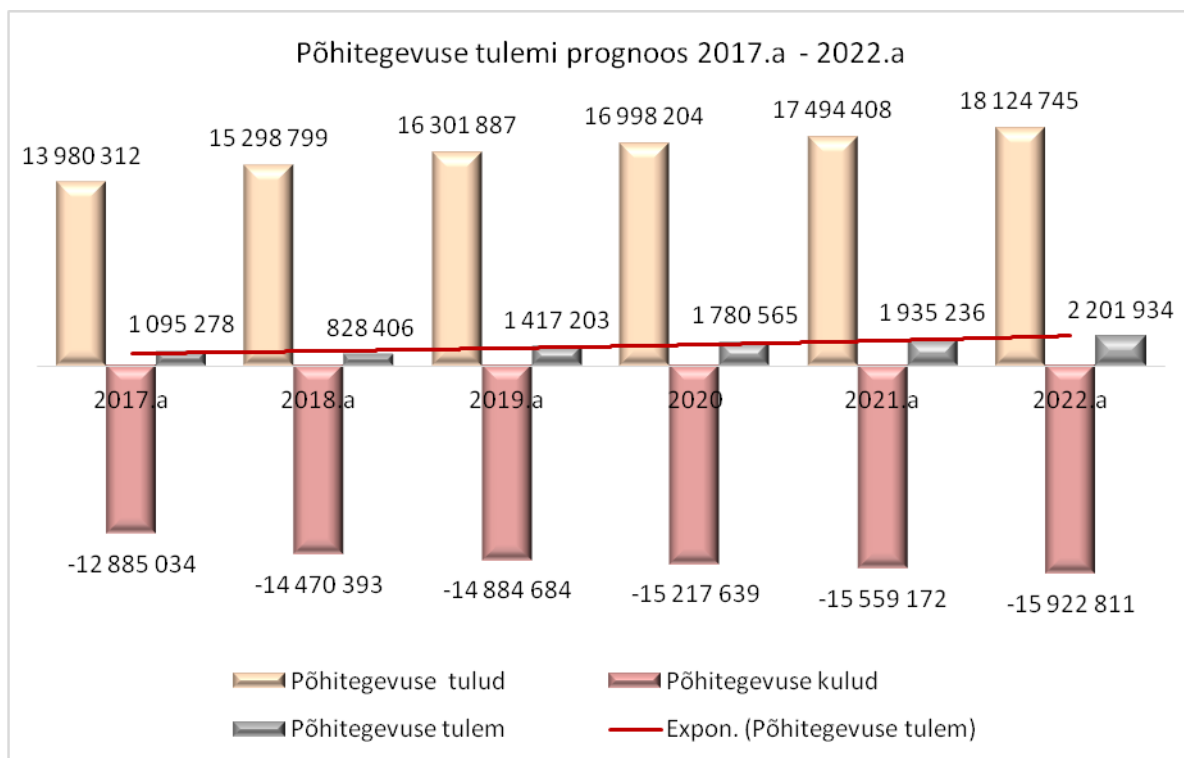
3. Korterühistute tegevuse toetamisega seotud kulud on jäetud 2018. aasta tasemele.
4. Teede auguremondi rahastamine on jäetud 2018. tasemele.
5. Eraldised linnaeelarvetest finantseeritavatele mittetulundusühingutele on jäetud 2018. aasta tasemele.
6. Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse on jäetud 2018. aasta tasemele.
7. Toetust linna sotsiaalhoolekande üritusteks on jäetud 2018. aasta tasemele.
8. Riigi poolt rahastatavate täiendavate sotsiaalteenuste osutamise kulud määratakse pärast riigieelarve kinnitamist.

Põhitegevuse kulude arvelt (millele vastavalt võimalustele tuleb leida kaasrahastusi ja toetusi) tuleb leida võimalused järgmiste tegevuste elluviimiseks:

Tabel 8.9

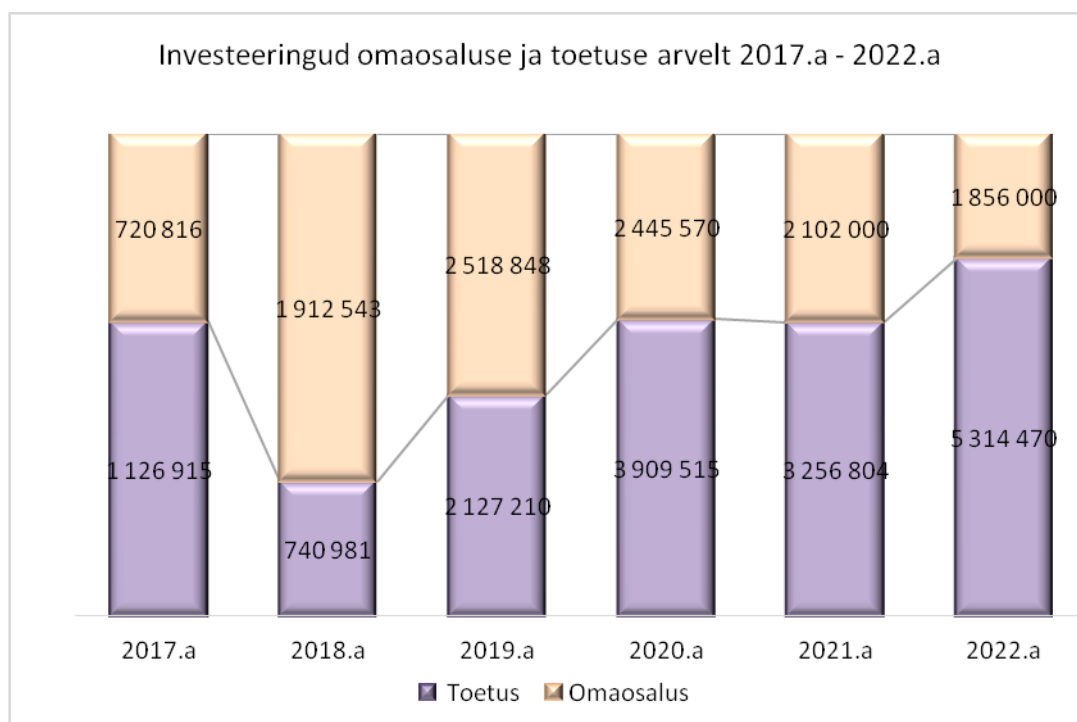
Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	70 390	20 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	70 390	20 000	30 000	30 000	30 000
04 Majandus	1 810 909	2 856 666	2 879 000	1 128 334	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	620 981	1 231 666	1 288 000	170 334	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 189 928	1 625 000	1 591 000	958 000	400 000
05 Keskkonnakaitse	0	128 380	430 380	460 000	240 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		78 380	327 880	391 000	204 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	102 500	69 000	36 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	560 000	1 330 000	940 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		260 000	960 000	615 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	300 000	370 000	325 000	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	148 223	440 000	40 000	270 000	2 170 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		245 000			1 380 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	148 223	195 000	40 000	270 000	790 000
09 Haridus	501 746	441 012	1 365 235	2 530 470	4 330 470
<i>sh toetuse arvelt</i>	120 000	312 164	1 095 235	2 080 470	3 730 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	381 746	128 848	270 000	450 000	600 000
10 Sotsiaalne kaitse	122 256	200 000	280 470	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	238 400		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	122 256	200 000	42 070		
KÕIK KOKKU	2 653 524	4 646 058	6 355 085	5 358 804	7 170 470
<i>sh toetuse arvelt</i>	740 981	2 127 210	3 909 515	3 256 804	5 314 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 912 543	2 518 848	2 445 570	2 102 000	1 856 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.10. Põhitegevuse tulemi prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse tulemit leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Sellest on näha, et põhitegevuse tulemi väärtus on prognoosi perioodiks positiivne, mis võimaldab linnal panustada investeerimistegevusse omafinantseerimise võimekuse arvelt.

Joonis 8.11. Investeeringud omaosaluse ja toetuse arvelt 2017-2022. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

31. 01. 2017.a võeti vastu linnavolikogu otsus nr 186 „**Aktsiaseltsile Sillamäe-Veevõrk antud sihtfinantseeringu osaline tagastamine**“ järgmistel tingimustel:

1. Sõlmida Aktsiaseltsiga Sillamäe-Veevärk (edaspidi ka Sihtfinantseeringu saaja) kokkulepe 1. aprillil 2010. a sõlmitud sihtfinantseerimise lepingu nr 9-2.3/7 muutmiseks järgmistel tingimustel:
 - 1.1. Sihtfinantseeringu saaja tagastab saadud sihtfinantseeringu osaliselt summas 2 240 000 eurot;
 - 1.2. sihtfinantseeringu tagastamise periood: 1.01.2017. a – 31.12.2044. a;
 - 1.3. Sihtfinantseeringu saaja hüvitab Sillamäe linnale sihtfinantseeringu andmiseks võetud laenu intressi: intressimäär on võrdne linna poolt võetud sihtotstarbelise laenu intressimääraga vastavalt Sihtasutusega Keskkonnainvesteeringute Keskus sõlmitud laenulepingule;
 - 1.4. sihtfinantseeringu tagasimaksmise summa – 80 000 eurot kalendriaastas;
 - 1.5. Sihtfinantseeringu saajal on võimalik taotleda maksepuhkust, et tagada positiivsed rahavood, riigiasutuste ettekirjutuste täitmine või muud projektiga „Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ seotud kohustused. Maksepuhkust on võimalik taotleda nii põhiosa kui hüvitamisele kuuluva intressi osas. Maksepuhkuse taotlus esitakse korraga 1-aastase perioodi kohta. Maksepuhkuse perioodil vee- ja kanalisatsiooniteenuse tasust laekunud raha tuleb mahus, milles sihtfinantseeringut maksepuhkuse perioodil oleks tasutud, akumuleerida (hoiustada krediidasutuses) ning tagab akumuleeritud vahendite ülekandmise Sihtfinantseeringu saajale hiljemalt sihtfinantseerimise tagastamise perioodi lõppemise tähtajaks. Maksepuhkuse perioodil võib eelpool näidatud akumuleeritud raha kasutada aktsiakapitali suurendamiseks. Kui sihtfinantseeringu tagastamise perioodil suurendatakse aktsiakapitali eelpool viidatud akumuleeritud vahendite väärtuses, vähendatakse selle võrra tagasimaksmisele kuuluvat summat. Maksepuhkuse perioodi võrra pikeneb sihtfinantseeringu tagasimaksmise lõpptähtaeg.

Tabel 8.10

	2018.a	2019.a	2020.a	2021.a	2022.a
Tagasilaekuvad laenud (+)	120 000	80 000	80 000	80 000	80 000

8.3. Investeeringustegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega

Tabel 8.11

Olulisemad investeeringud varasematel perioodidel

Projekti nimetus	Aasta	Linna osalus, eurot
Sillamäe kultuurikeskuse restaureerimise projekt	2002-2004	14 117,83
Sillamäe linna viidamajandus	2003-2004	14 439,24
Sillamäe lasteaedade Rukkilill, Jaaniussike, Päikseke ja Laste Hoolekande Asutuse Lootus renoveerimine	2005	67 023,31
Kalevi regionaalse spordikompleksi hoone jaoks energiakasutuse tõhustamise tõstmise ja küttekulude alandamise projekt	2005-2006	20 451,73
Sillamäe skatepargi rajamine	2005-2006	12 890,98
Sillamäe spordi- ja mänguväljakute rajamine	2006	11 504,1
Kino tuleb tagasi	2007-2008	22 321,65
Sillamäe lasteaia Helepunased Purjed ujula renoveerimine	2008	58 428,03
Sillamäe rannapargi parkla rajamine	2008	13 508,62
Sillamäe jäätmejaama projekteerimine	2008	11 402,86
Munitsipaal ürielarumufondi renoveerimine (Kajaka 16)	2009	87 966,97
Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone fassaadi renoveerimine	2009	18 154,17
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku ehitus	2009	237 240
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei akende vahetamine	2010	21 202,1
Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoone renoveerimine	2011	316 507,29
Sillamäe Lasteaia Jaaniussike hoone renoveerimine	2011	225 215,57
Sillamäe Kultuurikeskuse hoone renoveerimine	2010-2013	816 546
Sillamäe Vanalinnakooli aula renoveerimine	2012-2013	105 381,61
Sillamäe Avatud Noortekeskuse hoone fassaadi renoveerimine	2013	9 166
Sillamäe prügila sulgemine	2010-2014	112 493,5
Sillamäe Kannuka Kooli söökla ja köögiploki renoveerimine	2014	218 255,9
Sillamäel Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine	2014	1 057
Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine	2008-2015	4 657 020
Sillamäe gümnaasiumihoone rekonstrueerimine	2013-2015	190 023,48
Sillamäe Lasteaia Helepunased Purjed sokli ja sillutisriba renoveerimine	2015	21 064,80
Sillamäe Kultuurikeskuse abihoone sokli ja sillutisriba renoveerimine	2015	30 855,92
Sillamäel Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ja Muusikakooli hoone osaline rekonstrueerimine	2016	27 283,00
Kasutusest välja langenud munitsipaalomandisse kuuluva või hoonestusõigusega koormatud kinnisasjal asuva elamu lammutamine	2016	24 616,80
Sillamäe linna ajaloolise keskuse merele avamine läbi Mere pst rekonstrueerimise	2017	269 135,09
Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimise II etapp	2018	85 800,00
Kergliiklustee ehitamine (Gagarini tn – Geoloogia tn)	2018	310 995,00

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Allpool toodud investeeringud konkretiseerivad arengukavas püstitatud strateegilisi eesmärgi ja arengukavas esitatud lahendamist vajavaid väljakutseid. Konkreetsete investeeringute nimekiri ja maht kinnitatakse igal aastal koos aastaeelarvega ja vastavalt käesoleva eelarvestrateegiaga. Toodud meetmete üldmaksumused on valdavalt hinnangulised ning nende elluviimise kulud vajavad täpsustamist.

Tabel 8.12

Planeeritavad linna suuremad ja tähtsamad investeeringuprojektid 2018-2022

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Linnavalitsuse hoone remont ja saali infotehnoloogia riistvara soetamine 01	35 000	20 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	20 000	30 000	30 000	30 000
V.Tõkalovi tn 1a ja 3a evakuatsiooni väljapääsuehitamine.Päästeametite ettekirjutuse täitmine. 01	21 390				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	21 390				
Majakovski tn 9 kinnistu soetamine (01)	14 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	14 000				
Teede remont (04)	413 500	400 000	400 000	400 000	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	413 500	400 000	400 000	400 000	400 000
Keskparki jalakäijate tee renoveerimine (04)		30 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		30 000			
Rannapromenadi rajamine (04)	158 400	1 606 666	1 606 667	26 667	
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 124 666	1 124 667	18 667	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	158 400	482 000	482 000	8 000	
Kajaka tn treppide renoveerimine (04)		330 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					

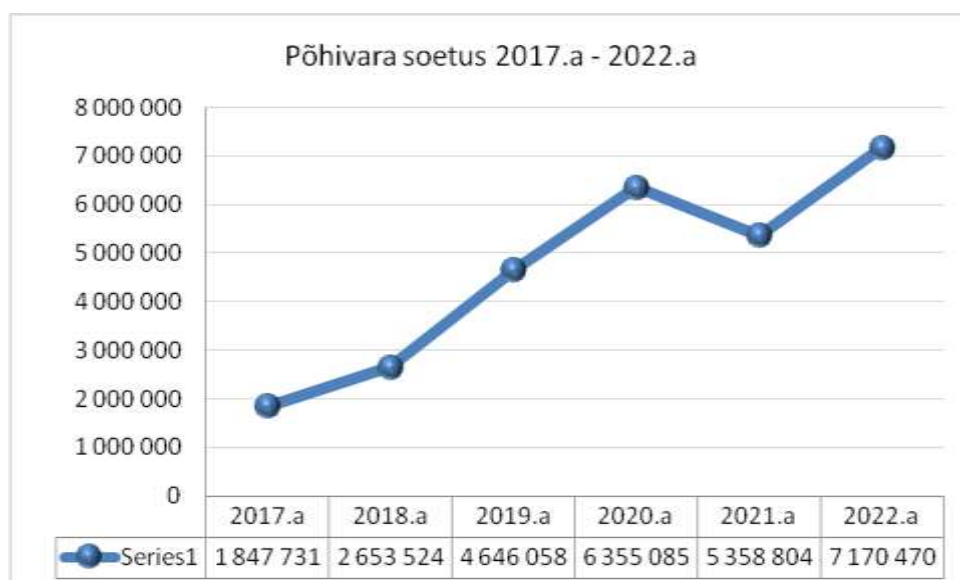
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		330 000			
J.Gagarini tn. trepi projekteerimine ja ehitamine (04)			50 000	350 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000	350 000	
Kesktrepi remont (04)				100 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				100 000	
Kergliiklustee ehitamine(04)	310 995				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	310 995				
Mere pst renoveerimine (04)	179 535				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	179 535				
Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimise II etapp 04	651 610				
<i>sh toetuse arvelt</i>	570 981				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	80 629				
Purskkaevu rajamine (04)	96 869				
<i>sh toetuse arvelt</i>	50 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	46 869				
Väikesadama projekteerimine ja ehitus (04)		50 000	263 333	251 667	
<i>sh toetuse arvelt</i>			163 333	151 667	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	100 000	100 000	
I.Pavlovi ja Kesk tänavate ristmiku ümberehitamine (04)		350 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		100 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		250 000			
I.Pavlovi tn renoveerimine (04)			499 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			499 000		
Ranna tn 4 juures jõe kaldakindluse tööd (04)		30 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		30 000			
Viru puiestee projekteerimine ja ümberehitus (04)			60 000		
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			60 000		
Lastemänguväljaku rajamine (04)		50 000			
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		50 000			
Kasutusest välja langenud elamute lammutamine (Majakovski tn 5 ja 9)		10 000			
sh toetuse arvelt		7 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		3 000			
Jäätmejaama ehitamine (05)		48 000	350 000	400 000	240 000
sh toetuse arvelt		48 000	297 500	340 000	204 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			52 500	60 000	36 000
Vastavalt valitud jäätmekogumissüsteemi variandile konteinerite soetamine ja kõvakattega aluste rajamine (05)		80 380	80 380		
sh toetuse arvelt		30 380	30 380		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		50 000	50 000		
Tänavapühkmete ja lume ladustusplatsi ehitushanke korraldamine ja ehitustöö teostamine (05)				60 000	
sh toetuse arvelt				51 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				9 000	
Kesk tänaval asuva Sõtke jõe tammi renoveerimine (06)		230 000			
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		230 000			
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine (06)		330 000	1 330 000	940 000	
sh toetuse arvelt		260 000	960 000	615 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		70 000	370 000	325 000	
Tõkalovi 25 hoone pööningu soojustamine (08)	59 002				
sh toetuse arvelt					

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	59 002				
Linna Muuseumi hoone ruumide remont (08)	14 837				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	14 837				
Kultuurikeskuse (Kesk 24) ümbritseva territooriumi heakorrastus (08)		180 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		80 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		100 000			
Kultuurikeskuse. Päästeameti ettekirjutuse täitmine (08)	12 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 000				
Kultuurikeskus. Valgusjuhtimispuldi soetamiseks (08)	7 446				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 446				
Kultuurikeskus. Peahoone karniiside remont (08)	15 520				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 520				
Sillamäe muuseumi maa-ala heakorrastamine (08)					630 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					530 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					100 000
Kalda tn 14 hoone ruumide remont (08)	39 418				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	39 418				
Linna hoonete energiatõhususe tõstmine (Kalda tn 14, Kajaka tn 17a) (08)		160 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		120 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		40 000			
V.Majakovski 7 hoone rekonstrueerimine(08)				30 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					850 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				30 000	150 000

Kunstmurustaadioni rekonstrueerimine (08)			40 000	40 000	40 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			40 000	40 000	40 000
Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni ehitamine (08)		100 000		200 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		45 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		55 000		200 000	500 000
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimine (09)	7 032	125 160	1 215 235	2 430 470	2 430 470
<i>sh toetuse arvelt</i>		106 386	1 015 235	2 030 470	2 030 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 032	18 774	200 000	400 000	400 000
Sillamäe Gümnaasiumi hoonele videovalve paigaldamine (09)	7 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 000				
Gümnaasiumi söökla ja köögiblokki remont (09)			150 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			80 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			70 000		
Gümnaasiumi korvpalliväljak (09)				60 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				50 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				10 000	
Kannuka kool. Välgukaitse projekteerimine ja monteerimine (09)	10 140				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 140				
Kannuka Kooli ümberehitamine (09)				40 000	1 900 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					1 700 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				40 000	200 000
Lasteaia Päikseke energiatõhususe tõstmine (09)	417 296	293 968			
<i>sh toetuse arvelt</i>	120 000	205 778			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	297 296	88 190			
Lasteaia Päikseke varjualuste taastamine (09)		21 884			

sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		21 884			
Lasteaia Jaaniussike köögi remont (09)	23 310				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	23 310				
Vladimir Majakovski tn 7 hoone ruumide remont. Muusikakool (09)	12 128				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 128				
V. Majakovski tn 7 hoone ruumide remont. Muusikakool (09)	24 840				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	24 840				
Laste Hoolekande Asutus Lootus hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd (10)	39 120	200 000			
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	39 120	200 000			
Hoolekandeaustus "Sügis"(Geoloogia 18) hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd (10)	83 136		280 470		
sh toetuse arvelt			238 400		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	83 136		42 070		
KÕIK KOKKU	2 653 524	4 646 058	6 355 085	5 358 804	7 170 470
sh toetuse arvelt	740 981	2 127 210	3 909 515	3 256 804	5 314 470
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 912 543	2 518 848	2 445 570	2 102 000	1 856 000

Joonis 8.12. Põhivara soetus 2017-2022, eurot. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Finantstulud investeerimistegevuseks kaetakse vahenditest, mis on kavandatud vabade vahendite deposiiti paigutamisest. Finantskulud investeerimistegevusest koosnevad summadest, mis linn tagastab laenulepingu alusel.

Tabel 8.13

Investeerimistegevus	2017 tegelik	2018 eelarve	2019 kava	2020 kava	2021 kava	2022 kava
Finantstulud (+), €	17 172	28 299	28 500	28 500	28 500	28 500
Finantskulud (-), €	-32 608	-38 000	-44 152	-44 152	-40 094	-40 094

Arvestatud on linna poolt investeerimistegevusse suunatud vahendeid (ilma toetuste, sihtfinantseerimiste ja laenurahata). Investeerimistegevuse eesmärk on tagada linnavara säilimine, korrashoid ja vastavus normatiividele, samuti võimalusel parendused. Seetõttu tuleb tagada investeerimistegevuse osakaal vähemalt praegusel tasemel. Investeerimistegevuses tuleb eelistada töös olevate projektide lõpetamist

Tabel 8.14

Olulisemad käimasolevad ja perspektiivsed investeeringuprojektid, linna oodatav osalus nendes

Projekti nimetus	Sillamäe linna osalus aastate kaupa, eurot				
	2018	2019	2020	2021	2022
Jäätmejaama ehitamine			52 500	60 000	36 000
Rannapromenaadi rajamine	158 400	482 000	482 000	8 000	
Sillamäe Vanalinna kooli rekonstrueerimine	7 032	18 774	200 000	400 000	400 000
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine		70 000	370 000	325 000	
Kannuka kooli ümberehitamine				40 000	200 000
Väikesadama projekteerimine ja ehitamine		50 000	100 000	100 000	

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Ülejäänud investeeringutest tuleb eelistada linna arengukavas toodud investeeringuid, teisi investeeringuid, mis võimaldavad kulude kokkuhoidu, avaliku teenuse paremat kättesaadavust ja kvaliteeti ning ohutust, sh järelvalveorganite ettekirjutuste täitmist.

8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus

31.12.2017.a. seisuga moodustas Sillamäe linnavalitsuse laenukohustuse üldsumma 4 426 418 eurot:

- 214 091 eurot - kohustus Danske Bank ees. 2013. aastal sõlmis linn laenulepingu investeerimiskava kulude osaliseks katteks. Laenuleping lõppeb 20.06.2018.a., intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 0,81%).
- 225 039 eurot - kohustus Danske Bank ees. 2015. aastal sõlmis linn laenulepingu investeerimiskava kulude osaliseks katteks. Laenuleping lõppeb 25.06.2020.a., intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 0,74%).
- 225 000 eurot - kohustus Danske Bank ees. 2016. aastal sõlmis linn laenulepingu investeerimiskava kulude osaliseks katteks. Laenuleping lõppeb 25.06.2023.a., intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 0,81%).
- 3 762 288 eurot - laenukohustused SA-le Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK). Laenuleping oli sõlmitud 2010. aastal projekti „Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ realiseerimiseks linna omafinantseerimise osa kindlustamise eesmärgil. Laenuleping lõppeb 27.08.2024.a, intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 1%).

2017.aastal võttis linn Swedbank laenu summas 526 668 eurot 2017.aasta investeerimiskava elluviimise kulude osaliseks katmiseks. Leping sõlmiti 29.06.2017.aastal intressimäär 0,70 % + 6 - kuu EURIBOR, leping lõppeb – 28.06.2025.aastal.

2017. aasta jooksul tagastas linn Danske pangale 241 640 eurot põhiosa maksest, intresse maksti 4 420 eurot, SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele (KIK) 268 746 eurot põhiosa maksest, intresse maksti 29 469 eurot.

Tabel 8.15

2017.a Sillamäe Linnavalitsuse laenukohustiste muutus, €

	Jääk aasta algus	Võetud	Makstud	Jääk aasta lõpus
Danske 2013.a	214 091		142 728	71 364
Danske 2015.a	225 039		64 297	160 742
Danske 2016.a	225 000		34 615	190 385
Kokku DanskeBank	664 130		241 640	422 490
KIK SA	3 762 288		268 746	3 493 542
Swedbank	0	526 668	0	526 668
KOKKU	4 426 418	526 668	510 386	4 442 700

Tabel 8.16

	2017 täitmine	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Finantseerimistegevus	16 282	290 767	262 132	244 281	-156 571	-583 571
Kohustuste võtmine (+)	526 668	800 000	800 000	800 000	400 000	
Kohustuste tasumine (-)	-510 386	-509 233	-537 868	-555 719	-556 571	-583 571
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	226 307	-262 048	-462 586	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	724 634	462 586	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 606 736	4 887 633	5 144 436	5 384 698	5 224 108	4 636 518

Linna tütarettevõtte AS Sillamäe-Veevärk sõlmis 2014. aastal (muudetud 2015 aastal seoses laenulepingu summa täpsusega) SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) laenulepingu summas 275 160 eurot, et kindlustada projekti „Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ III etappi omafinantseerimise osa. Põhiosa maksmise algas 2016. aastast, laenuleping lõppeb 27.08.2025.a., intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 1,25%). 2017. aasta jooksul tagastas AS Sillamäe-Veevärk SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele 27 516 eurot põhiosa maksest.

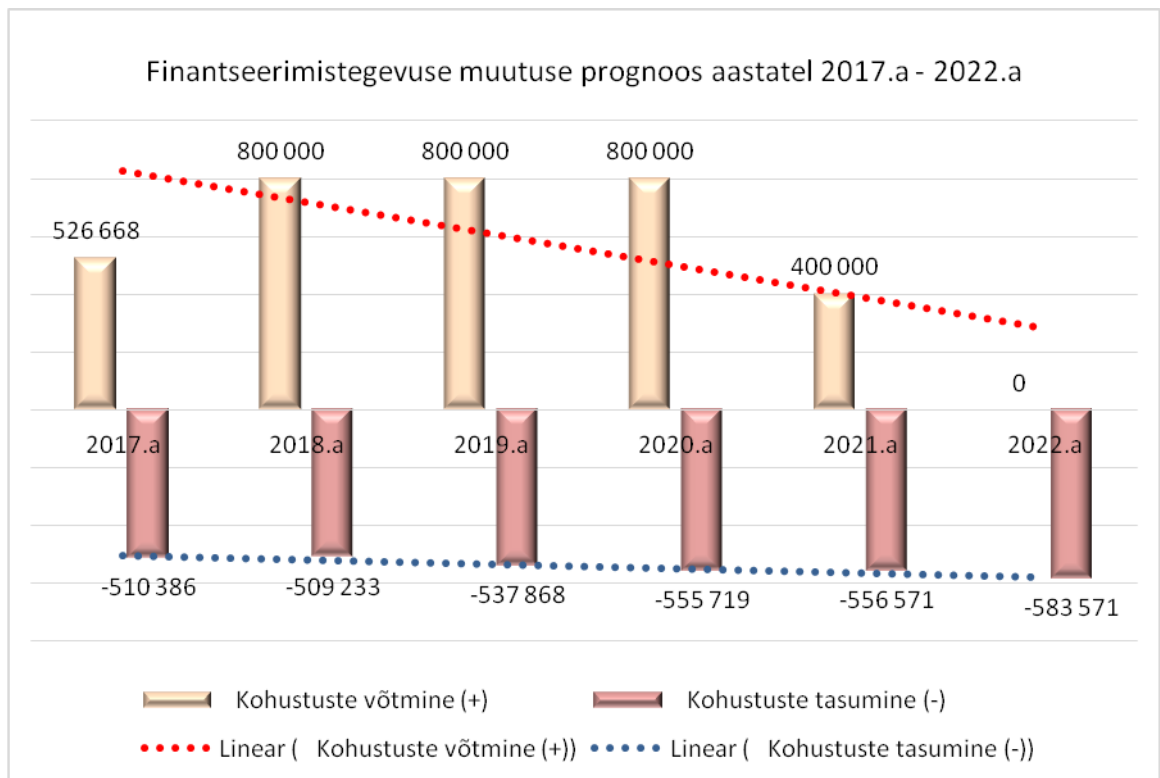
AS MEKE Sillamäe sõlmis uue arvelduskrediidi laenulepingu summas 100 000 eurot. 31.12.2017 seisuga moodustas linna laenukohustuste üldsumma 4 726 464 eurot.

Tabel 8.17

Linna 2017.a laenukohustiste muutus, €				
	Jääk aasta algus	Võetud	Makstud	Jääk aasta lõpus
Linnavalitsus	4 426 418	526 668	-510 386	4 442 700
AS Sillamäe-Veevärk	247 644	0	-27 516	220 128
AS MEKE Sillamäe	63 667	100 000	-100 031	63 636
Kokku	5 236 555	325 000	-524 383	4 726 464

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFs) sätestab, et omavalitsuse netovõlakoormus, mis koosneb võetud laenudest, kapitalirendi- ja faktooringukohustustest, emiteeritud võlakirjadest, tasumise tähtjaks täitmata jäänud kohustustest, tagastamisele kuuluvatest sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksetest, pikaajalistest võlgadest tarnijatele, teenuste kontsessioonikokkulepetest tekkivatest kohustustest ja muudest pikaajalistest kohustustest, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist, ei tohi olla suurem, kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe ning ühtlasi ei tohi ta ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Samas, kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe jääb väiksemaks 60%-st aruandeaasta põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse maksimumpiiriks 60% põhitegevuse tuludest. Seega on Sillamäe linna netovõlakoormus kindlalt lubatud piires.

Teine KOFsis sätestatud finantsdistsipliini tagamise meede on põhitegevuse tulemi väärtus, mis võib aruandeaasta lõpu seisuga olla null või positiivne. Sillamäe linna põhitegevuse tulemi oli 2017.a lõpuks positiivne summas 1 170 920 tuhat eurot. Põhitegevuse tulemi lubatud väärtusest kinnipidamisega tagatakse jätkusuutlik majandamine ning investeerimisvõimalused.

Joonis 8.13. Finantseerimistegevuse muutuse prognoos aastatel 2017 – 2022.

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse ning raamatupidamise seaduse mõistes on sõltuvaks üksuseks kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest. Sillamäe linna konsolideerimisgruppi kuuluvad järgmised äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud: AS Meke Sillamäe, AS Sillamäe Veevärk, SA Sillamäe Haigla ja SA Vaivara Kalmistud. Samas ei saa neid sõltuvateks üksusteks lugeda, seega pole nende kohta vaja andmeid eelarvestraategias eraldi välja tuua.

Tabel 8.18

KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse kulud, €

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
* Tööjõukulu	-7 998 761	-8 646 679	-9 187 165	-9 565 803	-9 699 478	-10 087 818
* Majanduskulu	-3 809 729	-4 266 626	-4 770 432	-4 053 041	-3 880 999	-3 975 705
* Antud toetused	-1 116 049	-1 121 497	-1 138 941	-1 137 395	-1 156 846	-1 075 631
* Muud tegevuskulud	-689 488	-761 737	-865 628	-722 191	-698 701	-769 415
Põhitegevuse kulud kokku	-13 614 028	-14 796 539	-15 962 166	-15 478 431	-15 436 024	-15 908 570
Investeermistegevus	-2 320 135	-2 363 767	-1 431 328	-779 421	-694 475	-592 638
* Põhivara soetus	-6 521 583	-6 002 208	-4 506 486	-1 646 690	-703 639	-1 891 617
* Põhivara müük	4 241	0	3 583	16 125	21 471	2 600
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	4 238 059	3 715 341	3 132 210	907 405	32 000	1 136 264
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	-32 000	0	0	0	0
* Finantstulud ja finantskulud	-40 852	-44 900	-61 316	-56 261	-44 307	-38 851
<i>sh intressikulud</i>	-48 356	-46 863	-65 590	-59 012	-44 768	-39 100
Ülejääk / puudujääk	-1 257 773	-1 969 500	-498 119	-59 384	254 933	545 568

Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.19

KOV konsolideerimisgrupi netovõlakoormus (% , €)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	5,5%	18,9%	20,8%	24,1%	22,4%	19,0%
Netovõlakoormus	811 672	2 877 686	3 520 986	3 910 579	3 669 962	3 269 192
* Võlakohustused	2 907 562	5 068 517	5 298 802	5 386 143	4 853 067	4 884 849
<i>sh laenukohustused</i>	2 620 378	4 416 652	5 104 099	5 236 556	4 737 729	4 726 465
<i>sh muud kohustused</i>	287 184	651 865	194 703	1 475 564	1 183 105	1 615 657
* Likviidne vara	2 095 890	2 190 831	1 777 816	1 475 564	1 183 105	1 615 657
<i>sh raha ja pangakontod</i>	2 095 890	2 190 831	1 777 816	1 475 564	1 183 105	1 615 657

Allikas: Rahandusministeerium

8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulem

Tabel 8.20

Sillamäe linna põhitegevuse tulemi prognoos

Sillamäe linn	2017 täitmine	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 980 312	15 298 799	16 301 887	16 998 204	17 494 408	18 124 745
Maksutulud	7 199 272	7 554 244	7 916 308	8 295 932	8 697 307	9 111 309
sh tulumaks	7 112 856	7 465 244	7 827 308	8 206 932	8 608 307	9 022 309
sh maamaks	83 969	84 000	84 000	84 000	84 000	84 000
sh muud maksutulud	2 447	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 719 288	1 800 888	1 857 177	1 880 000	1 900 000	1 935 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 957 469	5 887 163	6 463 402	6 757 272	6 832 101	7 013 436
sh tasandusfond (lg 1)	1 695 788	1 878 124	1 953 250	2 047 272	2 075 101	2 103 436
sh toetusfond (lg 2)	2 914 249	3 876 368	4 250 000	4 385 000	4 400 000	4 550 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	347 432	132 671	260 152	325 000	357 000	360 000
Muud tegevustulud	104 282	56 504	65 000	65 000	65 000	65 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 885 034	14 470 393	14 884 684	15 217 639	15 559 172	15 922 811
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 150 451	1 698 887	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Muud tegevuskulud	11 734 582	12 771 506	13 084 684	13 417 639	13 759 172	14 122 811
sh personalikulud	8 109 081	9 023 948	9 251 398	9 490 114	9 734 959	9 986 120
sh majandamiskulud	3 086 753	3 681 255	3 773 286	3 867 525	3 964 213	4 076 691
sh muud kulud	538 749	66 303	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse tulem	1 095 278	828 406	1 417 203	1 780 565	1 935 236	2 201 934

8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tulem (mis peab olema 0 või suurem) ja netovõlakoormus.

Tabel 8.21

Sillamäe linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel

Arvestusüksus: Sillamäe linn	2017 täitmine	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 980 312	15 298 799	16 301 887	16 998 204	17 494 408	18 124 745
Põhitegevuse kulud kokku	12 885 034	14 470 393	14 884 684	15 217 639	15 559 172	15 922 811
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 351	9 870	5 329	4 019	4 019	4 019
Põhitegevustulem	1 095 278	828 406	1 417 203	1 780 565	1 935 236	2 201 934
Investeeringustegevus kokku	1 505 248	-2 006 119	-2 635 600	-2 501 222	-2 103 594	-1 857 594
Eelarve tulem	2 600 526	-1 177 713	-1 218 397	-720 657	-168 358	344 340
Finantseerimistegevus	16 282	410 767	342 132	324 281	-76 571	-503 571
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	226 307	-262 048	-462 586	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	-2 390 502	504 898	413 679	396 376	244 929	159 231
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	724 634	462 586	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 606 736	4 887 633	5 144 436	5 384 698	5 224 108	4 636 518
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	3 882 102	4 425 047	5 144 436	5 384 698	5 224 108	4 636 518
Netovõlakoormus (%)	27,8%	28,9%	31,6%	31,7%	29,9%	25,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 388 187	9 179 279	9 781 132	10 707 504	11 635 530	13 235 718
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	63,0%	66,5%	73,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 506 085	4 754 232	4 636 696	5 322 806	6 411 422	8 599 200

Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise projektid tulenevad laenukohustused ulatuvad 2023 aastani.

8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon

8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid

Tabel 8.22

Sillamäe linna eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad majandusnäitajad

Sillamäe linn	2017 täitmine	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 980 312	15 298 799	16 301 887	16 998 204	17 494 408	18 124 745
Maksutulud	7 199 272	7 554 244	7 916 308	8 295 932	8 697 307	9 111 309
sh tulumaks	7 112 856	7 465 244	7 827 308	8 206 932	8 608 307	9 022 309
sh maamaks	83 969	84 000	84 000	84 000	84 000	84 000
sh muud maksutulud	2 447	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 719 288	1 800 888	1 857 177	1 880 000	1 900 000	1 935 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 957 469	5 887 163	6 463 402	6 757 272	6 832 101	7 013 436
sh tasandusfond (lg 1)	1 695 788	1 878 124	1 953 250	2 047 272	2 075 101	2 103 436
sh toetusfond (lg 2)	2 914 249	3 876 368	4 250 000	4 385 000	4 400 000	4 550 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	347 432	132 671	260 152	325 000	357 000	360 000
Muud tegevustulud	104 282	56 504	65 000	65 000	65 000	65 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 885 034	14 470 393	14 884 684	15 217 639	15 559 172	15 922 811
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 150 451	1 698 887	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Muud tegevuskulud	11 734 582	12 771 506	13 084 684	13 417 639	13 759 172	14 122 811
sh personalikulud	8 109 081	9 023 948	9 251 398	9 490 114	9 734 959	9 986 120
sh majandamiskulud	3 086 753	3 681 255	3 773 286	3 867 525	3 964 213	4 076 691
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 351	9 870	5 329	4 019	4 019	4 019
sh muud kulud	538 749	66 303	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse tulem	1 095 278	828 406	1 417 203	1 780 565	1 935 236	2 201 934
Investeeringustegevus kokku	1 505 248	-1 886 119	-2 555 600	-2 421 222	-2 023 594	-1 777 594
Põhivara müük (+)	1 500	15 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Põhivara soetus (-)	-1 847 731	-2 653 524	-4 646 058	-6 355 085	-5 358 804	-7 170 470
sh projektide omaosalus	-720 816	-1 912 543	-2 518 848	-2 445 570	-2 102 000	-1 856 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 126 915	740 981	2 127 210	3 909 515	3 256 804	5 314 470
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	2 240 000	-98 875	-111 100	-50 000		
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				

Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	120 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	17 172	28 299	28 500	28 500	28 500	28 500
Finantskulud (-)	-32 608	-38 000	-44 152	-44 152	-40 094	-40 094
Eelarve tulem	2 600 526	-1 057 713	-1 138 397	-640 657	-88 358	424 340
Finantseerimistegevus	16 282	290 767	262 132	244 281	-156 571	-583 571
Kohustuste võtmine (+)	526 668	800 000	800 000	800 000	400 000	
Kohustuste tasumine (-)	-510 386	-509 233	-537 868	-555 719	-556 571	-583 571
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	226 307	-262 048	-462 586	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	-2 390 502	504 898	413 679	396 376	244 929	159 231
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	724 634	462 586	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 606 736	4 887 633	5 144 436	5 384 698	5 224 108	4 636 518
	28 931	19 061	13 732	9 713	5 694	1 675
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	3 882 102	4 425 047	5 144 436	5 384 698	5 224 108	4 636 518
Netovõlakoormus (%)	27,8%	28,9%	31,6%	31,7%	29,9%	25,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 388 187	9 179 279	9 781 132	10 707 504	11 635 530	13 235 718
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	63,0%	66,5%	73,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 506 085	4 754 232	4 636 696	5 322 806	6 411 422	8 599 200
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Põhitegevuse tulude muutus	-	9%	7%	4%	3%	4%
Põhitegevuse kulude muutus	-	12%	3%	2%	2%	2%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,09	1,06	1,10	1,12	1,12	1,14

Tabel 8.23

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Linnavalitsuse hoone remont ja saali infotehnoloogia riistvara soetamine 01	35 000	20 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	20 000	30 000	30 000	30 000
V.Tõkalovi tn 1a ja 3a evakuatsiooni väljapääsude ehitamine.Päästeameti ettekirjutuse täitmine. 01	21 390				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	21 390				
Majakovski tn 9 kinnistu soetamine (01)	14 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	14 000				
Teede remont (04)	413 500	400 000	400 000	400 000	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	413 500	400 000	400 000	400 000	400 000
Keskpargi jalakäijate tee renoveerimine (04)		30 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		30 000			
Rannapromenadi rajamine (04)	158 400	1 606 666	1 606 667	26 667	
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 124 666	1 124 667	18 667	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	158 400	482 000	482 000	8 000	
Kajaka tn treppide renoveerimine (04)		330 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		330 000			
J.Gagarini tn. trepi projekteerimine ja ehitamine (04)			50 000	350 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000	350 000	

Kesktrepi remont (04)				100 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				100 000	
Kergliiklustee ehitamine(04)	310 995				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	310 995				
Mere pst renoveerimine (04)	179 535				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	179 535				
Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimise II etapp 04	651 610				
<i>sh toetuse arvelt</i>	570 981				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	80 629				
Purskkaevu rajamine (04)	96 869				
<i>sh toetuse arvelt</i>	50 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	46 869				
Väikesadama projekteerimine ja ehitus (04)		50 000	263 333	251 667	
<i>sh toetuse arvelt</i>			163 333	151 667	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	100 000	100 000	
I.Pavlovi ja Kesk tänavate ristmiku ümberehitamine (04)		350 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		100 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		250 000			
I.Pavlovi tn renoveerimine (04)			499 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			499 000		
Ranna tn 4 juures jõe kaldakindluse tööd (04)		30 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		30 000			
Viru puiestee projekteerimine ja ümberehitus (04)			60 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			60 000		
Lastemänguväljaku rajamine (04)		50 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000			

Kasutusest välja langenud elamute lammutamine (Majakovski tn 5 ja 9)		10 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		7 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		3 000			
Jäätmejaama ehitamine (05)		48 000	350 000	400 000	240 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		48 000	297 500	340 000	204 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			52 500	60 000	36 000
Vastavalt valitud jäätmekogumissüsteemi variandile konteinerite soetamine ja kõvakattega aluste rajamine (05)		80 380	80 380		
<i>sh toetuse arvelt</i>		30 380	30 380		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	50 000		
Tänavapühkmete ja lume ladustusplatsi ehitushanke korraldamine ja ehitustöö teostamine (05)				60 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				51 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				9 000	
Kesk tänaval asuva Sõtke jõe tammi renoveerimine (06)		230 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		230 000			
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine (06)		330 000	1 330 000	940 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>		260 000	960 000	615 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		70 000	370 000	325 000	
Tškalovi 25 hoone pööningu soojustamine (08)	59 002				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	59 002				
Linna Muuseumi hoone ruumide remont (08)	14 837				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	14 837				
Kultuurikeskuse (Kesk 24) ümbritseva territooriumi heakorrastus (08)		180 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		80 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		100 000			

Kultuurikeskuse. Päästeameti ettekirjutuse täitmine (08)	12 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 000				
Kultuurikeskus. Valgusjuhtimispldi soetamiseks (08)	7 446				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 446				
Kultuurikeskus. Peahoone karniiside remont (08)	15 520				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 520				
Sillamäe muuseumi maa-ala heakorrastamine (08)					630 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					530 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					100 000
Kalda tn 14 hoone ruumide remont (08)	39 418				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	39 418				
Linna hoonete energiatõhususe tõstmine (Kalda tn 14, Kajaka tn 17a) (08)		160 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		120 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		40 000			
V.Majakovski 7 hoone rekonstrueerimine(08)				30 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					850 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				30 000	150 000
Kunstmurustaadioni rekonstrueerimine (08)			40 000	40 000	40 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			40 000	40 000	40 000
Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni ehitamine (08)		100 000		200 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		45 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		55 000		200 000	500 000
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimine (09)	7 032	125 160	1 215 235	2 430 470	2 430 470
<i>sh toetuse arvelt</i>		106 386	1 015 235	2 030 470	2 030 470

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 032	18 774	200 000	400 000	400 000
Sillamäe Gümnaasiumi hoonele videovalve paigaldamine (09)	7 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 000				
Gümnaasiumi söökla ja köögi blokki remont (09)			150 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			80 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			70 000		
Gümnaasiumi korvpalliväljak (09)				60 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				50 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				10 000	
Kannuka kool. Välgukaitse projekteerimine ja monteerimine (09)	10 140				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 140				
Kannuka Kooli ümberehitamine (09)				40 000	1 900 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					1 700 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				40 000	200 000
Lasteaia Päikseke energiatõhususe tõstmine (09)	417 296	293 968			
<i>sh toetuse arvelt</i>	120 000	205 778			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	297 296	88 190			
Lasteaia Päikseke varjualuste taastamine (09)		21 884			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		21 884			
Lasteaia Jaaniussike köögi remont (09)	23 310				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	23 310				
Vladimir Majakovski tn 7 hoone ruumide remont. Muusikakool (09)	12 128				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 128				
V. Majakovski tn 7 hoone ruumide remont. Muusikakool (09)	24 840				
<i>sh toetuse arvelt</i>					

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	24 840				
Laste Hoolekande Asutus Lootus hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd (10)	39 120	200 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	39 120	200 000			
Hoolekandeaustus "Sügis"(Geoloogia 18) hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd (10)	83 136		280 470		
<i>sh toetuse arvelt</i>			238 400		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	83 136		42 070		
KÕIK KOKKU	2 653 524	4 646 058	6 355 085	5 358 804	7 170 470
<i>sh toetuse arvelt</i>	740 981	2 127 210	3 909 515	3 256 804	5 314 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 912 543	2 518 848	2 445 570	2 102 000	1 856 000

Tabel 8.24

Sillamäe linna eelarvestrateegia valdkonniti

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	70 390	20 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	70 390	20 000	30 000	30 000	30 000
04 Majandus	1 810 909	2 856 666	2 879 000	1 128 334	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	620 981	1 231 666	1 288 000	170 334	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 189 928	1 625 000	1 591 000	958 000	400 000
05 Keskkonnakaitse	0	128 380	430 380	460 000	240 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		78 380	327 880	391 000	204 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000	102 500	69 000	36 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	560 000	1 330 000	940 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		260 000	960 000	615 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	300 000	370 000	325 000	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	148 223	440 000	40 000	270 000	2 170 000

<i>sh toetuse arvelt</i>		245 000			1 380 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	148 223	195 000	40 000	270 000	790 000
09 Haridus	501 746	441 012	1 365 235	2 530 470	4 330 470
<i>sh toetuse arvelt</i>	120 000	312 164	1 095 235	2 080 470	3 730 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	381 746	128 848	270 000	450 000	600 000
10 Sotsiaalne kaitse	122 256	200 000	280 470	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	238 400		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	122 256	200 000	42 070		
KÕIK KOKKU	2 653 524	4 646 058	6 355 085	5 358 804	7 170 470
<i>sh toetuse arvelt</i>	740 981	2 127 210	3 909 515	3 256 804	5 314 470
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 912 543	2 518 848	2 445 570	2 102 000	1 856 000

8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused

Tabel 8.25

Objekti nimi ja tegevuste kirjeldus	Vajalikkuse põhjendus (ja püsikulude muutus)	Eeldatav maksumus, eurot	Aasta	2018	2019	2020	2021	2022
Lasteaed Rukkilill (Vladimir Majakovski 8)			Investeeringu summa, €					
Rühma Vikerkaari ruumide remont mööbli vahetusega ja WC-ruumi renoveerimine		20 000			x			
Muusikasaali evakuatsiooni ukse vahetus	ettekirjutus	2 400			x			
Liiklusväljaku renoveerimine		3 000				x		
Katuse remont		2 000			x			
Elektripaigaldise tehniline kontroll	plaaniline töö	2 266			x			
Mänguväljaku inventar (ohtlike eemaldamine ja uue soetus)		20 000		x	x	x	x	x
Mänguvahendite all turvaala paigaldus		x			x	x		
Asfalttee remont lasteaia territooriumil		x			x			
Omava tulekahjusignalisatsioonisüsteemi vastavuse analüüs	ettekirjutus	x				x		
Evakuatsioonivalgustuse paigaldus	ettekirjutus	1 000			x			
Lasteaed Jaaniussike (Juri Gagarini 7a)			Investeeringu summa, €					
Lasteaia piirdeaia uuendamine	eksperthinnang	32 400,00		*	*	*		
Koridori remont, põranda vahetamine vastavalt maja plaanile - plokk B		16 800,00			*			
Remont WC 10 rühmades (ühe rühma remonditasu 15000 €)		150 000,00			*	*		
Mänguväljakutel mänguvahendite uuendamine	eksperthinnang	5000		*	*	*		
Rühmadesse radiaatorite kaitserestide paigutamine (sõimerühmades)	Terviseameti nõue	2400		*	*	*		
Sõimerühmade remont (2 rühma)		30000		*		*		
Lasteaia teekatte remont					*			
Parkimisplats lasteaia territooriumile koos värava vahetusega		5 000		*				

Spordisaali remont		10 000				*		
Lasteaed Päikseke (Juri Gagarini 25)			Investeeringu					
Lasteaia 2tk. varjualuste paigaldamine / tulekahju tagajärgede likvideerimine		27 000	summa, €		x			
Küttesüsteemi renoveerimine (KIKi toetuse arvelt)	energiaaudit	9 267		9 267				
turvapiirded tuletõrjeredelitel ja välistreppidel keldrisse NB!	ettekirjutus	5 000		x				
telliskivist sissepääsud keldrisse	ettekirjutus	5 846		x				
fasaadi remont (USA saatkonna toetuse arvelt)					x			
hoone tagapoolsete treppide remont	ettekirjutus	24 120		x				
Lasteaia teekatte remont III etapp (teedeehituse ja teederemonditööd)	ettekirjutus	50 000		x				
Elektripaigalduse renoveerimine keldris		7 398		x				
mänguväljaku inventar uue soetus)		30 000		x	x	x		
WC-ruumide renoveerimine I etapp (3tk.)(iga aasta üks ruum)		25 500		8 500	8 500	8 500		
Lasteaia piirdeaia uuendamine		40 000		X				
Personali dušširuumi remont		8 000				X		
Vahekoridorite remont		5 000			X			
Spordisaali remont		5 000				X		
Parkla hoone juurde								
Lasteaed Pääsupesa (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu					
Rühmaruumide,saali,köögi,kabinetide, valgustuse vahetamine		5 120	summa, €					
Koridori (eesruum direktori kabinetti) remontimine		3 755						
Personali dušširuumi remont		8 000						
2 trepikoja remont		29 000						
Juurviljakeldri remont		6 400						
Territooriumi piirdeaia uuendamine		2 600		x				
Varikatuste renoveerimine		3 200						
Katuse soojustamine	energiaaudit	33 600						
Fassaadi seinte soojustamine +projekt	energiaaudit	78 000						
Sokli soojustamine +projekt	energiaaudit	14 400						

Soojussõlm, küte	energiaaudit	24 000		x				
Köögikappide väljavahetamine								
Kahe rühma soojustagasustega ventilatsioon	energiaaudit							
Mänguväljaku inventar	ettekirjutus	4 000						
Muusikasaali remont								
Turvakatted mänguväljakude								
videovalve paigaldamine (sees ja väljas)								
asfaldikatte uuendamine								
koridorikappide väljavahetamine								
Väikeehitus (kuuri ehitus) laoruumide jaoks.		25 315						
Köögi ventilatsiooni rekonstrueerimine		3480						
Hoolekandeaustus Sügis (Geoloogia 18, Mere pst 2)			Investeeringu					
Piirdeaed			summa, €					
Könniteeplaat hoone ümber	eksperthinnang	60 000						
Fassaadi remont ning katuse (soojustus) + projekt								
Ruumide rekonstrueerimine (ööpäevaringse/intervaalhoolduse teenuste ruumid, 2 korrusel)								
Ruumide rekonstrueerimine (sauna teenuste ruumid, 1 korrusel)		83520						
Kaldtee ehitamine/paigaldamine								
Hoone väline videovalve süsteem								
Fassaadi ja välisukse katuse remont								
Välisukse katuse paigaldamine (Mere pst.2)								
Eesti Põhikool (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu					
Kooli territooriumi ümbritseva aia vahetus			summa, €			x		
Kooli territooriumil parkla laiendamine					x			
2.ja 3. korruse evakuatsiooniteel akende vahetus					x			
Kannuka kool (Geoloogia 13)			Investeeringu					
			summa, €					
Õppe- ja üldkasutusruumides põrandate remont	kulum	500 000,00		x	x			

Õpperuumides uste renoveerimine	kulum	19 173,49		x	x			
Vundament, sokkel +projekt	energiaaudit	11 888						
Välisseinad +projekt	energiaaudit	136 841				x		
katus remont (avariiolukord , tehtud esmane ekspertiis, hinnapakumust veel pole)	energiaaudit	19 634		x	x			
Õppe-ja uldkasutusruumides seinte-ja lageede remont	kulum	400 000		x	x			
Vanalinna kool (Valeri Tškalovi 6)			Investeeringu					
Vee soojendamise boilerite vahetus soojussõlmes		639,12	summa, €					
Tulekahjuhäire kaablite vahetus		5 017,06						
Teise korruse väikse tiiva kabinettide remont (projekti alusel)		41 542,57		x	x			
Suure tiiba ruumide remont (projekti alusel)		255 646,59		x				
Kooli territooriumi heakorrastus (staadiooni, auto ja jalgrattaparkla, mänguväljaku planeerimine, kooli territooriumi piiritlemine)		447 381,54						
Spordisaali projekteerimine ja remont; otsseina soojustamine		191 734,95						
Valgustuse ja pistikute vahetus kabinettides ja koridoris 2, 1 soklikorrusel		24 000,00						
Kaldpõranda korraldamine, vundamendi kahjustatud osade taastamine ja nende hüdroisolatsioon	energiaaudit							
A- korpus välisseina soojustamine	energiaaudit	98 871			x			
B - korpus välisseinade soojustamine	energiaaudit	23 929			x			
5 kooli välisukse väljavahetamine ja soojustamine; peaukse väljavahetamine ja soojustamine ning suurendamine	energiaaudit	10 226						
Kõikide akende vahetus (aknad paigaldatud 1997 a. akende tööaeg on 13 aastat)	energiaaudit							
Soojustamata katus (osaliselt - aula osa soojustatud)	energiaaudit	72 859						
Gümnaasium ja Keskraamatukogu (Viru pst 26)			Investeeringu					
Katuslagi (osad A, B ja C)	energiaaudit	166 800	summa, €					
Küttesüsteemi säästumeetmed	energiaaudit	70 000						
Ventilatsiooni süsteem köögis	energiaaudit	70 000						
Koolihoone välise videovalve süsteem				7000				

Söökla/puhvet (vastavalt projektile)					10500 0			
Võimlemissaal, pesuruumid (vastavalt projektile)					43200			
Spordiväljakud- palliväljak, staadion (vastavalt projektile)		365446,2				36544 6,2		
Ulei, Muusikakool (Vladimir Majakovski 7) +projekt			Investeeringu					
			summa, €					
Panduse ehitamine		7 989						
Fuajee remont		24 618,77						
Ventilatsiooni renoveerimine	energiaaudit	111 638						
Pööningu soojustamine	energiaaudit	12 079						
Välisuste vahetamine	energiaaudit	2 876						
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	32 707						
Põrandakatte vahetamine II korruse koridoris	ettekirjutus	määramata						
Elektripaigaldise renoveerimine (osaliselt tehtud)	ektripaigaldise korraline tehniline kontroll	8239,2						
Tagauste vahetamine (I korrus) 2 tk	ettekirjutis	määramata						
Tuletõrje-veevõrgu demonteerimine	ettekirjutis	määramata						
Raamatukogu abonementi ruumi remont		24840						
Mänguväljaku renoveerimine ja territooriumi heakorrastus								
Avariilukorras ja kasutuseta seisvate hoonete lammutamine aadressil V. Majakovski 5 ja 9				x	x			
Avatud Noortekeskus ESN (Kalda 14) +projekt			Investeeringu					
I korruse põrandate soojustus	energiaaudit	63 273	summa, €					
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	57 840						
Ventilatsiooni rekonstrueerimine	energiaaudit	47 934						
katuse ja pööningu soojustus	energiaaudit							
Noorte spordiväljaku ehitamine								
Raamatukogu (Kalda 12) +projekt								

Vahetada evakuatsioonipääsude hoonevälised trepid	PA ettekirjutus	20 000	Investeeringu summa, €		x			
Hoone renoveerimisprojekt								
Kultuurikeskuse abihoone (Valeri Tškalovi 25)			Investeeringu summa, €					
Pööninguga katus	energiaaudit	78 000		x				
Fassaad, välisseinad	energiaaudit	228 000						
Kelder	energiaaudit	80 400						
Ventilatsioon	energiaaudit	19 920						
kõikide uste vahetus (kabinetid, klassid, saal)								
klassides remont				x				
muusikaklassi remont (heliisolatsioon - lae, seinte ja põranda vooderdus)								
Drenaažisüsteemi ehitamine keldriga hoone osa ümber								
Soojussüsteemi remont (1.korrusel liiga palav, 3.korrusel liiga külm)								
Teede remont hoone ümber								
Videovalve								
Parkimisplatsi ehitamine								
Kultuurikeskus (Kesk 24)			Investeeringu summa, €					
Ümbritseva territooriumi heakorrastus								
Täiendava sisustuse ostmise					x			
mööbli soetamine								
nõude soetamine								
teise komplekti "lava riietuse" soetamine								
kardinate soetamine								
afišistide vahetus või remont								
Fassaad, välisseinad								
kõikide välistreppide remont								
kinoapparaatuuri soetamine (vana apparaatuuri ei ole võimalik kasutada kuna selliseid linte enam ei ole)								

peasaali lava kaunistuse väljavahetus								
peasaali parkettpõranda remont (lihvimine, lakkimine) + parketi remont teistes ruumides								
Garderoobi seina remont (sein märguneb pinnasvee tõttu)								
Videoülekanne võimaluste loomine teistes ruumides, kus ekraanid on olemas								
Lootus (Juri Gagarini 7)			Investeeringu					
mänguväljaku remont			summa, €		10000			
auto soetamine					34000			
hoone rekonstrueerimine (summa selgub käimasoleva projekteerimise tulemusena)					x	x	x	x
Muuseum (Kajaka 17a) +projekt			Investeeringu					
Hoone renoveerimine			summa, €					
Ümbritseva territooriumi heakorrastus				315 055				
Siseruumide remont				20 000	20 000			
Katuse soojustamine	energiaaudit							
Ventilatsioonisüsteem	energiaaudit							
Küttesüsteem	energiaaudit							
Välistrepi ja käigutee remont, evakuaatsioonitreppi ehitamine								
Spordikompleks Kalev (Kesk 30) +projekt			Investeeringu					
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku valgustus			summa, €		x			
Kunstmuruväljaku katte vahetamine					x			
Taastuskeskuse rekonstrueerimine								
Staadioni rekonstrueerimine								
Universaalse suvise mänguväljaku rajamine								
Maneeži renoveerimine								
Kahekorruselise 80-100 kohalise hosteli rekonstrueerimine					x	x		
Uute spordisaalide rajamine (praegustel väljarenditud pindadel)					x	x		
Treenerite ruumid					x	x		

fassaadi uuendamine ja soojustamine					x	x		
Veepuhkekeskuse rajamine								
Ujula (Kesk 28)			Investeeringu					
Sissepääsu varikatuse remont			summa, €		x			
Soojusvahetusseadme vahetus								
Õhuliinide soojustamine								
Veevarustuse ja küttesüsteemi torustiku vahetus								
Kulunud PVC basseini sisekatte asendamine		30137			x			
Hoolekandeaustus Sügis (Valeri Tškalovi 1, Mere pst 2)			Investeeringu					
			summa, €					
Piirdeaed								
Könniteeplaat hoone ümber	eksperthinnang	60 000						
Fassaadi remont ning katuse (soojustus) + projekt								
Ruumide rekonstrueerimine (ööpäevaringse/intervaalhoolduse teenuste ruumid, 2 korrusel)								
Ruumide rekonstrueerimine (sauna teenuste ruumid, 1 korrusel)		83520						
Kaldtee ehitamine/paigaldamine								
Hoone väline videovalve süsteem								
Fassaadi ja välisukse katuse remont								
Välisukse katuse paigaldamine (Mere pst.2)								
Linnavalitsuse hoone (Kesk 27)			Investeeringu					
kabinettide remont		27 000	summa, €	5000				
teise korruse koridori põrand		8 000						
ventilatsiooni projekteerimine ja paigaldus		33 000						
kesktrepi remont								
volikogu saali remont		6 000		6000				
II korruse WCde remont		8 000						
Kabinettide uste vahetamine, ühtne lukusüsteem		16 000		5000				
valgustuse projekteerimine ja vahetus		12 000						

tsokli ja sissekäigu remont								
printeriruumi remont		3 000						
akende vahetus								
Raamatupidamine (Valeri Tškalovi 1a)			Investeeringu					
Sillamäeski Vestnik - akende vahetamine			summa, €					
Jäätmejaam (Tööstuse 12)			Investeeringu					
ehitus			summa, €					
Müügilähtekad			Investeeringu					
			summa, €					
Teed			Investeeringu					
Välisvalgustuse projekti koostamine			summa, €		x			
Välisvalgustuse rekonstrueerimine	energiaaudit					x		
Parkimisplatside loomine								
Teede remont								
Bussiootepaviljonid				x				
Treppide ja sildade rekonstrueerimine								
linnatrepi remont								
Mere promenaadi rajamine					x	x		
Kajaka tn treppide rekonstrueerimine					x			
Pavlovi tn liiklusohutuse tõstmine (projekti II etapp)						x		
Purskkaevu rajamine					x			
Linnakaart								
Pargid, haljasalad			Investeeringu					
Merepargi võrkpalli platsi(de) rajamine			summa, €					
Merepargi lastemänguplatsi(de) rajamine								
Merepargi riietuskabiinide paigaldamine								
Mereparki uute pinkide ja prügiurnide paigaldamine								

Mereparki infostendide paigaldamine								
Mereparki suveestradilava ehitamine								
Linnapargi territooriumi projekteerimine ja heakorrastus								
Linnapargi välisvalgustuse rekonstrueerimine								
Kasesalus jalgteede rajamine, linnamööbli paigaldamine								
Kasesalus supelranna ala kujundamine								
Kasesalus lastemänguplatsi rajamine								
Kasesalus toitlustevõtte ette nägemine								
Kasesalus teede rajamine rulluiskudega sõiduks								
Alajaama hooned			Investeeringu					
			summa, €					
Sõtke jõe tammid			Investeeringu					
			summa, €					
Ranna 1a pommivarjend			Investeeringu					
			summa, €					
Uued soetused			Investeeringu					
			summa, €					
Intellektuaalne omand			Investeeringu					
			summa, €					
Kinnisvarainvesteeringud			Investeeringu					
			summa, €					